

**PLAN DE MANAGEMENT AL SITULUI NATURA 2000
ROSCI0324 MUNTII BIHOR**

CUPRINS

Capitolul 1. INTRODUCERE.....	5
1.1. Prezentare generală a rețelei Natura 2000 în ansamblu.....	5
1.2 Scurtă descriere a planului, scopului și obiectivelor.....	5
1.3 Prezentarea sitului Natura 2000 ROSCI0324 Muntii Bihor.....	6
1.4 Cadrul legislativ național privind managementul ariilor naturale protejate și conservarea biodiversității.....	11
1.5 Istoricul desemnării zonei ca sit Natura 2000 și al preluării în custodie.....	13
1.6 Procesul de elaborare a planului de management, inclusiv identificarea tuturor factorilor interesați.....	13
Capitolul 2 DESCRIEREA SITULUI NATURA 2000 ROSCI0324 MUNTII BIHOR.....	14
2.1. Descriere generală.....	14
2.1.1. Localizarea, limitele și accesul în ROSCI0324 Muntii Bihor.....	14
2.1.2. Dreptul de proprietate și administrare a terenurilor.....	15
2.2 Caracterizarea mediului fizico-geografic.....	16
2.2.1 Geologie.....	17
2.2.2. Relief.....	21
2.2.3 Clima.....	24
2.2.4 Hidrologie.....	45
2.2.5 Pedologie.....	46
2.3 Caracterizarea habitatelor naturale și a speciilor de interes comunitar ce constituie obiectivele de conservare din ROSCI0324 Muntii Bihor.....	48
2.3.1. Caracterizarea habitatelor naturale.....	48
2.3.2. Caracterizarea speciilor de faună.....	60
2.4. Analiza situației socio - economice din ROSCI0324 Muntii Bihor.....	74
2.4.1. Context socio – economic.....	74
2.4.2. Principalele tipuri de activități economice:.....	83
Capitolul 3 EVALUAREA STĂRII ACTUALE DE CONSERVARE SI IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR ANTROPICE.....	92
3.1. Evaluarea stării actuale de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar	92
3.1.1. Evaluarea stării actuale de conservare a habitatelor.....	93
3.1.1.1 Evaluarea stării actuale a habitatelor din interiorul sitului Natura 2000 – Muntii Bihor.....	94
3.1.1.2. Presiuni / amenintari pentru habitatele incluse in situl Natura 2000 – Muntii Bihor.....	96
3.1.2. Evaluarea stării actuale de conservare a mamiferelor mari.....	99
3.1.3 Evaluarea stării actuale de conservare a amfibienilor.....	108

3.1.4	Evaluarea starii actuale de conservare a nevertebratelor.....	114
3.2.	Evaluarea potențialului de dezvoltare durabilă a zonei	116
Capitolul 4	SCOPUL SI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT	118
4.1.	Scopul planului de management.....	118
4.2.	Obiective generale, specifice si activitati.....	119
4.2.1.	Obiectiv general.....	119
4.2.2.	Obiective specifice	119
Capitolul 5	PLANUL DE ACTIVITATI PE 5 ANI.....	119
Capitolul 6	PLAN DE MONITORIZARE A ACTIVITATILOR SITULUI ROSCI0324 MUNTII BIHOR.....	150
Capitolul 7	MONITORIZAREA STARII DE CONSERVARE A SPECIILOR SI HABITATELOR NATURALE DE INTERES COMUNITAR.....	156
7.1.	Considerații generale	156
7.2.	Modul de elaborare a protocoalelor	157
Capitolul 8	BIBLIOGRAFIE SI REFERINTE.....	159
Capitolul 9	ANEXE.....	161
Anexa nr. 1	– Regulament de functionare sit Natura 2000 Muntii Bihor.....	161
Anexa nr. 1.1	Limitele teritoriale ale sitului Natura 2000 Munții Bihor – Harta	179
Anexa nr. 1.2	Reglementare, avizare și tarife în situl Natura 2000 Munții Bihor	179
Anexa nr. 1.3	Cerere avizare activitati.....	183
Anexa nr. 1.4	Legitimatia de custode	184
Anexa nr. 1.5	Lista speciilor și habitatelor de interes comunitar din fișa sitului Natura 2000 Munții Bihor	185
Anexa nr. 2.1.	Harta Localizarii sitului Natura 2000 – ROSCI0324 Muntii Bihor	187
Anexa nr.2.2.	Harta distribuției habitatului 9110 Păduri de fag de tip <i>Luzulo-Fagetum</i> ...188	
Anexa nr.2.3.	Harta distribuției habitatului 9130 Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i> 189	
Anexa nr. 2.4.	Harta distribuției habitatului 91VO Păduri dacice de fag	190
Anexa nr. 2.5.	Harta distribuției habitatului 9410 Păduri acidofile de molid	191
Anexa nr. 2.6.	Harta distribuției habitatului 4070 Tufarisuri cu pinus mugo si <i>Rhododendron myrtifolium</i>	192
Anexa nr. 2.7.	Harta distribuției habitatului 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip <i>Galio- Carpinetum</i>	193
Anexa nr. 3.1.	Harta distribuției <i>Ursus arctos</i> – ursul brun.....	194
Anexa nr. 3.2.	Harta distribuției <i>Canis lupus</i> - lup	195
Anexa nr. 3.3.	Harta distribuției <i>Lynx lynx</i> – râs.....	196
Anexa nr. 4.1.	Harta distribuției <i>Bombina variegata</i> - buhaiul de baltă cu burta galbenă..197	

Anexa nr. 4.2. Harta distribuției Triturus vulgaris ampelensis - triton comun transilvanean	198
Anexa nr. 4.3. Harta distribuției nevertebratelor: <i>Carabus variolosus</i> – <i>Carabus</i> și <i>Rosalia alpine</i> – Croitorul alpin.....	199

Capitolul 1. INTRODUCERE

1.1. Prezentare generală a rețelei Natura 2000 în ansamblu

Natura 2000 este cea mai întinsă rețea în administrare cuprinzând zone protejate din întreaga lume întinzându-se peste 18% din zona terestră a Uniunii Europene și peste aproape 6% din teritoriul său marin. Această rețea oferă un refugiu pentru speciile și habitatele amenințate și valoroase.

În practică, Natura 2000 este o rețea de sit-uri având ca scop înmulțirea și protejarea speciilor rare și amenințate și protejarea câtorva tipuri de habitate rare, la rândul lor. Această rețea cuprinde peste 28 țări EU, atât terestru cât și marin.

Realizarea Rețelei Natura 2000 se bazează pe două directive ale Uniunii Europene: Directiva Habitate și Directiva Păsări. Acestea reglementează modul de selectare și desemnare a siturilor și protecția acestora, iar Statele Membre au dreptul de a reglementa modalitățile de realizare practică și de implementare a prevederilor din Directive.

Natură 2000 nu este un sistem strict de protecție din care sunt excluse toate activitățile umane. În timp ce această rețea protejează strict rezervele naturale, majoritatea terenurilor rămân totuși în proprietate privată.

Abordarea pentru conservare și utilizare sustenabilă a zonelor Natura 2000 este un concept mult mai extins, centrat pe oamenii care lucrează cu/alături de natură mai mult decât împotriva ei.

Totuși, Statele membre au obligația să se asigure că sit-urile sunt administrate într-o manieră sustenabilă, atât din punct de vedere ecologic cât și socio-economic.

1.2 Scurtă descriere a planului, scopului și obiectivelor

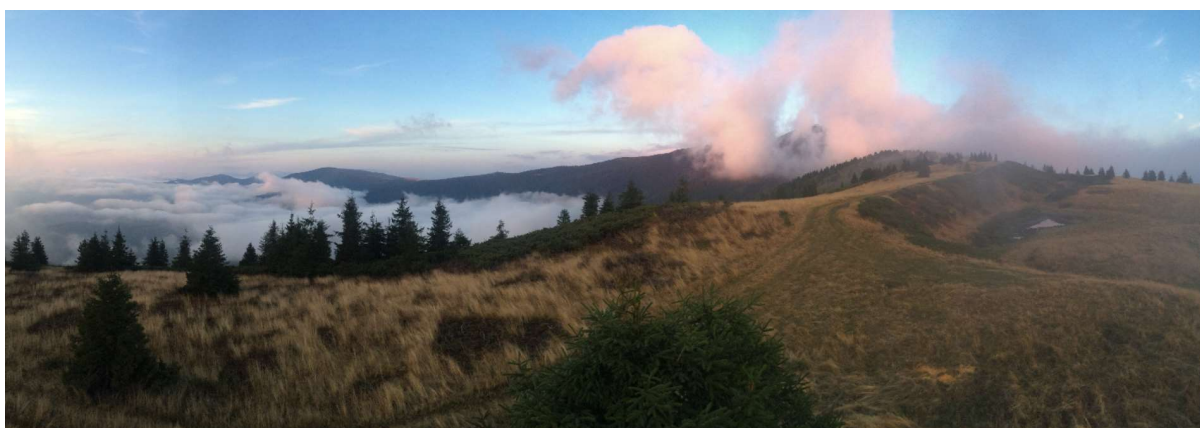
Planul de Management al sit-ului Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor constituie documentul oficial de prezentare a ariei protejate prin care se stabilesc atât obiectivele cât și

măsurile și resursele umane și materiale necesare pentru realizarea acestora și administrarea unitară și integrală a sitului, arie naturală protejată de interes comunitar.

Prezentul plan de management integrează interesele de conservare a biodiversității, cu cele de dezvoltare socio-economică prin utilizarea durabilă a resurselor, cu respectarea trăsăturilor și activităților tradiționale, culturale și spirituale ale comunităților locale. Întocmirea Planului de Management pentru situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor face parte dintre demersurile ce contribuie la îndeplinirea obligației României de a elabora planuri de management pentru toate siturile Natura 2000 și conține planul de acțiune pe următorii 5 ani, plan ce are ca scop menținerea și/sau îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de interes comunitar pentru care situl a fost desemnat, utilizarea durabilă a componentelor biodiversității, comunicarea, educarea și conștientizarea publicului, dezvoltarea durabilă a comunităților din zonă, dezvoltarea cadrului instituțional general și asigurarea resurselor financiare necesare și administrarea corectă a sitului de importanță comunitară de către custode.

Planul de Management care va fi elaborat va servi managementului conservativ și durabil al habitatelor/speciilor de interes comunitar din situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor. Acesta urmărește asigurarea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor protejate din situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor, pentru a sprijini viitorul comunităților locale din sit și din vecinătatea acestuia, ținându-se seama de interesele economice și sociale ale acestora, asigurându-se astfel dezvoltarea durabilă a zonei.

1.3 Prezentarea sitului Natura 2000 ROSCI0324 Muntii Bihor

Situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor este situat în regiunea biogeografică alpină și a fost desemnat pentru conservarea următoarelor tipuri de habitate naturale și specii sălbatice de interes comunitar, așa cum sunt menționate în Formularul standard Natura 2000.

Tipuri de habitate naturale care constituie obiective de conservare pentru ROSCI0324 Munții Bihor, conform Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011:

Tabelul nr.1

Cod	Denumire habitat	%	Reprez.	Suprafata relativa	Starea de conservare	Global
9170	Paduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum	1,4	B	C	B	B
9130	Paduri de fag de tip Asperulo-Fagetum	14,1	A	C	A	B
91V0	Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)	39,3	B	C	A	B
9110	Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum	13,8	A	C	A	B
9410	Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea)	17,4	A	C	A	B
4070*	Tufarisuri cu Pinus mugo si Rhododendron myrtifolium	1,2	B	C	B	B

Legendă:

Cod = codul tipurilor de habitate din Anexa I a Directivei 92/43/CEE

* = habitat prioritar

% = ponderea din suprafața sitului care este acoperită cu tipul respectiv de habitat

Reprez. = Reprezentativitate = măsura pentru cât de tipic este un habitat din situl respectiv:

A = reprezentativitate excelentă,	B = reprezentativitate bună,
C = reprezentativitate semnificativă,	D = prezență ne semnificativă

Suprafața relativă = suprafața sitului acoperit de habitatul natural raportat la suprafața totală acoperită de acel tip de habitat natural în cadrul teritoriului național:

▪ A: $100 \geq p > 15\%$▪ B: $15 \geq p > 2\%$▪ C: $2 \geq p > 0\%$

Starea de conservare = Gradul de conservare al structurilor și funcțiile tipului de habitat natural în

cauză, precum și posibilitățile de refacere/reconstrucție:

A = conservare excelentă, B = conservare bună, C = conservare medie sau redusă

Global = Evaluarea globală = Evaluarea globală a valorii sitului din punct de vedere al conservării

tipului de habitat natural respectiv:

A = valoare excelentă, B = valoare bună, C = valoare considerabilă

Speciile de mamifere care constituie obiective de conservare pentru ROSCI0324 Muntii Bihor, conform Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011:

Tabel 2

Cod	Specie	Populatie	Rezidenta	Reproducere	Iernat	Pasaj	Situatia populatiei	Conservare	Izolare	Global
1354	<i>Ursus arctos – Urs Brun</i>		>13 i				C	B	B	B
1352	<i>Canis lupus – Lup</i>		10 – 20 i				C	B	C	B
1361	<i>Lynx lynx - Ras</i>		> 10 i				C	B	C	B

Speciile de amfibieni și reptile care constituie obiective de conservare pentru ROSCI0324 Muntii Bihor, conform Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011:

Tabel 3

Cod	Specie	Populatie	Rezidenta	Reproduce re	Iernat	Pasaj	Situatia populatiei	Conservare	Izolare	Global
1193	Bombina variegata – Buhai de balta cu burta galbena		P				C	B	C	B
4008	Triturus vulgaris ampelensis – Triton comun		P				C	B	C	B

Speciile de nevertebrate care constituie obiective de conservare pentru ROSCI0324 Muntii Bihor, conform Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011:

Tabel 4

Cod	Specie	Populație	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj	Situația populației	Conservare	Izolare	Global
4014	Carabus variolosus - Carabus		P				C	B	C	B
1087	Rosalia alpine – Croitorul alpin		P				C	B	C	B

1.4 Cadrul legislativ național privind managementul ariilor naturale protejate și conservarea biodiversității

Prezentul plan de management a fost realizat ținând cont de prevederile următoarelor acte normative:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/20.06.2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 101/2011 pentru prevenirea și sancționarea unor fapte privind degradarea mediului, republicată;

-
- Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1447/2017 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate, cu modificările ulterioare;
- Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;
- Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare și legislația subsecventă, inclusiv regulamentul de exploatare a masei lemnoase;
- Legea nr. 407/2006 vânătorii și a protecției fondului cinegetic, cu modificările și completările ulterioare și legislația subsecventă;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015 – 2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 104/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 1964/2008 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România modificat și completat prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011.

1.5 Istoricul desemnării zonei ca sit Natura 2000 și al preluării în custodie

Situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor a fost desemnat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 modificat și completat prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011.

Situl Natura 2000 ROSCI00324 Munții Bihor a fost preluat în custodie de către Asociația în Participatiune formată din Asociația Centrul de Protecție a Mediului Bihor pe de-o parte și GLOBAL Alternative Consulting S.R.L. pe de altă parte în anul 2014, conform Convenției de custodie nr. 317/25.02.2014. Planul de management al sitului s-a elaborat în vederea unei planificări integrate a acțiunilor ce trebuie întreprinse pentru îndeplinirea obiectivului major, respectiv conservarea habitatelor și speciilor de interes comunitar.

De asemenea a fost elaborat regulamentul sitului ROSCI0324 Munții Bihor, în conformitate cu prevederile art.21, alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011.

1.6 Procesul de elaborare a planului de management, inclusiv identificarea tuturor factorilor interesați

Planul de management a fost elaborat cu implicarea tuturor factorilor interesați. Implicarea celor care sunt afectați sau pot influența acest plan și respectiv realizarea obiectivelor ROSCI0324 Munții Bihor s-a asigurat prin:

1. Solicitarea de comentarii/sugestii de la factorii interesați și de la specialiștii din diverse domenii în perioada de lucru pentru elaborarea planului;
2. Analiza observațiilor factorilor interesați înainte de a solicita aprobarea planului de management conform prevederilor legale;
3. Organizarea de dezbateri publice.

Aprobare și revizuire

Planul de management al ROSCI0324 Munții Bihor este realizat într-o manieră flexibilă, în special datorită fenomenelor naturale. Din cauza influențelor factorilor antropici și naturali, se impune adoptarea unui management.

Planul de management este conceput în vederea definirii principalelor direcții de acțiune, astfel încât, pe termen lung, să se poată realiza principalele obiective ale sitului Natura 2000.

Așadar, planul de management cuprinde prevederi care iau în considerare factorii ce ar putea schimba situația actuală, permițând astfel o flexibilitate în luarea deciziilor, fără a compromite obiectivul principal, acela de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar.

Capitolul 2 DESCRIEREA SITULUI NATURA 2000 ROSCI0324 MUNTII BIHOR

2.1. Descriere generală

2.1.1. Localizarea, limitele și accesul în ROSCI0324 Muntii Bihor

Vezi Anexa 2.1. Harta Localizării sitului Natura 2000 – ROSCI0324 Munții Bihor

Situl de importanță comunitară ROSCI0324 Munții Bihor, cu o suprafață de 20.885 ha, este localizat pe raza județelor Bihor 43%, Arad 31%, Albă 19% și Hunedoara 7% și include teritoriul localităților Baia de Cris <1%, Bulzestii de Sus <1%, Tomesti 22%, Hălmagiu 13%, Halmagel 33%, Vârfurile 17%, Arieșeni 8%, Avram Iancu 29%, Cristioru de Jos 72% și Nucet 38%. Limitele au fost retrasate cu precizie utilizând ortofotoplanuri, hărți amenajistice georeferențiate, imagini satelitare de foarte înaltă rezoluție, date culese direct din teren în perioada 2014-2017, pentru a realiza suprapunerea cât mai precisă a acestora peste elemente ale cadrului natural și abordarea unitară a managementului habitatelor din masivul Bihor.

Principala cale de acces în sit este drumul național DN 76 Oradea-Deva, drum care de altfel mărginește situl în partea de vest. În partea de nord a sitului accesul se face pe drumul național DN 75 Oradea-Arieșeni-Turda, drum care străbate Parcul Natural Apuseni, situl învecinându-se la nord cu Parcul Apuseni. O altă cale de acces, care traversează situl este drumul de la Cristiorul de Jos spre Cristiorul de Sus, drum care face legătura cu Avram Iancu (județul Alba), respectiv este o cale de acces spre vârful Bihorul (1845 m). Acest drum este utilizat în măsura în care face legătura cu gospodăriile din zonă, starea lui fiind nefavorabilă.

Având în vedere dimensiunea sit-ului, enumerăm mai jos și alte căi de acces suplimentare față de cele descrise anterior:

-DJ Câmpeni – Avram Iancu – Muntele Găina

-Avram Iancu – Baia de Criș

-DC Valea Lazului

-DF Poiana – Gruiu Lung

-DF Băița – Piatra Grăitoare

-DF Băița – Valea Calului

-DF Vârtop – Pregna

-DF Hălmagiu – Găina

Accesul în sit prin intermediul drumurilor forestiere este mai dificil dar utilizat.

2.1.2. Dreptul de proprietate și administrare a terenurilor

Tipurile de proprietate ale terenurilor din ROSCI0324 sunt:

- 1) Proprietate privată: persoane fizice și juridice;
- 2) Proprietate publică a autorităților publice locale;
- 3) Proprietate de stat.

61%, 12.739,85 ha din suprafața sitului este acoperită de păduri de foioase, reprezentate de:

- 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum
- 9130 Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum
- 91V0 Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)
- 9110 Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum

Dintre acestea 6.160,66 ha se afla pe suprafața Jud. Bihor din care 51% aparțin juridic de Primăria Cristioru de Jos și Primăria Nucet, restul de terenuri se afla în principal în proprietatea Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva.

4.441,40 ha se afla pe suprafața Jud. Arad din care 38% aparțin de Primăriile Hălmagiu, Hălmagel și Varfurile, restul de terenuri se afla în principal în proprietatea Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva.

2.722,15 ha de paduri de foioase, descrise mai sus se regasesc pe teritoriul Jud. Alba, partial in proprietatea primariilor Ariesei si Avram Iancu, majoritatea fiind in proprietatea Regiei Nationale a Padurilor Romsilva.

1002,90 ha de paduri de foioase se regasesc pe teritoriul Jud. Hunedoara, in proprietatea primariilor Baia de Cris, Bulzestii de Sus si Tomesti si in proprietatea Regiei Nationale a Padurilor Romsilva.

15%, adica 3.132,75 ha din teritoriul sitului este acoperit de paduri de conifer, reprezentate de 9410 Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea).

Dintre acestea 1.562,62 ha se afla pe raza Jud. Bihor in principal in proprietatea Regiei Nationale a Padurilor Romsilva, primariile avand sub 20%. 1.126,54 ha se regasesc pe teritoriul Jud. Arad, fiind 90% in proprietatea Regiei Nationale a Padurilor Romsilva. 690,46 ha in Jud. Alba si 254,38 ha din Jud. Hunedoara, se afla in proprietatea Regiei Nationale a Padurilor Romsilva.

Din 3% Tufisuri si tufarisuri aflate pe teritoriul sit-ului, 1.2%, adica 250,62 ha sunt reprezentate de 4070* Tufarisuri cu Pinus Mugo si Rhododendron myrtifolium. Din aceasta suprafata aproape 50% se afla pe teritoriul Jud. Bihor, adica 107,77 ha care majoritatea se afla in proprietatea Primariei Cristioru de Jos.

2.2 Caracterizarea mediului fizico-geografic

Munții Bihor reprezintă un masiv muntos în vestul României, parte a Munților Apuseni. Masivul are o lungime de 25 km de la nord-vest la sud-est și o lățime de 14 km. Munții Bihor sunt localizați la est de orașul Stei și la nord de orașul Brad.

Grupa Munților Apuseni conține culmile Bihor 1849 m și Găina 1486 m, Munții Codru-Moma culmea Moma 900 m, munții Zărandului culmea Bontau 700 m. Munții Zarand sunt despărțiți de Codru Moma și Munții Bihor de Valea Tăcăsele. Munții Codru Moma sunt despărțiți de Munții Bihor de Crișul Negru.

Formele de relief sunt reprezentate de munți de altitudini mici și mijlocii și dealuri premontane care fac trecerea de la zona depresionară la cea montană.

Depresiunea a luat ființă prin prăbusirea fundamentului cristalin în tortonian (ortonianul superior).

Unitatea geomorfologică cea mai frecvent întâlnită este versantul, la care se adaugă platoul. Panta medie dominantă este repede, cu valori între 16 și 30 grade. Altitudinile:

- maximă: Muntele Bihor – 1849 m.
- medie: Muntele Găina – 1486 m.
- minima: 250 m în dreptul localității Pleșcuța.

Între crestele formațiunilor muntoase menționate se găsește “Tara Halmagiului”. Aici se formează cumpene de ape între afluenții Crișului Negru, Arieșului la E-NE, iar la S, pe culmea muntelui Găina, avem versantul stâng al Crișului Alb până la vârful Teiusului.

Spre V-SV, creasta formațiunilor muntoase ajunge în vârful Măgura – Ciungani. În partea de vest, din Vârful Danilii, creasta munților continuă până în vârful Bontau, formând o depresiune. Teritoriul Munților Apuseni este foarte vast, de aceea acesta a fost împărțit între mai multe Situri Natura 2000 pentru a putea fi mai bine protejat. În acest sens, aici se întâlnesc siturile: Munții Bihor, Valea Cepelor, Munții Apuseni – Vlădeasa, Parcul Național Apuseni, Platoul Vâșcau și Codru Moma.

2.2.1 Geologie

Masivul Biharia în care este situat situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor are o structură geologică complicată care prezintă o mare diversitate mai ales datorită etapelor în care s-au format rocile. Substratul litologic din teritoriu este alcătuit din formațiuni ce se împart în:

- Roci sedimentare: conglomerate, breccii cu elemente de șisturi cristaline și cu matrice greso-argiloasă roșie din Permian și Triasic; calcare (calcare masive albe, negre și roz), dolomite

(dolomite albe, negre și în plăci) din Triasic, Jurassic și Cretacic; argile marnoase, nisipuri și pietrișuri din Neogen și Cuaternar;

-Roci magmatice (eruptive): riolite din Permian; andezite marnoase, nisipuri și pietrișuri din Neogen și Cuaternar;

-Roci metamorfice: filite din Paleozoic; marmure de contact și scarne din Neozoic.

În general, rocile sedimentare se întâlnesc în jumătatea inferioară și mijlocie a teritoriului.

Notarea substratului litologic, ca factor de pedogeneză, a determinat formarea unor tipuri de sol specific acestui tip de substrat cum sunt etricambosolurile, districambosolurile, alosol și litosol.

Din punct de vedere stațional sunt interesante în mod deosebit, stratul superior al formațiunilor geologice care influențează direct geneza și proprietățile fizico-chimice ale solului.

În ce privește fundamentul cristalin, acesta aparține la trei cicluri tectono-magmatice, în cadrul cărora se separă mai multe serii:

- **Seria de Biharia**, constituită din roci metaeruptive bazice, cu intercalații de roci detritogene metamorfozate; în această serie se deosebesc șisturi verzi tufogene, șisturi cu profiloblaste de albit, șisturi amfibolitice cu epidot, paragnaise albice, biotit sicloret, călcare și dolomite cristaline;

- **Seria de Muncel**, constă din roci preponderent filitoase, sericito-cloritoase sau grafitoase în care se intercalează nivele de cuarțite cenușii;

- **Seria granitoidelor de Codru**, au rezultat printr-un proces de injecții și metamorfoză ce a generat diferite tipuri de magmatice arteritice; rocile sunt reprezentate prin: granițe, plagiogranite, diorite, cuarțifere și microdiorite.

Datorită substratului de roci metamorfice, acide în cea mai mare parte, s-au format soluri profunde-mijlociu profunde, variat favorabile dezvoltării vegetației forestiere.

Un element structural important, prin urmare, este reprezentat de prezența pânzelor de șariaj din sistemul de Codru, prin pânza de Arieșeni, acoperită, la rândul său, de pânzele de Poiana și de Biharia.

Cele două trepte de nivelare distincte din pediplenă Fărcas-Carligatele, modelate în seria de Biharia, alcătuită din șisturi verzi, metamorfozate în orogeneză baikaliană (proterozoic superior-paleozoic), sunt foarte bine reprezentate.

Astfel, treapta superioară se remarcă în culmea Cucurbăta Mare-Cucurbăta Mică, între 1800 și 1700 m, având o desfășurare de la nord-vest la sud-est, și un aspect larg ondulat, cu proeminențe mai semnificative în vârfurile Cucurbăta Mare 1849 m și Cucurbăta Mică 1770 m.

Depozitele Paleozoicului superior acoperă formațiuni mai tinere de varstă mezozoică, 100-180 milioane de ani, care aparțin zonei nordice a munților Bihor.

În alcătuirea Munților Apuseni de Nord, ca unitate geosstructurală care include Munții Biharia, participă masivele cristaline prealpine, un înveliș sedimentar preperoximas, un înveliș sedimentar posttectonic, magmatite laramice și vulcanite neogene. Dintre acești constituenți, sisturile cristaline, care formează fundamentul Munților Apuseni apar pe suprafețe întinse și, deși este fragmentat prin tectonică aplană, din punct de vedere petrofacial se prezintă unitar și pot fi urmărite ca atare.

În stiva sisturilor cristaline prehercinice din Munții Apuseni de Nord se disting două grupe care diferă între ele prin gradul de metamorfism și aparțin la cicluri geologice diferite: grupa sisturilor cristaline mezometamorfice și grupa sisturilor cristaline epimetamorfice. Dintre acestea, în Munții Biharia se regăsesc sisturile cristaline epimetamorfice, reprezentate prin Cristalinul de Biharia. Suprafețe mai restrânse, în sudul Munților Biharia ocupă și Cristalinul de Muncel. Cristalinul de Biharia își are dezvoltarea cea mai largă în Munții Biharia unde participă la alcătuirea Pânzei de Biharia. Este reprezentat prin șisturi cloritoase cu porfiroblaste de albit în alternanță cu alte varietăți de șisturi verzi. Ca nivel reper se întâlnește o intercalație de calcare dolomitice cristaline. Elementul distinctiv al cristalinului de Biharia este dat de prezența unor mici masive de ortoamfibolite (metagabbrouri, metadiorite, metadolerite). Din cristalinul de Biharia, Adina Visarion menționează o asociație microfloristică cu: *Protosphaeridium* sp., *Latiosphaeridium bituminosum* etc. care ar indica vârsta Proterozoic terminal pentru materialul premetamorfic.

Cristalinul de Biharia se întâlnește și în pânza de Codru în sudul Munților Bihor și în sudul și estul Munților Gilău unde este reprezentat prin ceea ce se cunoaște sub numele de migmatitele sau intruziunile de Codru. Sisturile cristaline hercinice apar pe arii mai limitate în bazinele Crișului negru și Arieșului Mic și în nord-estul pintenului Baia de Aries. Ansamblul acestora formează o grupă în care se deosebesc mai multe petrofaciesuri distincte: Cristalinul de Păiuseni, Cristalinul de Arieșeni, Cristalinul de Vulturese-Belioara.

Cristalinul de Păiuseni ocupă arii mai restrânse în Munții Biharia; include șisturi cristaline epimetamorfice în faciesul sisturilor verzi. În suita acestora se deosebesc trei componente:

1. componentul inferior, preponderent blastopsefitic, include metaconglomerate cu găleți de cuarțite și cu ciment sericito-cuarțos, cuarțite, șisturi sericito-cloritoase și șisturi cloritoase;
2. componentul median ofiolitic, provenit din metamorfozarea unor magmatite bazice, este reprezentat prin metabazalte, metagabbrouri, metadiorite și șisturi verzi;
3. componentul superior metapelitic încheie suita cristalinului de Păiuseni. Acesta a rezultat din metamorfozarea unui material lutitic și este predominant filitos. Include șisturi filitoase, sisturisericitoase și șisturi cu cloritoid în care se intercalează cuarțite și metaconglomerate.

Cristalinul de Păiuseni se întinde în sudul Munților Bihor unde aflorează în cadrul Pânzei de Highjis-Poiană, precum și în Munții Biharia unde este constituent al pânzei cu același nume.

Din Cristalinul de Păiuseni, Adina Visarion menționează o asociație palinologică cu: Calamospora microrugosa, Granulatisporites microgranifer, Triquitrites trivalis etc. care indică vârsta eocarboniferă a materialului premetamorfic.

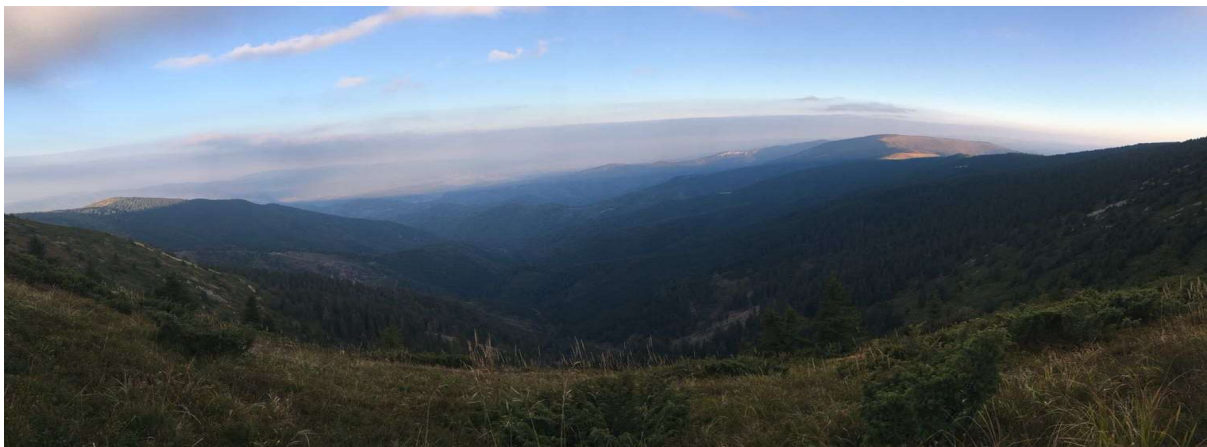
Învelișul sedimentar domeniului de Biharia se reduce la depozitele preapline atribuite Permianului.

Evaluarea potențialului geologic prezintă importanță atât în cunoașterea de ansamblu a tipurilor de roci, cât mai ales în analiza gradului de susceptibilitate la anumite procese geomorfologice actuale cu rol în degradarea terenurilor (alunecări de teren, eroziune în adâncime, năruiri și prăbusiri) și evenimente extreme (viiturile) – distingerea arealelor cu risc ridicat de degradare. Constituția geologică are implicații majore asupra caracteristicilor actuale ale reliefului și manifestarea anumitor procese geomorfologice actuale.

Harta geologică joacă un rol important în facilitarea identificării și descrierii habitatelor, precum și în fundamentarea explicației distribuției habitatelor de interes comunitar. Tipurile de habitate pentru care a fost declarat situl Munții Bihor, respectiv: 4070* Tufărisuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium*, 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*), 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*, nu prezintă vulnerabilități legate de constituția geologică.

Pe substratul acid se grefează habitatele 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*).

2.2.2. Relief

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul Masivului Biharia este situat în subtinutul Munților Apuseni, districtul piemonturilor vestice.

Frământările geologice prin care a trecut teritoriul, precum și stilul agenților morfogenetici, au condiționat apariția unor forme complexe de relief. Înfațișarea de ansamblu, aspectul general al reliefului și altitudinea acestuia, a determinat încadrarea teritoriului în două trepte de relief și anume: de deal și de munte (munți joși și mijlocii).

Forma complexă de relief se caracterizează prin dealuri și munți de geosinclinal pe structură de bloc și pânze de șariaj, dezvoltate pe cristalin și mezozoic, formați în fazele de cutare

hercinică, alpine veche (austriacă) și laramica, reținute prin mișcări de înălțare în neogen și cuaternar.

Tipurile morfogenetice întâlnite sunt: Codru Moma și Bihor caracterizate prin dealuri și munți joși și mijlocii, cristalini, cu petice sedimentare mezozoice, pseudogleizati, în trepte sau larg bombați și cu carstic larg dezvoltat.

În urma unei evoluții îndelungate a reliefului a rezultat o asociere de suprafețe de nivelare, care se înscriu în relief prin interfluvii largi.

La rândul ei, alcătuirea petrografică și structura și-a impus amprenta în peisaj. Formațiunile cristolofiene mezozonale și epizonale au imprimat reliefului un aspect masiv.

Rocile sedimentare din care sunt alcătuite unitățile de relief se manifestă diferențiat în funcție de particularitățile lor petrografice.

Astfel, deosebim o grupă de roci formată din gresii, conglomerate, șisturi, marne și argile care participă împreună și alternativ ca substrat la formarea reliefului.

A doua grupă de roci o reprezintă calcarele și dolomitele care dau cunoscutul relief carstic.

Acolo unde structura nu se manifestă în trăsăturile reliefului prima grupă de roci se înscrie prin suprafețe netede, bombate, pe alocuri cu proeminențe condiționate de unele variații litologice locale. În cele mai multe cazuri este vorba de prezența unui relief structural caracterizat prin povârnișuri înclinate de tip cuestas și domoale de tipul suprafețelor structurale.

Rocile carstificabile datorită proprietăților lor specifice au condiționat apariția reliefului carstic. În acest caz relieful prezintă o topografie destul de confuză fiind reprezentat prin doline, uvale, polii și văi marginale de abrupturi adesea cu rocă dezgropată dăltuită de numeroase lapiezuri sau cu mici guri de peșteri fosile. Sunt cazuri dese când văile ce tăie calcarele sau dolomitele sunt adâncite puternic pe verticală formând chei și săritori inaccesibile.

În ce privește energia de relief cea mai mare se întâlnește în jumătatea de Est a teritoriului. Astfel pe o distanță orizontală se desfășoară de la 249 m în comuna Lunca până la 1848 m în vârful Biharia.

Pădurile sunt răspândite în general unde relieful este mai accentuat, pe versanți cu înclinări pronunțate și abrupte, cu văi adânci și culmi înalte.

Suprafețele domoale, plate și înSORITE din zona dealurilor și mai puțin din zona montană au constituit din cele mai vechi timpuri locuri favorabile pentru practicarea unei agriculturi pastorale, astfel că de-a lungul anilor au fost înlocuite cu fânețe și pășuni.

Pentru fondul forestier, formele simple de relief sunt reprezentate în principal prin versanți și mai rar prin coame, platouri și lunci. Configurația terenului este în general ondulată și mai rar plană și frământată (accidentată).

Prezentăm mai jos, pe scurt, repartiția suprafeței pe altitudine, înclinare și expoziție:

Tabel 5

Altitudine	
201 – 400	4%
401 – 600	5%
601 – 800	18%
801 – 1000	31%
1001 – 1200	24%
1201 – 1400	16%
1401 – 1600	2%

Tabel 6

Expoziția	
Însorită	33%
Parțial însorită	37%
Umbrită	30%

Tabel 7

Înclinarea terenului	
Moderată (<16 grade)	2%
Repede (16 – 30 grade)	44%

Foarte repede (31 – 40 grade)	51%
Abruptă (>40 grade)	3%

2.2.3 Clima

2.2.3.1. Caracterizarea climei și influența ei asupra speciilor și habitatelor

Situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor în totalitate, beneficiază de un climat de munte, în general rece și umed, la caracteristicile căruia participă factorii genetici specifici.

Situl se găsește situat după raionarea climatică a lui Koppen în regiunea Dfk.

Datele climatice sintetizate cu privire la aspectul influenței pe care valorile factorilor climatici le au asupra pădurii au fost prevalate de la stațiile meteorologice Oradea, Beiuș și Arad, și sunt în aceeași linie cu cele prezentate în Atlasul Climatologic:

Caracteristici sintetizate:

- Temperatura medie anuală 5.0 grade C;
- Amplitudinea temperaturii medii anuale: 21.0 grade C;
- Temperatura media a sezonului de vegetație;
- Durata sezonului de vegetație 166 zile;
- Numărul de zile pe an cu temperaturi medii diurne >0 grade C este de 270

Se apreciază că din punct de vedere al temperaturii nu există un pericol evident al unor factori limitativi asupra vegetației forestiere. Cu alte cuvinte, teritoriul constituie un optim relativ pentru vegetația forestieră alcătuită din fag, molid, brad ca și alte specii de rășinoase și foioase de amestec.

Factorii dinamici, reprezentați prin poziția și intensitatea centrilor barici de acțiune asupra climatei și a vremii în arealele montane ale Munților Bihor și Vlădeasa, determină caracteristici sezoniere, după cum urmează:

-în sezonul rece al anului, respectiv perioada octombrie-martie, câmpul baric mediu lunar este acționat de dorsala Anticlonului Est-European, intensificarea acțiunii Depresiunii Mediteraneene și extinderea Depresiunii Islandeze, concomitent cu retragerea dorsalei Anticlonului Azoric și a Depresiunii Arabe. Timpul determinat de această configurație barică este rece spre răcoros, liniștit și cu ninsori frecvente, mai ales pe versanții estici ai Carpaților Occidentali, inclusiv Munții Apuseni. În condițiile în care aceste mase de aer continentale traversează Carpații, se produc răciri puternice însoțite de inversiuni termice în special în ariile depresionare intramontane, iar la contactul dintre măsele de aer rece cantonat la sol și cel mai cald de la altitudine, procesele de ciclogeneză se accentuează, norii stratiformi stacionează multe zile consecutive pe văi și în depresiuni, în timp ce culmile muntoase situate deasupra stratului de inversiune sunt degajate și însoțite;

-primăvara, mai ales în martie-aprilie, Munții Arieșului se află într-un câmp de presiune normală, cu circulație caldă din sud și sud-vest, favorabile ploilor orografice, pe fondul

retragerii rapide a dorsalei siberiene, a umplerii Depresiunii Mediteraneene până la dispariția sa de la sfârșitul lunii aprilie. În luna mai dorsală Anticlonului Azoric unit cu maximul barometric din nordul Europei, formează un brâu de maximă presiune deasupra Mării Baltice și a Peninsulei Scandinavice, favorizează separarea Depresiunii Isladeze retrase spre nord, de minima situată în estul Mediteranei cu un nucleu local pe Marea Adriatică. În aceste condiții, tranzitarea aerului rece scurs din dorsală Anticlonului Azoric spre minima situată deasupra Adriaticii alternează cu cel scurs din maximul nord-estic european spre Depresiunea Arabă. Vremea devine instabilă în ambele cazuri, în luna mai caracterizându-se prin timp umed, bogat în precipitații alternând cu temperaturi coborâte, sau foarte ridicate;

-vara are loc extinderea dorsalei Anticlonului Azoric spre est, mai ales în lunile iunie și iulie, favorizând pătrunderea aerului umed din vest, transportat de periferia nordică a dorsalei azorice în Munții Arieșului. Timpul caracteristic este umed, bogat în precipitații, cu vânt slab din nord în iunie și intensificări însemnate în iulie;

-în august-septembrie dorsala azorică se extinde peste rama montană spre nord-est, formând un brâu de maximă presiune extins până în Ural, care determină o circulație din est-nord-est, cu vreme uscată, chiar călduroasă în august și mai rece în septembrie. La acest succint tablou sinoptic al tipurilor barice și de vreme, se adaugă influența ciclonilor și anticlonilor mobili cu activitate în arealul Munților Arieșului. Dintre aceștia, cu semnificație asupra schimbărilor în mersul vremii sunt ciclonii mobili atlantici, mediteraneeni și est europeni, dintre care cei mai activi în arealul montan analizat sunt cei mediteraneeni, care au o viteză de deplasare mare, de peste 35-40 km/oră și care aduc cele mai mari cantități de precipitații. Tipurile dominante de circulație pentru România și implicit pentru arealul montan al Apusenilor sunt circulația vestică cu persistentă accentuată de 25-30 zile consecutive, cu o frecvență >165 zile/an, răspunzătoare de ierni blânde cu precipitații bogate, mai mult sub formă de ploaie, veri răcoroase și umede, circulația polară, peste 110zile/an, cu persistentă de 15-18 zile consecutive și care determină scăderea temperaturii, creșterea nebulozității și a precipitațiilor sub formă de averse, adese ori răcirii timpurii sau târzii pronunțate cu zăpezi abundente și viscole puternice și mult mai puțin accentuate circulațiile tropicale, aproximativ 55zile/an și circulațiile de blocare, 35-36 zile/an.

Factorii radiativi.

Esentială în desfășurarea fenofazelor vegetației specifice în situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor, în menținerea echilibrului natural, dar mai ales constituind componenta

energetică esențială și sursă primară a proceselor meteorologice pentru suprafața terestră, radiația solară este dependentă de masă atmosferică străbătută, de gradul diferit al opacității acesteia, de nebulozitate, de albedoul suprafeței active și al norilor. Lipsa unei stații meteorologice, în limitele sau apropierea sitului, care să efectueze observații actinometrice determină aproximări valorice privind acest factor genetic esențial.

În principal, componentele bilanțului radiativ prezintă un mers diurn și unul anual, specific latitudinilor medii, simetric față de momentul amiezii și față de luna iunie, luna solstițiului de vară. Potrivit primului mers, cele mai mari valori la altitudini de peste 1000m se totalizează la orele amiezii când unghiul de incidentă al razelor solare este maxim, în special vara, în condițiile unei transparențe atmosferice accentuate, remarcându-se valori mai mari în prima parte a zilei, când atmosfera este mai transparentă, anterior convecției termice. În variația anuală se remarcă cele mai mari valori medii anuale în lunile iunie-iulie și cele mai mici în decembrie-ianuarie, depinzând de coeficientul de însorire și de transparența atmosferică, în raport invers proporțional cu gradul de umiditate din aer. Diferențierile spațiale ale valorilor fluxului radiativ în spațiul montan se pot rezuma la:

- suprafetele cu orientare sudică, caracterizate printr-un regim asemănător suprafețelor orizontale, cu intensitate maximă în jurul orei 12, dependentă de altitudine și gradul de nebulozitate;

- suprafetele perechi cu orientare simetrică E-V; NE-NV; SE-SV la care intensitatea maximă se produce înaintea, respectiv după-amiază, direct proporțional cu gradul de înclinare a pantelor;

- suprafetele cu orientare nordică, care beneficiază de o intensitate maximă la ora 12 vara, ca urmare a intensificării convecției, dar deplasate ca timp în funcție de gradul de înclinare al pantelor și de opacitatea atmosferică.

Diagnoza climatică în arealul sitului Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor prezintă un climat de munte, în general rece și umed, cu oarecare similitudini valorice cu cea specifică stației meteorologice Băisoara, situată la altitudinea de 1360m, prezentând însă particularități locale distincte funcție de orientare, panta versanților, deschiderea spre est, închegarea

coverului vegetal. Baza de date necesare studiului acoperă în general perioada 1961-2000, completată de la caz la caz până în 2007.

Temperatura aerului.

Evoluția temperaturii în cursul anului se încadrează între minimul termic multianual din ianuarie, -4 °C și maximumul din iulie-august, 14 °C, prezentând un mers ascendent mai accentuat din martie până în iunie și unul puternic descendent de la sfârșitul lui august până în decembrie.

Se remarcă în regim mediu multianual (1961-2000) prezența temperaturilor pozitive șapte luni din an, cu un ecart de variabilitate de aproximativ 10 °C, și a celor negative numai cinci luni din an.

Temperaturile medii lunare, anuale și amplitudinea medie anuală

Tabel 8

Lunile												Anual	Ampl
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	4.8	17.7
-4.1	-3.8	-1.1	3.7	8.7	11.9	13.6	13.6	10.1	6.0	1.3	-2.5		

Temperaturile medii lunare, anuale și amplitudinea medie anuală

Conform hărții de distribuție a valorilor temperaturii medii anuale a aerului (Clima României, 2008) situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor se încadrează în cea mai mare parte a arealului între 4 și 6 °C, atingând pe cumpăna de ape dintre Arieșul Mare și Crișul Negru valori mediate de 2-4 °C.

Media anuală multianuală la Băisoara prezintă valori moderate, 4.8°C, comparativ cu cele de la stațiile meteorologice apropiate altitudinal, Stâna de Vale situată la 1108m cu media anuală multianuală de 3.9 °C și Vlădeasa cu media anuală multianuală de 1404m 4.9 °C, explicația rezultând din caracterul adăpostit al versanților estici ai Munților Arieșului care conferă un caracter moderat în distribuția spațială a vectorilor potențialului climatic.

Această caracteristică este evidentă și din calculul statistic al abaterilor valorilor temperaturii aerului față de normala climatologică, fie în regim anual, fie pentru cele două luni caracteristice din timpul anului ianuarie și iulie.

Astfel, anii calzi și cei reci și foarte reci întrunesc o pondere foarte scăzută față de cea a anilor normali termici, nesemnalandu-se cazuri de extreme periculoase din punct de vedere termic, încadrate în anii foarte calzi, excesiv de calzi, respectiv foarte reci, excesiv de reci. Același lucru este reliefat și de caracteristica termică lunară, care indică o predominare netă a lunilor normale, 27.5% în ianuarie și 57.5% în iulie și una foarte scăzută a lunilor calde, 17.5% în ianuarie și 12.5% în iulie și reci, 22.5 % în ianuarie și 5.0% în iulie.

Și în cazul analizei caracterului termic al lunilor caracteristice nu s-au semnalat ierni sau veri excesiv de reci sau calde, foarte reci sau calde și excesiv de reci sau calde.

Caracterul termic al anilor și lunilor caracteristice la stația meteorologică Băișoara, conform criteriului Hellmann

Tabel 9

Caracterul termic	Cald		Calduros		Normal		Racoros		Rece	
	Nr. ani	%	Nr. ani	%	Nr. ani	%	Nr. ani	%	Nr. ani	%
Anual	2	5.0	5	12.5	26	65.0	6	15.0	1	2.5
In lunile caracteristice										
Ianuarie	7	17.5	8	20.0	11	27.5	4	10.0	10	25.0
Iulie	5	12.5	3	7.5	23	57.5	7	17.5	2	5.0

Caracterul termic al anilor și lunilor caracteristice la stația meteorologică Băișoara, conform criteriului Hellmann

Temperaturile extreme din intervalul analizat, jalonand limitele reale de variație a acesteia, indică aceeași caracteristică moderată. Acestea s-au produs pe fondul pătrunderii accidentale a aerului cald și uscat tropical continental în cazul maximelor termice, respectiv a celui rece continental polar sau arctic în cazul minimelor termice și au atins valori mult diminuate față de alte regiuni montane din țară.

Temperaturile extreme din perioada 1961-2000 la stația meteorologică Băișoara

Tabel 10

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Grade Celsius	13.7	15.4	17.8	20.6	24.5	26.5	29.6	28.5	25.3	22.2	19.5	14.6
Data	18/93	25/78	24/91	5/89	19/96	27/82	6/88	22/00	7/82	15/00	6/76	5/85
Grade Celsius	-25.3	-22.4	-22.5	-11.7	-5.5	-3.8	1.7	0.2	-6.7	-11.8	-15.6	-20.4
Data	17/64	6/65	1/63	9/97	2/62	7/62	1/62	28/81	29/70	28/97	29/89	15/61

Temperaturile extreme din perioada 1961-2000 la stația meteorologică Băișoara

Amplitudinile maxime rezultate evidentiază rolul esențial al circulației vestice care determină o atenuare importantă a extremelor termice, deci un grad mai redus de continentalism. În acest context termic, frecvența lunară și anuală a zilelor cu valori semnificative de temperatură reflectă influența circulației generale a atmosferei și mai ales condițiile locale. Acestea se prezintă astfel:

- pentru sezonul rece al anului care în arealul de studiu este marcat de intervalul septembrie-iunie, cea mai mare frecvență anuală o prezintă zilele cu îngheț, urmate de zilele de iarnă și nopțile geroase

- pentru sezonul cald al anului temperaturi maxime care depășesc pragul de 25 °C sunt destul de rare, astfel încât, zilele de vară au o frecvență foarte redusă, iar cele tropicale nu s-au înregistrat în perioada analizată.

Numărul mediu lunar și anual al zilelor cu temperaturi caracteristice în semestrul cald al anului la stația meteorologică Băișoara

Tabel 11

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Zile de vară (temperaturi maxime \geq °C)												
					0.1	0.6	0.8					1.5

Numărul mediu lunar și anual al zilelor cu temperaturi caracteristice în semestrul cald al anului la stația meteorologică Băișoara

Element meteorologic esențial în diagnoza climatică a arealului de interes, cu importantă practică majoră în aprecierea gradului de favorabilitate a învelișului biotic al unei regiuni, umezeala aerului prezintă câteva caracteristici valorice distincte. Sursa principală de umezeală este asigurată de masele de aer de origine oceanică și mediteraneană, completată de structura suprafeței subiacente, prezența și gradul de dezvoltare a rețelei hidrografice, natura stratului edafic, covorul vegetal etc. Deficitul de saturație, parametru care indică seceta atmosferică prezintă valori foarte scăzute pe tot cuprinsul sitului Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor, ca de altfel în întregul areal montan.

La stația meteorologică Băișoara distribuția în timpul anului a valorilor medii aferente sunt reprezentate astfel:

Valori medii lunare și anuale ale deficitului de saturație (1961-2000) la stația meteorologică Băișoara.

Tabel 12

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
1.4	1.3	1.7	2.5	3.3	3.7	4.4	4.5	3.4	2.9	2.0	1.4	2.7

Valori medii lunare și anuale ale deficitului de saturație (1961-2000) la stația meteorologică Băișoara.

Umezeala relativă (%) a aerului depinde de natură și gradul de umezire al maselor de aer din stratul inferior al atmosferei și al suprafeței subiacente, de altitudine și de componența locală a complexului de factori concurenți.

Aceasta indică valori ridicate și echilibrate în tot timpul anului, amplitudinea medie fiind de doar 4% între valorile maxime de 77% din iunie și decembrie și de 73% din octombrie.

În acest fel se explică frecvența mare a zilelor umede caracteristice, $UR \geq 80\%$ la ora 13, susținând ideea unui grad ridicat de umezeală în întreg arealul montan al Arieșului, în mai mult de o treime din zilele anului

Numărul mediu lunar și anual al zilelor cu umezeală relativă mai mare sau egală de 80% (1961-2000) la stația meteorologică Băișoara.

Tabel 13

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
11.6	10.4	9.5	9.0	10.3	10.7	9.0	8.2	8.1	8.3	11.2	14.0	120.3

Numărul mediu lunar și anual al zilelor cu umezeală relativă mai mare sau egală de 80% (1961-2000) la stația meteorologică Băișoara.

Nebulozitatea.

Norii, prin prezență, gradul de acoperire a cerului și genul lor, aduc modificări importante în evoluția celorlalți parametri climatici ai elementelor meteorologice, precum și asupra dezvoltării componentei biotice a mediului. Fiind un sector montan în care prezența și dezvoltarea norilor stratiformi și a ceții este frecventă, favorizată de intensificarea activității ciclonice mediteraneene și a circulației vestice umede și instabile, nebulozitatea, atât cea totală cât și inferioară, prezintă valori medii ridicate, atât în regim lunar, cât și anual.

Mediile lunare și anuale ale nebulozității totale și inferioare la stația meteorologică Băișoara (1961-2000)

Tabel 14

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Nebulozitate totala												
5.7	6.0	6.3	6.5	6.4	6.1	5.4	5.0	5.3	4.9	5.9	6.0	5.8
Nebulozitate inferioara												
3.6	4.0	4.1	4.5	4.6	4.7	4.1	3.7	3.7	3.1	3.9	4.1	4.0

Mediile lunare și anuale ale nebulozității totale și inferioare la stația meteorologică Băișoara (1961-2000)

Ecartul mediu lunar de variabilitate a nebulozității în general, este mic, cu valori între 1.5-1.6 zecimi, indicând aceeași prezentă a unei nebulozități cu valori mari.

Frecvența nebulozității prezintă o distribuție relativ uniformă în tot timpul anului fiind conturată prin evoluția anuală a numărului de zile senine, situațiile în care suma nebulozității la cele patru termene de observații este cuprinsă între 0 și 7 zecimi din bolta cerească și acoperite, când aceeași sumă cumulează valori cuprinse între 33 și 40 zecimi.

Frecvența medie lunară și anuală a zilelor cu cer senin și acoperit după nebulozitatea totală la stația meteorologică Băișoara (1961-2000)

Tabel 15

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Senine												
5.6	4.2	3.6	2.3	1.7	1.3	2.9	4.5	4.9	7.8	4.6	5.1	48.4
Acoperite												
8.9	9.7	10.9	10.4	8.7	7.1	6.1	4.8	6.4	6.1	9.4	10.0	98.5

Frecvența medie lunară și anuală a zilelor cu cer senin și acoperit după nebulozitatea totală la stația meteorologică Băișoara (1961-2000)

În regim anual mediu, frecvența cea mai mare genurilor de nori aparține celor mijlocii de tip Altocumulus, urmați de cei inferiori cu dezvoltare verticală, Cumulus, Cumulonimbus și Stratocumulus.

Frecvența anuală a genurilor de nori (%) la stația meteorologică Băișoara

Tabel 16

Ci	Cc	Cs	Ac	As	Ns	Sc	St	Cu	Cb
11.5	0.4	4.7	22.3	11.6	4.2	13.8	2.3	14.4	14.7

Frecvența anuală a genurilor de nori (%) la stația meteorologică Băișoara

În cursul anului, arealul montan descris de Muntii Bihor în anotimpul de vară se află sub incidența predominantă a norilor inferiori cu dezvoltare verticală - Cu și Cb, a celor mijlocii - Ac și As și superiori - Ci și Cs, tot anul, dar mai ales în semestrul rece.

Frecvența lunară a genurilor de nori (%) la stația meteorologică Băișoara

Tabel 17

Genul	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ci	1.8	10.2	11.6	10.6	12.4	11.8	9.1	11.2	11.8	15.2	12.4	9.9
Cc	0.2	0.2	0.4	0.3	0.2	0.3	0.4	0.4	0.8	0.7	0.4	0.3
Cs	5.9	5.2	6.1	5.3	4.7	2.9	2.4	2.7	5.4	6.4	5.4	5.2
Ac	23.1	22.5	21.5	21.9	21.3	21.1	22.7	21.6	21.8	23.7	24.6	23.0
As	17.8	18.2	15.7	12.6	8.0	5.8	6.3	6.2	8.2	11.6	15.8	17.7
Ns	7.7	7.5	5.4	4.1	2.4	1.7	1.0	1.2	2.1	3.2	7.1	9.3
Sc	19.9	20.7	16.4	12.6	8.4	7.0	8.1	9.2	12.5	15.8	19.2	20.9
St	4.5	3.8	2.7	1.4	0.9	0.8	0.8	0.9	1.9	3.6	3.4	4.7
Cu	5.7	7.9	11.5	14.4	18.1	20.0	22.4	21.2	19.6	13.1	8.0	5.3

Cb	3.4	3.7	8.7	16.7	23.6	28.6	26.8	25.2	15.7	6.7	3.6	3.6

Frecvența lunară a genurilor de nori (%) la stația meteorologică Băișoara

Durata de strălucire a Soarelui, cu reflectare directă în evoluția regimului termic și radiativ, reflectându-se în structura și etajarea vegetației, a solurilor, dar și în potențialul climato-turistic, a cărei variație lunară înscrie cele mai ridicate valori în iulie și august, peste 200 ore și cele mai mici în decembrie, sub 100 ore.

Durata medie lunară și anuală a strălucirii Soarelui la stația meteorologică Băișoara

Tabel 18

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
114.5	117.9	141.6	155.5	190.6	191.7	221.3	218.9	178.1	173.5	116.5	95.0	1915.0

Durata medie lunară și anuală a strălucirii Soarelui la stația meteorologică Băișoara

În general în arealele montane, datorită alternanței culmilor muntoase cu arealele depresionare mai mult sau mai puțin extinse, sau a expunerii diferite a versanților, frecvența zilelor cu/fără Soare este diferită de la un punct de observație la altul, nedepinzând de altitudine, dar prezentând aceeași distribuție în timpul anului.

Cele mai multe zile însorite la Băișoara sunt înregistrate în iulie și cele mai puține în decembrie și februarie, în timp ce zilele fără Soare au frecvență maximă în decembrie și minimă în iulie, în stransă legătură cu procesele de fohnizare, prezenței ceții, a gradului de nebulozitate.

Precipitațiile atmosferice, determinate de circulația atmosferică, intensitatea convecției termodinamice, altitudine și expunerea versanților, condițiile locale, sunt influențate în principal de masele de aer oceanice umede din vest și nord-vest. În timpul anului cantitățile medii lunare oscilează între 40 mm în februarie, pe fondul predominării regimului anticiclonic și 125mm în iunie, generate de frecvența mare a ciclonilor oceanici, care se deplasează la periferia nordică a dorsalei Anticiclonului Azoric, aducând mase de aer mai reci și umede, sau a termo-convecției accentuate.

Anual se insumează peste 800mm la altitudinea stației meteorologice Băișoara, 1360m. Sub aspect pluviometric, arealul geografic descris de Munții Arieșului prezintă cantități bogate de precipitații, fenomenele de secetă și uscăciune fiind foarte rare, de care beneficiază puterea de regenerare a fondului forestier bine dezvoltat. Distribuția relativ uniformă a cantităților de precipitații în timpul anului, determină un timp favorabil desfășurării turismului mai ales vara și toamna, primăverile fiind totuși mai ploioase. Iernile destul de blânde cu precipitații în general solide, permit practicarea sporturilor de iarnă și a drumețiilor.

Cantitățile medii lunare și anuale de precipitații la stația meteorologică Băișoara (1961-2007)

Tabel 19

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
40.8	39.9	47.9	75.3	112.7	124.2	105.0	94.7	57.5	47.0	49.3	52.9	847.4

Cantitățile medii lunare și anuale de precipitații la stația meteorologică Băișoara (1961-2007)

Frecvența zilelor cu precipitații în intervalul de 24 de ore acoperă în regim mediu multianual 183 zile/an, cele mai multe cazuri fiind înregistrate în lunile mai și iunie din nori de origine frontală și din nori convectivi, iar cele mai puține în septembrie și octombrie. Pe măsura creșterii pragului cantitativ, numărul de zile în care se cumulează acestea se reduce drastic, astfel încât cele mai mici frecvențe zilnice aparțin pragurilor ≥ 20 și cu 30mm. Distribuția acestora în cursul anului reflectă variația lunară a cantităților de precipitații.

Parametru care prezintă o neuniformitate deosebit de accentuată atât temporală, putându-se produce în secvențe de timp scurte de câteva minute, până la câteva ore cât și spațială, acoperind suprafețe de la foarte mici, la extinderi mari, se motivează din punct de vedere genetic prin câteva situații sinoptice deosebite, cum ar fi: asocierea lor cu ciclonele foarte activi, interferența aerului tropical cu cel maritim polar, producerea de efecte de baraj în calea unor perturbații active existente la periferia dorsalelor anticiclonice, a fronturilor cvasistationare sau ocluse și dezvoltările excepționale a unor perturbații ciclonice pe verticală. În general cantitățile maxime cumulate în 24 de ore ating de două și chiar trei ori mediile zilnice multianuale raportate la lunile în care s-au produs, uneori depășind cantitățile lor medii lunare.

Numărul mediu lunar și anual de zile cu cantități de precipitații egale și mai mari decât anumite praguri caracteristice (mm), la stația meteorologică Băișoara (1961-2007).

Tabel 20

Praguri caracteristice	0.1 mm	0.5 mm	1.0 mm	2.0 mm	5.0 mm	10.0 mm	20.0 mm	30.0 mm
I	14.2	10.6	8.3	5.6	2.7	0.9	0.1	0.0
II	14.4	10.8	8.6	5.8	2.5	0.8	0.1	0.0
III	17.4	12.6	9.8	6.8	3.1	1.0	0.1	0.0
IV	17.3	14.3	12.0	9.4	5.0	2.0	0.5	0.1
V	18.7	15.8	14.3	12.1	7.7	3.9	1.1	0.3
VI	18.8	16.1	14.4	12.4	7.9	4.1	1.2	0.4
VII	15.9	13.8	12.2	10.4	6.8	3.5	1.1	0.4
VIII	14.4	12.4	10.7	8.9	6.0	3.3	1.0	0.4

IX	11.3	9.4	8.0	6.5	3.7	1.8	0.5	0.2
X	10.6	8.3	7.0	5.5	3.2	1.4	0.3	0.2
XI	13.6	10.2	8.5	6.5	3.5	1.3	0.2	0.0
XII	15.8	12.2	9.7	7.0	3.2	1.3	0.2	0.1
Anual	182.4	146.4	123.5	96.9	55.2	25.1	6.3	1.9

Numărul mediu lunar și anual de zile cu cantități de precipitații egale și mai mari decât anumite praguri caracteristice (mm), la stația meteorologică Băișoara (1961-2007).

Cantitatea maximă de precipitații atmosferice căzute în 24 de ore. Astfel, la stația meteorologică Băișoara valorile cele mai mari ale maximelor diurne din intervalul analizat s-au produs în luna iunie, reprezentând jumătate din cantitatea medie lunară multianuală. În cursul anului, pe fondul circulației atmosferice de factură predominant continentală, reprezentată prin componența anticiclonică din semestrul rece al anului, valorile medii ale acestui parametru sunt cele mai mici din timpul anului, cuprinse între 40 și 50mm.

Cea mai mare cantitate zilnică cumulată în semestrul rece al anului este cuprinsă între 37 și 47mm, excepție făcând ploaia din februarie 1968 când s-au totalizat 62.7mm în 24 de ore. În semestrul cald al anului, datorită intensificărilor proceselor frontale, mai ales a celor reci și a celor convectiv, convecția dinamică susținută de cea termică intensă, maximele diurne cresc cantitativ, atingând în 1979 în iunie 65.2mm, față de 124.2mm media lunară multianuală.

Cantitățile maxime diurne cele mai mari din intervalul analizat și mediile lunare multianuale, la stația meteorologică Băișoara.

Tabel 21

Catitatea	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Max/24 ore	62.7	42.4	32.2	61.6	52.3	65.2	58.9	51.4	46.4	47.3	36.5	42.3
Anul	1968	1984	1968	1977	1973	1979	1975	1991	1978	1972	1978	1981
Media lunara	40.9	39.9	47.9	75.4	112.7	124.2	105.0	94.7	57.5	47.0	49.3	52.9

Cantitățile maxime diurne cele mai mari din intervalul analizat și mediile lunare multianuale, la stația meteorologică Băișoara.

Vântul. Determinat de prezența centrilor barici cu diferite caracteristici, reprezintă un element meteorologic foarte variabil în timp și spațiu.

Obstacolul natural creat de Carpații de Sud-Vest în calea maselor de aer și a fronturilor atmosferice îi modifică viteza, direcția și caracteristicile termodinamice, influențând prin altitudine, formele de relief, orientarea față de circulația maselor de aer și valoarea înclinării pantelor valorile parametrilor regimului eolian, favorizând implicit dezvoltarea circulației locale. În regim lunar multianual frecvența vântului înscrie cele mai mari valori în intervalul mai-iulie din direcțiile nord, nord-est, est, sud-est și nord-vest, pentru direcțiile sud și sud-vest se remarcă luna aprilie, iar pentru vest luna decembrie. Cele mai slabe frecvențe ale vântului se mențin în linii mari în noiembrie-decembrie pentru direcțiile nord, nord-est, est și sud-est, frecvențele scăzute pentru celelalte direcții fiind specifice lunilor iulie-august.

Frecvența (%) medie lunară și anuală a vântului pe direcții, la stația meteorologică Băișoara.

Tabel 22

Luna/Directia	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
N	4.4	4.1	4.1	4.1	5.2	5.6	6.3	4.7	3.7	3.6	3.1	3.1	4.3
NE	1.8	2.7	3.9	4.8	6.6	6.8	6.4	6.5	4.2	3.5	1.9	1.7	4.2
E	2.0	3.2	4.8	4.8	5.7	5.3	5.9	5.0	3.9	4.8	2.7	1.8	4.2
SE	3.3	4.9	5.7	5.8	7.3	5.0	4.8	5.0	5.5	6.0	4.8	2.4	5.1
S	8.0	9.5	9.9	12.1	9.6	6.9	6.1	7.1	7.7	10.1	10.8	9.2	8.9
SV	7.0	7.8	10.1	11.7	8.7	8.8	7.2	4.3	9.0	10.0	10.4	9.0	8.9
V	14.6	15.0	14.7	14.1	13.3	13.0	14.0	12.0	15.7	13.2	15.0	16.8	14.3
NV	15.5	15.5	13.2	14.9	13.2	17.5	18.4	14.4	14.5	12.0	13.8	15.5	14.9
Calm	43.4	37.3	33.6	27.7	30.4	31.1	30.9	38.0	35.8	36.8	37.5	39.5	35.2

Frecvența (%) medie lunară și anuală a vântului pe direcții, la stația meteorologică Băișoara.

Frecvența calmului prezintă valori ridicate tot timpul anului oscilând în jurul mediei anuale de peste 35%, cuprinse între cele mai mari procente în ianuarie și cele mai mici în aprilie. Frecvența anuală a vântului pe direcții prezintă cele mai mici valori din nord-est și est, 4.2%, sensibil egală cu cea din direcția nordică, iar valorile cele mai mari din nord-vest și vest, peste 14.3%.

Viteza (m/s) medie lunară și anuală a vântului pe direcții la stația meteorologică Băișoara**Tabel 23**

Luna/Directia	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
N	3.1	2.7	2.8	2.5	2.6	2.7	2.7	2.6	3.1	2.7	2.7	2.8	2.8
NE	2.1	2.4	2.1	2.4	2.6	2.2	2.4	2.3	2.1	2.2	2.6	2.3	2.3
E	2.4	2.3	3.0	2.8	3.1	2.6	2.7	2.7	2.7	3.3	2.7	2.3	2.7
SE	2.7	2.7	2.9	3.1	3.0	2.4	2.6	2.6	2.8	2.9	3.2	2.5	2.8
S	3.3	3.4	3.3	3.3	3.0	3.0	2.9	2.9	3.1	3.3	4.1	3.3	3.2
SV	3.8	3.9	3.9	3.5	3.4	3.4	3.2	3.1	3.4	3.4	4.1	4.1	3.6
V	4.3	4.1	4.0	3.5	3.6	3.4	3.3	3.3	3.6	3.5	4.3	4.3	3.8
NV	3.6	3.6	3.3	3.4	3.1	3.4	3.2	3.3	3.3	3.1	3.5	3.6	3.4

Viteza (m/s) medie lunară și anuală a vântului pe direcții la stația meteorologică Băișoara

Parametrul de viteză (m/s) în regim mediu lunar multianual prezintă o distribuție foarte variată pe direcții, atingând în general cele mai mari viteze, între 2.6 și 4.3m/s aproximativ în semestrul rece al anului, cu excepția direcției nord-estice, care se remarcă prin cele mai ridicate valori în luna mai, cu 2.6m/s, egală cu cea din noiembrie.

Aceeași distribuție neomogenă o prezintă și cele mai mici valori medii lunare. Anual, cea mai pronunțată viteză medie este din direcția vestică, 3.8m/s și cea mai redusă din nord-est, 2.3m/s. Viteza medie a vântului indiferent de direcție. Areal depresionar situat predominant pe versantul estic, de „sub vânt” al Munților Arieșului, la adăpostul culmilor înalte ale Masivului Vlădeasa și Bihor, Valea Cepelor înregistrează viteze reduse, chiar dacă altitudinal prezintă valori mari.

Viteza (m/s) medie lunară și anuală a vântului, indiferent de direcția stația meteorologică Băișoara.

Tabel 24

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
2.3	2.3	2.4	2.2	2.1	2.1	1.8	2.0	2.1	2.4	2.3	2.2	1.7

Viteza (m/s) medie lunară și anuală a vântului, indiferent de direcție la stația meteorologică Băișoara.

Se remarcă intensificări de vânt în anotimpurile de tranziție, 2.4 m/s în martie și octombrie și viteze mai reduse vara, 1.8m/s în iulie, oscilând în jurul mediei anuale de 1.7 m/s. Datorită unor situații barice speciale, generate de configurația reliefului apar brizele de munte, ziua, în condițiile diferenței de temperatură a versanților încălziți față de spațiile depresionare adânci, inducând inversiuni de temperatură și cea de vale, generând cumuli și precipitații pe culmi.

Influența asupra speciilor și habitatelor În arealul sitului Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor prezintă un climat de munte, în general rece și umed, bogat în precipitații. Particularitățile principalelor elemente climatice condiționează distribuția și etajarea habitatelor protejate, după cum urmează: la cele mai joase altitudini, caracterizate printr-un climat de adăpost și temperaturi mai ridicate se găsește habitatul 9110 Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum; la altitudini cuprinse între 1200 și 1600 m, odată cu scăderea temperaturii și creșterea cantității de precipitații, predomină 9410 Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montană (VaccinioPiceetea), iar în etajul subalpin, caracterizat prin temperaturi reduse, persistența prelungită a stratului de zăpadă, alternanța fenomenelor de îngheț-dezghet și manifestări eoliene cu frecvență și viteză ridicate crează condiții favorabile dezvoltării habitatelor de 4070* Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendronm yrtifolium. Poziția arealului protejat în raport cu orientarea generală a reliefului, circulația maselor și altitudinea determină persistența prelungită a stratului de zăpadă cu manifestarea procesor crionivale, situl reprezentând singurul areal cu aceste caracteristici din Munții Apuseni.

2.2.4 Hidrologie

Suprafața unității provenită din OS Gurahont face parte din bazinul hidrografic al râului Crișul Negru, iar principalele văi care străbat teritoriul sunt reprezentate de v. Poienii, v. Mare, v. Lazului, p. Buturii; suprafața provenită din cadrul OS Hălmațiu face parte din bazinul hidrografic al râului Mureș, iar principalele văi care colectează apele din acest teritoriu sunt v. Ruginii, v. Leuca, v. Gherghes și v. Buturii.

U.P. Poiana se înscrie de asemenea în rețeaua hidrografică reprezentată de Crișul Negru, mai precis a afluentului de formare Crișul Negru Poiana, alături de Crisu Băița și Crisu Pietros.

Principalii afluenți ai Crișului Negru Poiana sunt văile: Vărzari, Rudăreasă, Jurjii, Marginea, Corbu și Valea Mare.

Procesele de denudație favorizate de energia mare de relief mai ales în partea superioară a acestui bazin, precum și acțiunea de eroziune a pâraielor în cadrul albiilor lor determină formarea unei scurgeri solide destul de mare de-a lungul arterei, sub forma aluviunilor la suspensie și a aluviunilor târâte pe fund.

Alimentarea rețelei hidrografice este mixtă: atât nivală cât și pluvială.

Regimul hidrologic variază de la un anotimp la altul având debitul minim în timpul verii și maxim în timpul ploilor de toamnă și al topirii zăpezilor.

Teritoriul UP Avram Iancu se suprapune peste bazinul superior al Arieșului Mic. Rețeaua hidrologică este bogată și este formată din următoarele cursuri de apă: Pr. Vidrișoara, Pr. Dobrana, Pr. Păltiniș, Pr. Scăiuș, Pr. Țohă, Pr. Divaia și VI. Boului.

Regimul hidrologic al acestor cursuri de apă este echilibrat, cu fluctuațiile obișnuite din perioada topirii zăpezii, perioadele cu ploi îndelungate sau de secetă prelungită. Alimentarea cu apă este pluvio-nivală (70%) și subterană (30%).

Spre obârșia Arieșului Mic, există un fost complex minier, al cărui produs principal a fost uraniul. Materialul steril rezultat în urma prelucrărilor a fost deversat direct în apa Arieșului Mic, poluând-o radioactiv încă din partea superioară a ei. Datorită poluării radioactive, pe cursul principalei rețele hidrografice din această unitate, lipsesc salmonizii cu desăvârșire.

2.2.5 Pedologie

2.2.5.1. Caracterizarea solurilor și influența lor asupra speciilor și habitatelor

În acest spațiu, datorită înclinării versanților pe care se formează, solurile au grosimi mici, respectiv prezintă un caracter scheletic, iar temperaturile scăzute, nefavorabile alterării rocilor și resturilor vegetale generează un humus brut cu caracter acid. În aceste condiții, în arealul menționat, predomină extensiunea cambisolurilor. Astfel, solurile brune acide sunt aproape generalizate în masivul central înalt, alternând cu soluri brune și insule de soluri brune feriiluviale și podzoluri, alături de soluri brune eu-mezobazice și brune luvice sau brune acide, la nivelul culmilor periferice, mai joase, cu insule destul de extinse de rendzine.

Situl Natura 2000 ROSCI0324 – Munții Bihor se situează în arealul solurilor:

-brun luvic – predominant din categoria argiluvisolurilor

-luvisol albic

-brun eumezobazic – predominant din categoria cambisolurilor, dar și în total prezența în sit

-brun acid

-aluvial

Solul brun luvic apare pe substraturi sărace în minerale calcice și feromagneziene: luturi, șisturi sericitoase, cuarțite, micasisturi, alternanțe de gresii cu luturi, pe versanți cu pantă ușoară sau platouri.

Aciditatea variază între 5.3 – 5.8. Este intens humifer la suprafață, cu un conținut de humus de 11.3 – 4.5% pe grosimea de 10 cm. Cu gradul de saturație în baze de 59% în orizontul E1 și 72-76% în A0 și Bt este un sol mezobazic.

Acest tip de sol este de bonitate superioară în special pentru fag, gorun și carpen la un sol cu volum edafic mare și versanți umbriți, și mijlocie în celelalte cazuri.

Luvisol albic – format pe argile nisipoase, marne, etc., pe terase sau versanți slab înclinați; puternic acid în Ea cu pH=3.4 și acid în Btw cu pH=5.5; foarte slab humifer la slab humifer cu un conținut de humus de 1.16 – 3.1% de forma moder pe grosimea de 2-15 cm, oligobazic la mezobazic cu un grad de saturație în baze V=30-52% cu valori mici (30%) în orizontul podzolit (Ea); mijlociu la foarte bine aprovizionat cu azot total, nisipo-lutos la luto-argilos; cu textură ușoară în Ea și grea în Btw de bonitate mijlocie pentru gorun. Acumularea apei în orizontul Btw determină procese de oxido-reducere și poate provoca putrezirea rădăcinilor. În această situație are loc și o diferențiere mare de umiditate pe profil, multă primăvara și toamna și foarte puțină în estival când vegetația suferă. Compactitatea mare a orizontului Bt și variația de umiditate pe profil în sezonul de vegetație afectează mai ales fagul și mai puțin gorunul.

Sol brun eumezobazic (3101) – apare pe substraturi bogate în minerale calcice și feromagneziene: gresii calcaroase sau alternanțe de gresii cu marne, pe versanți cu expoziții și pante diverse. Este foarte puternic acid la acid, cu pH=4.2-5.7 și moderat la intens humifer, cu un conținut de humus de 3.2-15.1% pe grosimea de 5-15 cm. Este oligomezobazic la suprafața și eubazic în profunzime, cu un grad de saturație în baze de 47-78%. Textura luto-nisipoasă la lutoasa. Bonitate mijlocie pentru fag și carpen la un volum edafic util mijlociu.

Sol brun acid (3301) – apare pe depozite de suprafață provenite din roci acide. Este puternic acid la moderat acid, cu pH=4.3-5.1, la slab moderat humifer, cu un conținut de humus de 3.2-11.1% și are un grad de saturație în baze mai mic de 55%. Textura este mijlocie uniformă pe tot profilul. Acest sol fiind oligomezobazic la oligobazic și cu o reacție puternic acidă are o troficitate minerală mijlocie sau submijlocie. Bonitate mijlocie, uneori chiar superioară, în funcție de volumul edafic și de regimul de umiditate.

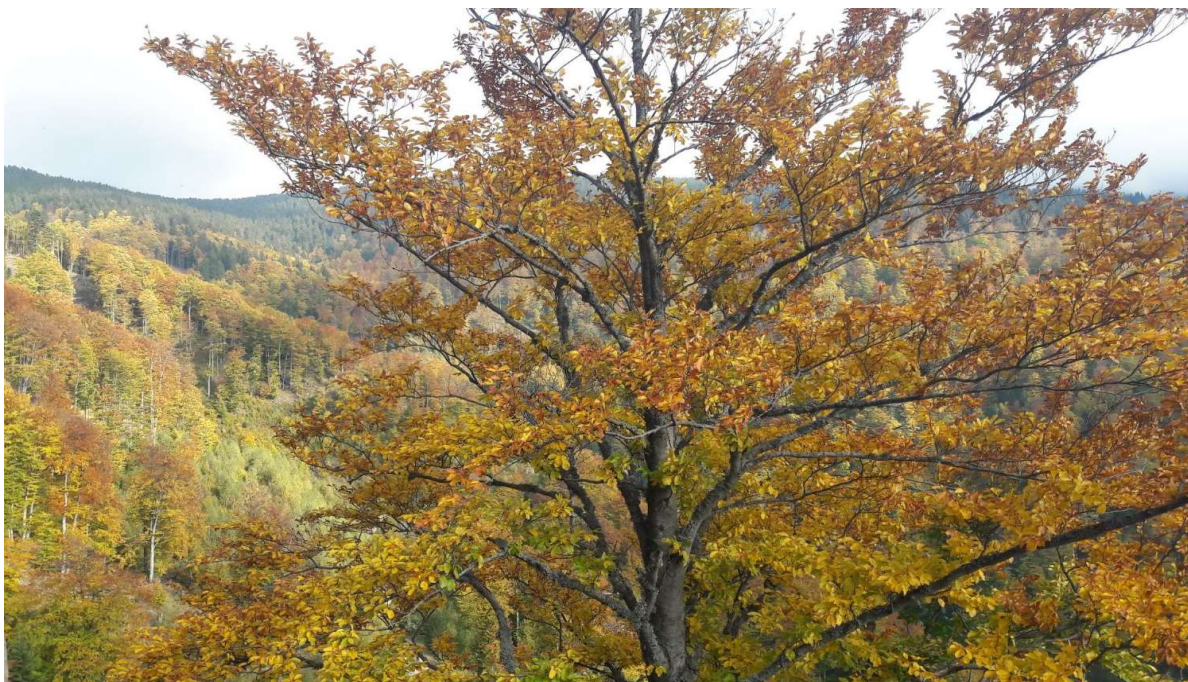
Sol aluvial – materialul parental are cel puțin 50 cm grosime și provine din depozite fluviatile, fluviolacustre sau lacustre recente, inclusiv pietrișuri. Sunt soluri în general bine aprovizionate cu apă și substanțe nutritive, au un conținut de humus de 2-3%, iar gradul de saturație în baze este ridicat dar pot fi și debazificate și cu o reacție acidă.

Solurile aluviale au o fertilitate relativ ridicată, ele pot susține arborete de plop și sălcii, aninisuri, stejerete și chiar șleauri de luncă de clase superioare de producție. Sunt de asemenea indicate pentru culturi de plop negrii hibridi.

Prezența solurilor descrise anterior permite dezvoltarea habitatelor de interes comunitar care au determinat stabilirea statului de protecție pentru acest areal, respectiv: Tipurile de habitate și specii pentru care a fost declarat situl, în conformitate cu anexa 3 a Ordinului 2387/2011, sunt următoarele: 4070* Tufărisuri cu *Pinus mugo* și *Rhododendron myrtifolium*, 9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*), 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*, 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*, 9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum* și 91V0 Păduri dacice de fag (*Symphyto-Fagion*).

2.3 Caracterizarea habitatelor naturale și a speciilor de interes comunitar ce constituie obiectivele de conservare din ROSCI0324 Munții Bihor

2.3.1. Caracterizarea habitatelor naturale

□ □ 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*

Suprafața: cca. 2882,13 ha, reprezentând 13,8 % din sit, **anexa nr.2.2 la planul de management** - Harta distribuției habitatului 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*.

Descriere generală:

Păduri de *Fagus sylvatica* și în munții mai înalți, de *Fagus sylvatica*-*Abies alba* sau de *Fagus sylvatica*-*Abies alba*-*Picea abies*, dezvoltate pe soluri acide din domeniul medio-european al Europei centrale și central-nordice, cu *Luzula luzuloides*, *Polytrichum formosum* și adesea, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis villosa*, *Vaccinium myrtillus*, *Pteridium aquilinum*.

Sunt incluse următoarele subtipuri:

- 41.111 Păduri medio-europene colinare de fag cu *Luzula*. Pădurile acidofile de *Fagus sylvatica* din lanțurile hercinice puțin înalte și Lorena, din etajul colinar al lanțurilor hercinice înalte, din Jura, de la marginea Alpilor, din dealurile sub-panonice occidentale și intra-panonice, însoțite în mică măsură sau deloc de conifere apărute spontan, și în general cu un amestec de *Quercus petraea*, sau în anumite cazuri, *Quercus robur*, în coronament.
- 41.112 Păduri medio-europene montane de fag cu *Luzula*. Pădurile acidofile de *Fagus sylvatica*, *Fagus sylvatica* și *Abies alba* sau *Fagus sylvatica*, *Abies alba* și *Picea abies*

din etajele montan și montan superior ale lanțurilor hercinice înalte, de la Vosgi și Pădurea Neagră la patrulaterul boemian, Jura, Alpi, Carpați și platoul bavarez.

Specii caracteristice: *Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Picea abies*, *Luzula luzuloides*, *Polytrichum formosum* și adesea *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis villosa*, *Vaccinium myrtillus*, *Pteridium aquilinum*

Areal: Conform evaluărilor efectuate de Statele Membre (EU 25), în baza art. 17.1 al DH, cu privire la starea de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar în perioada 2001 - 2006, acest tip de habitat apare în regiunile biogeografice Alpină, Continentală, Atlantică, Boreală, Mediteraneană și Panonică, însumând o suprafață estimată la peste 1740200 ha, la care se adaugă suprafața habitatului în România și Bulgaria. Arealul potențial al acestui tip de habitat în EU 25 este evaluat la peste 76646190 ha.

Romania:

Este răspândit în toți Carpații, în etajul nemoral al pădurilor de foioase, preponderent la altitudini situate între 400 (500) m și 1450 (1600) m.

Predomina în munții constituiți din roci acide (Carpații Meridionali, Carpații Occidentali, nordul și clina vestică a Carpaților Orientali), iar pe suprafețe mai restrânse și dispersate în restul Carpaților.

Pe suprafețe mai restrânse apare și în etajul colinar (Subcarpații Getici, Piemonturile vestice, Dealurile din estul Transilvaniei, rar în Subcarpații Moldovei).

Este un habitat cu distribuție compactă, pe suprafețe mari, iar uneori apare fragmentat, pe suprafețe mai restrânse, localizate pe creste, culmi, boturi de deal, versanți accidentați, în suprafața făgetelor aparținând la tipurile 9130 sau 91V0.

Potrivit Hărții forestiere a României (2008), a numeroaselor studii și cercetări referitoare la făgete¹ și a datelor amenajistice, se găsește în parcele/unități amenajistice care însumează cca. 700000 ha la nivel național.

¹BLADA, I., 1998; DONIȚĂ, N. et al. 1980; DONIȚĂ, N. et al. 1990; PAUCĂ-COMĂNESCU, M. et al. 1989; Turok, J., Alexandrov, A., Blada, I., Postolache, G., Biriș, I.A., Doniță, N., Gancz, V., Genov, K., Iazu, S., 2000, Biriș et al., 2008

În regiunea biogeografică alpina ocupa cca. 650000 ha (reprezentând cca. 93%), iar în regiunea biogeografică continentală cca. 50000 ha (reprezentând 7%). Stațiuni: Altitudini: 400 (500) – 1450 (1600) m, coboară și urcă local și în afara acestui interval altitudinal.

Climă: T = 8,0 – 4,0 grade C, P = 600 – 1200 mm. Relief: versanți puternic înclinați cu expoziții diferite, creste, culmi. Roci: acide, șisturi cristaline, roci eruptive și sedimentare acide. Soluri: de tip districambosol, criptopodzol, luvisol, superficiale – mijlociu profunde, semischeletice până la scheletice acide – moderat acide, mezobazice jilave.

Alte clasificări ale tipului de habitat:

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*),
- fag (*Fagus sylvatica*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Hieracium rotundatum*;

Păduri sud-est carpatice de:

- fag (*Fagus sylvatica*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Festuca drymeia*;

Păduri sud-est carpatice de:

- fag (*Fagus sylvatica*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Hieracium rotundatum*;

Păduri sud-est carpatice de:

- fag (*Fagus sylvatica*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Vaccinium myrtillus*;

Păduri sud-est carpatice de:

- fag (*Fagus sylvatica*) cu *Festuca drymeia*

În cadrul ROSCI0324 Munții Bihor este dispus pe suprafețe mari, continue, în UP I Baita, UP VI Poiana, UP VII Gaina – Gorgana, în partea superioară și mijlocie a versanților la altitudini cuprinse între 500 – 1400 m pe versanți mediu – puternic înclinați, cu diferite expoziții și se poate regăsi și pe culmi.

□ □ 9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

Suprafața: cca. 2944,79 ha, reprezentând 14,1 % din sit, **anexa nr.2.3 la planul de management** – Harta distribuției habitatului 9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*.

Descriere generală: Paduri mixte de fag vulgar (*Fagus sylvatica*), Brad argintiu european (*Abies alba*) și Molid norvegian (*Picea abies*) în zona montana, cu predominanță în specia *Dentaria* în zona erbacee.

Subtipuri:

- 4111 Făget normal cu floră de mull
- 4114 Făget montan pe soluri scheletice cu floră de mull

Areal: munți mici și mijlocii, relief accidentat, versanți cu înclinare medie, puternică și foarte puternică, situați între 580m și 750m altitudine, cu expoziție preponderent însorită sau parțial însorită. Substratul este constituit din depozite de fliș miocene și pliocene.

Climatul cu temperaturi medii anuale de cca. 70C, precipitații medii anuale între 700-800mm, favorabil pentru fag, cu un plus de căldură și umiditate mai redusă, care limitează prezența bradului și favorizează apariția diseminată a carpenului. Solurile sunt de tip brun eumezobazice, profunde, luto nisipoase, profunde-mijlociu profunde, slab-mediu acide, eumezobazice, umede, eutrofice, de bonitate mijlocie și ridicată pentru fag, și carpen.

Factorii ecologici au valori optime sau apropiate de optim pentru biocenoză. Singurii determinanți ecologici cu valoare limitativă pentru biocenoza forestieră sunt fragilitatea și instabilitatea substraturilor de fliș.

Alte clasificări ale tipului de habitat:

Stratul arborilor compus exclusiv din fag - *Fagus sylvatica ssp. moesiaca ssp. sylvatica* sau cu amestec redus de carpen - *Carpinus betulus*, iar diseminat gorun - *Quercus petraea* s.l., cireș - *Cerasus avium*, paltin de munte- *Acer pseudoplatanus*.

Uneori, apare diseminat și bradul - *Abies alba*. Acoperirea realizată de arboret este de 80 – 100%, iar înălțimea atinsă de fag la 100 de ani este de 25 - 35m. Stratul arbuștilor lipsește sau este reprezentat prin exemplare izolate, de dimensiuni reduse, cu o vitalitate scăzută și este compus din *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaea*, *Sambucus nigra*.

Stratul ierburilor și subarbuștilor: cu dezvoltare variabilă, conține specii din flora de mull: *Galium odoratum*, *Asarum europaeum*, *Carex pilosa*, *Mercurialis perennis*, *Dentaria bulbifera*.

În cadrul ROSCI0324 Muntii Bihor este dispus pe suprafețe mari, continue, în UP I Baita, UP VI Poiana, UP VII Gaina – Gorgana, UP VI Moma - Biharia, în partea mijlocie a versanților la altitudini cuprinse între 500 – 750 m pe versanti mediu inclinați, cu expoziții însoțite.

□ □ 91V0 Păduri dacice de fag

Suprafața: cca. 8207,81 ha, aprox 39,3% din suprafața sitului, **anexa nr. 2.4 la planul de management** - Harta distribuției habitatului 91VO Păduri dacice de fag.

Limitele între 9130 și 91V0 nu sunt întotdeauna evidente, habitatele se întrepătrund, iar tranziția este progresivă. Respectând recomandările Manualului de Interpretare a Habitadelor-EU 27 – ediția Iulie 2007, s-a adoptat următoarea interpretare:

a) S-a inclus la 9130 făgetele neutrofile cu trăsături de făgete colinare, în care apar în pătura erbacee *Lamium galeobdolon*, *Galium odoratum*, *G. schultesii*, iar în stratul arborilor apare carpenul și lipsește bradul – asoc *Carpino-Fagetum* Paucă 1941.

b) S-a inclus la 91V0 făgetele neutrofile tipic carpatice, în care apar în pătura erbacee exemplare, chiar și izolate, de *Symphytum cordatum*, *Cardamine glanduligera*, syn. *Dentaria glandulosa*, *Pulmonaria rubra*, *Ranunculus carpaticus*, iar în stratul arborilor alături de fag apar bradul, molidul și lipsește carpenul – asoc. *Pulmonario rubrae-Fagetum*².

Descriere generală: păduri mixte de fag vulgar (*Fagus sylvatica*), brad argintiu european (*Abies alba*) și molid norvegian (*Picea abies*) ce se dezvoltă pe substrat neutru, bazic sau slab în acizi.

Subtipuri:

- 4111 Făget normal cu floră de mull - s

² Soó 1964, Täuber 1987 și *Symphyto cordati-Fagetum* Vida 1959

- 4114 Făget montan pe soluri scheletice cu floră de mull - m
- 4115 Făget de limită cu floră de mull – i
- 2211 Brădeto-făget normal cu floră de mull – s
- 2212 Brădeto-făget cu floră de mull de productivitate mijlocie – m
- 2213 Brădeto-făget cu floră de mull pe soluri scheletice – m

Areal: munți mijlocii, relief accidentat, versanți cu înclinare medie, puternică și foarte puternică, situați între 650m și 1400m altitudine, dar preponderent habitatul se află între 580 și 1200m.

Substratul este constituit din depozite de fliș miocene și pliocene. Climatul cu temperaturi medii anuale între 5-70 C, precipitații medii anuale între 800-900mm, durata sezonului de vegetație între 120-150 zile, evapotranspirația potențială situată sub precipitațiile atmosferice, favorabil pentru fag, brad și molid. Solurile sunt de tip brun eumezobazice și brune acide, profunde, luto-nisipoase, profunde-mijlociu profunde, slab-mediu acide, eu-mezobazice, umede, eutrofice, de bonitate mijlocie și ridicată pentru fag, brad și molid. Factorii ecologici au valori optime sau apropiate de optim pentru biocenoză. Singurii determinanți ecologici cu valoare limitativă pentru biocenoza forestieră sunt fragilitatea și instabilitatea substraturilor de fliș.

Alte clasificari ale tipului de habitat:

- R4109 Păduri sud-est carpatice de fag - *Fagus sylvatica* cu *Dentaria Glandulosa*
- R4104 Păduri sud-est carpatice de fag - *Fagus sylvatica* și brad- *Abies alba* cu *Pulmonaria rubra*
- Asociații vegetale:

Stratul arborilor constituit predominant din fag - *Fagus sylvatica ssp. sylvatica* sau în amestec cu brad - *Abies alba* și/sau molid- *Picea abies*, paltin de munte - *Acer pseudoplatanus*, ulm de munte - *Ulmus glabra*; are acoperire mare, 80 – 100% și înălțimi de 30 – 40m la 100 de ani. În unele stațiuni de bonitate superioară molidul și bradul realizează peste 50m înălțime.

Stratul arbuștilor lipsește sau este slab dezvoltat din cauza umbrei; rare exemplare de *Daphne mezereum*, *Sambucus nigra*, *S. racemosa*, *Corylus avellana*, *Lonicera xylosteum*, *Spiraea chamaedrifolia*.

Stratul ierburilor și subarbuștilor: dezvoltat variabil în funcție de umbrire, poate lipsi în cazul stratului de arbori foarte închis, fâgete nude; în general însă bogat în specii ale “florei de mull” având ca elemente caracteristice speciile carpatice *Symphytum cordatum*, *Dentaria glandulosa*, *Pulmonaria rubra*; pe versanții umbriți cu microclimă mai umedă poate domina *Rubus hirtus*.

Habitatul 91V0 este cel mai bine reprezentat habitat forestier la nivelul sitului. În cadrul ROSCI0324 Muntii Bihor este dispus pe suprafețele cele mai mari, continue, în UP I Baita, UP VI Poiana, UP VII Gaina – Gorgana, UP VI Moma - Biharia, în partea mijlocie și superioară a versanților, la întrepatrundere cu habitatul 9130, la altitudini cuprinse între 500 – 1200 m pe versanți cu expoziții umbrite și climă umedă.

□ □ 9410 Păduri acidofile de molid -*Picea* din etajul montan până în cel alpin – *Vaccinio* – *Piceetea*

Suprafața: cca. 3633,99 ha, reprezentând cca. 17,4 % din suprafața sitului, **anexa nr. 2.5** la planul de management - Harta distribuției habitatului 9410 Păduri acidofile de molid -*Picea* din etajul montan până în cel alpin - *Vaccinio-Piceetea*.

Descriere generală:

Păduri de conifere subalpine și alpine (dominate de *Picea abies*).

Subtipuri: 42.21 – Păduri de molid subalpine din Alpi și Carpați. *Piceetum subalpinum*, păduri de *Picea abies* din etajul subalpin inferior și din stațiuni particulare (extrazonale) ale etajului montan, în Alpii externi, intermediari și interiori; în ultimul caz, acestea sunt adesea o continuare a pădurilor montane de molid de la 42.22. Molizii sunt adesea piperniciți sau prezintă un habitus columnar și sunt asociați unui strat ierbos-subarbustiv cu evidente afinități subalpine. Păduri de *Picea abies* din etajul subalpin inferior al Carpaților. 42.25 – Păduri de molid perialpine, formațiuni spontane de *Picea abies*, care ocupă enclave altitudinale sau edafice în aria de răspândire a altor tipurilor de vegetație ce sunt predominante în etajul montan al Alpilor externi, Carpaților, munților Dinarici, Jura, lanțului hercinic, în etajul subalpin al munților Jura, catenei vestice hercinice și al munților Dinarici.

Specii caracteristice:

- Stratul arborilor: Picea abies.
- Stratul erbaceu: Soldanella hungarica ssp. Major, Hieracium rotundatum, Luzula sylvatica.

Areal: Conform evaluărilor efectuate de Statele Membre (EU 25), în baza art. 17.1 al DH, cu privire la starea de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar în perioada 2001 - 2006, acest tip de habitat apare în regiunile biogeografice alpină, continentală, atlantică, boreală, mediteraneană și panonică, însumând o suprafață estimată la peste 806000 ha, la care se adaugă suprafața habitatului în România și Bulgaria. Arealul potențial al acestui tip de habitat în EU 25 este evaluat la peste 16768700 ha.

Romania:

Este localizat în întregul lanț carpatic, în etajele boreal al pădurilor de molid și subalpin al rariștilor de molid, zâmbru și jneapăn, la altitudini de peste 1300-1400 m, până la 1700-1800 m, în mod excepțional coborând în unele depresiuni intracarpatiche coboară până la 600-800 m.

Lipsește în Munții Banatului. Este un habitat cu distribuție compactă, pe suprafețe mari, uneori apare fragmentat, pe suprafețe restrânse, în mozaic cu alte tipuri de habitate forestiere (9110, 91V0, 9420).

Potrivit Hărții forestiere a României (2008) și a datelor amenajistice, se găsește în diverse proporții în compoziția arboretului în parcele/unități amenajistice care însumează cca. 500000 - 550000 ha la nivel național.

Stațiuni: Altitudini: 1200 (1450) – 1750 (1850) m. Climă: T = 5 – 2,0 gr C, P = 900– 950 mm în nord, 1000 – 1200 m în sud. Relief: versanți slab – mediu înclinați, mai frecvent umbriți. Roci: șisturi cristaline, gresii silicioase, roci eruptive acide și intermediare, mai rar fliș. Soluri: prepodzoluri și podzoluri cu moder, ușoare, profunde – mijlociu profunde, slab până la semischeletice, mezo – oligobazice, puternic acide, umede.

Alte clasificări ale tipului de habitat:

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (Picea abies) cu Soldanella hungarica;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) cu *Oxalis acetosella*;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Hieracium rotundatum*;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Hylocomium splendens*;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) și
- brad (*Abies alba*) cu *Luzula sylvatica*;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) cu *Sphagnum* sp.;

Păduri sud-est carpatice de:

- molid (*Picea abies*) și
- fag (*Fagus sylvatica*) cu *Hieracium rotundatum*

În cadrul ROSCI0324 Muntii Bihor este dispus pe suprafețele mari, continue, în UP VI Poiana, UP VII Gaina – Gorgana, UP VI Moma - Biharia, în partea mijlocie și superioară a versanților, la altitudini cuprinse între 750 – 1700 m pe versanți cu expoziții umbrite și climă umedă.

□□4070 Tufarisuri cu pinus mugo și *Rhododendron myrtifolium*

Suprafața: cca. 250,62 ha, reprezentând cca. 1,2 % din suprafața sitului, **anexa nr. 2.6 la planul de management** - Harta distribuției habitatului 4070 Tufarisuri cu pinus mugo și *Rhododendron myrtifolium*

Descriere generală: Habitat întâlnit pe suprafețe izolate, extreme de restrânse ca suprafață, pe versantul Nordic, în căldarea dintre vârfurile Cucurbăta Mare și Cucurbăta Mică. Se dezvoltă pe sol stancos, grohotisuri și pietris.

Specii caracteristice: *Pinus mugo*, *Rhododendron* (*Rhododendron myrtifolium*), *Campanula patula* ssp. *abietina*, *Homogyne alpina*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Vaccinium myrtillus*,

Deschampsia cespitosa, Luzula sylvatica, Luzula luzuloides, Huperzia selago, Oxalis acetosella, Sorbus aucuparia, Adenostyles alliariae.

Amenintari: puiet de Molid nordic (Picea abies), fructele Ericaceae și culesul de flori de rhododendron.

În cadrul ROSCI0324 Munții Bihor este dispus pe suprafețe mici, discontinue, în UP VI Poiana și UP VI Moma - Biharia, la întrepatrundere cu habitatul 9410, în partea mijlocie și superioară a versanților, la altitudini cuprinse între 750 – 1700 m pe versanți cu expoziții umbrite și climă umedă.

□ □ 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*

Suprafața: cca. 292,39 ha, reprezentând cca. 1,4 % din suprafața sitului, **anexa nr. 2.7 la planul de management** - Harta distribuției habitatului 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*

Descriere generală: Sunt păduri specifice domeniului / bioregiunii continentale. Păduri de Quercus petraea și Carpinus betulus din regiunile cu climat subcontinental, în cadrul arealului central-european al lui Fagus sylvatica, dominate de Quercus petraea 41.261.

Absența fagului sau participarea lui redusă este explicată prin cantitatea insuficientă de precipitații. Sunt incluse și pădurile asemănătoare de stejar și tei din regiunile est-europene și central-est-europene cu climat continental, la est de arealul lui F. sylvatica 41.262.

Structura stratului erbaceu este foarte variabilă, în funcție de troficitatea solului. În Europa Occidentală, aceste păduri sunt afectate de uscăre prematură.

Specii caracteristice:

- 41.261 - Quercus petraea, Carpinus betulus, Sorbus torminalis, S. domestica, Acer campestre, Ligustrum vulgare, Convallaria majalis, Carex montana, C. umbrosa, Festuca heterophylla;
- 41.262 – Quercus petraea, Q. robur, Tilia cordata, Acer platanoides, Carpinus betulus.

Areal: Habitat confirmat pentru majoritatea statelor Europene. Pe toate dealurile peri - și intracarpatică din sudul și estul țării, în etajul nemoral, subetajul pădurilor de gorun și de amestec cu gorun.

Romania:

Largă răspândire în zona subcarpatică, Bazinul Bașeului, Depresiunea Neamțului, Valea Trotușului, Masivul forestier Mărgineni, Valea Nemțșorului, Bazinul Tazlăului, Masivul forestier Ghindăuani - Tupilați, Pădurea Guranda, Pădurea Coștiugeni, Pădurea Tudora, Pădurea Vorona, Bazinul Jijiei, Arboretele cu castan comestibil Baia Mare, Cheile Nerei-Beușnița, Ciomad – Balvanyos Covasna, Coridorul Jiului, Defileul Jiului, Cozia, Dealul Cetății Lempeș - Mlaștina Hărman, Drocea, Făgetul Clujului - Valea Morii, Munții Făgăraș, Nordul Gorjului de Est, Nordul Gorjului de Vest, Pădurea Bogății județul Brașov, Pădurea Dălhăuți județul Vrancea, Pădurea de la Alparea județul Bihor, Pădurea Goroniște județul Bihor, Penteleu, Porțile de Fier, Sighișoara - Târnava Mare, Trascău, Valea Ierii județul Cluj, Bazinul Mureșului Inferior.³

Alte situri desemnate pentru conservare Bădărău 2013, Apuseni, Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare, Bârsău-Șomcuta, Cheile Doftanei, Ciomad-Balvanyos, Coridorul Jiului, Coridorul Rusca Montană-Țarcu-Retezat, Cozia, Dealul Cetății Deva, Dealul Cetății Lempeș- Mlaștina Hărman, Dealul Mare- Hârlău, Defileul Crișului Alb, Defileul Crișului Repede-Pădurea Craiului, Defileul Jiului, Drocea, Făgetul Clujului-Valea Morii, Hârtibaciu, Sud-Est, Hârtibaciu Sud-Vest, Herculian, Lozna, Măgura Târgu Ocna, Mociar, Muntele Șes, Munții Bihor, Munții Făgăraș, Munții Goșman, Munții Metaliferi, Muscelele Argeșului, Nordul Gorjului de Est, Nordul Gorjului de Vest, Pădurea de stejar pufos de la Mirăslău, Pădurea Bogății, Pădurea Buciumeni-Homocea, Pădurea Dălhăuți, Pădurea de la Alparea, Pădurea de stejar pufos de la Petiș, Pădurea Floreanu-Frumușica-Ciurea, Pădurea Glodeni, Pădurea Goroniște, Pădurile din Sudul Piemontului Căndești, Podișul Secașelor, Porțile de Fier, Pricop-HutaCerteze, Prigoria-Bengești, Sighișoara-Târnava Mare, Strei-Hațeg, Trascău, Valea Ierii, Zarandul de Est.

Amenintari: Promovarea regenerării naturale de gorun prin tăieri de conservare în anii de fructificație, menținerea unei proporții echilibrate între cele trei specii arborescente dominante

³ *Niculescu și Alexiu 2008*

carpen, gorun și fag, astfel încât să se evite cărpinizarea. Menținerea unei acoperiri ridicate a arboretului pentru a nu permite invazia unor specii iubitoare de lumină sau aloctone.

Alte clasificari ale tipului de habitat:

5225 - Gorunet cu carpen cu Carex pilosa;

4625 - Goruneto-făget cu Carex pilosa;

5116 - Gorunet cu Asperula-Asarum-Stellaria.

În cadrul ROSCI0324 Muntii Bihor este dispus pe suprafețe mici, discontinue, în UP VI Poiana și UP VI Moma - Biharia, în partea inferioară și mijlocie a versanților, la altitudini cuprinse între 280 – 500 m pe versanți cu expoziții însoțite cu soluri de tip luvisol tipice și albice.

2.3.2. Caracterizarea speciilor de faună

Mamifere

Ursus arctos – ursul brun

Vezi anexa nr. 3.1 la planul de management - Harta distribuției *Ursus arctos* – ursul brun

Descriere și caracterizare: Ursul este un animal masiv și musculos, cap impunător, nas scurt, urechi rotunjite, ochi mici, coadă scurtă, prezintă gheare ușor curbate și are simțul olfactiv foarte dezvoltat. Masculii sunt mai înalți și au o greutate mai mare (140-320kg) decât femelele (100-200kg). Atinge maturitatea sexuală la vârsta de 3 ani; perioada de împerechere aprilie-iunie, după 7-8 luni de gestație, ursoaica naște între 1-5 pui

Areal: Ursul brun este specia de urside cu cea mai largă distribuție la nivel mondial. După formele geografice ale teritoriului țării noastre, majoritatea populațiilor de urs (88%) sunt cantonate în zonele montane, ceea ce înseamnă o densitate medie de 2,5 indivizi/1000 ha de pădure; doar 12% din numărul total se află în zonele de deal și podiș; în Carpații de Curbură, densitatea urșilor ajunge la 3,3 indivizi/1000 ha.

Habitat: este un mamifer tipic de pădure montană, preferă pădurile în care se dezvoltă un bogat subarboret și un abundent strat erbaceu, iar dacă pădurile sunt în principal de conifere, mai sumbre și cu solul acid, atunci caută poienile și rariștile respectivelor păduri. Pentru hrană cercetează vegetația ierboasă înaltă și lăstărișurile de-a lungul malurilor râurilor care traversează pădurile; zmeurișurile, afinișurile și hățișurile cu rugi de mure sunt adeseori frecventate, mai ales când fructele sunt coapte. Se obișnuiește să se facă deosebire între habitatele preferate pentru căutarea hranei și habitatele de plasare a culcușurilor pentru odihnă

pe de o parte și între aceste două tipuri de habitate și cele de instalare a bârlogului pentru iernat, pe de altă parte. Acestea din urmă sunt de obicei plasate în afara teritoriilor controlate zilnic, când este activ. Astfel considerându-se că ocupă o suprafață cu păduri de aproximativ 34.000 km², populațiile de urși pot atinge densități de 28 – 800 indivizi/1000 km², cu o medie de circa 140 – 150 indivizi/ km²

Hrana: Cea mai grea perioadă pentru urs este primăvara, după trezirea din somnul de iarnă, până crește vegetația. De aceea, în acea perioadă atacă mistreți, cerbi, căprioare, păsări – practic orice animal pe care îl poate prinde. Dimpotrivă, în cazul în care dispune de hrană abundentă, agresivitatea ursului față de alte animale scade. În plus, primăvara este mai crescut și consumul de cadavre, în comparație cu alte anotimpuri. În dieta sa predomină vegetalele: ghinde, castane, fructe de pădure, dar se hrănește și cu furnici, melci, insecte, cadavre de animale, miere, ceară de albine, larve.

Teritorialitatea: În cazul speciei *Ursus arctos*, indivizii duc mai mult viață solitară, iar teritoriile individuale se suprapun în mare măsură, fără conflicte puternice. Când totuși se adună mai mulți indivizi la un loc se manifestă o considerabilă toleranță intraspecifică, deși viața lor în grupuri se bazează pe o ierarhie bine stabilită. În vârful ierarhiei se află de obicei un mascul adult și puternic, temut de ceilalți membri ai grupului. Cele mai agresive sunt femelele cu pui, iar cei mai toleranți sunt juvenalii. Luptele dintre aceștia sunt de scurtă durată. Atât amintitele grupuri cât și căutarea individuală de hrană îi poate aduce la densități de un individ/5000 m². Altfel, teritoriul individual este estimat la aproximativ 2.600 km² – suprafață controlată anual.

Adăposturi: Adăposturile de iernat sunt căutate în afara zonelor de hrănire și a celor de odihnă zilnică. Acestea din urmă sunt simple, în lăstărișuri dese de conifere și de fagi, în vegetație ierboasă înaltă și mai ales pe sub rădăcini, sub stânci și chiar în mici grote. Când culcușul este invadat de insecte hematofage, sapă malurile înierbate cu graminee spontane, ale pâraielor și pe sub trunchiurile dezlăcinate și doborâte ca adevărate punți de pe un mal pe altul, pentru a sta la adăpost de soare, vânt și ploi.

Pentru perioada de iarnă își fac culcușuri pe sub stânci și sub rădăcinile arborilor bătrâni, în locuri cât mai izolate, pentru o siguranță cât mai mare. Trunchiurile groase, dărâmate, de pini, brazi, molizi, apoi rădăcinile acestora și streșinile de stânci sunt cele mai căutate ca adăposturi

pentru somnul de iarnă. Culcușurile sunt căptușite cu ramuri de conifere, cu mușchi de pământ, frunze, stuf și ierburi uscate. Ieșirea din culcuș este astupată cu ramuri și ierburi culese din apropiere, locul „curățat” atrăgând atenția asupra posibilei prezențe a ursului în acea zonă.

Canis lupus - lup

Vezi anexa nr. 3.2 la planul de management - Harta distribuției *Canis lupus* - lup

Descriere și identificare: Este un mamifer de talie mijlocie, cu membrele lungi și trunchiul alungit, coada de formă cilindrică, de numai 2/3 din lungimea corpului, astfel încât când animalul se sprijină pe ambele perechi de membre, perii terminali ai cozii nu ating pământul. Altfel, corpul lupului este zvelt, bine proporționat, cu umerii înalți, abdomenul supt, gâtul puternic și musculos.

Areal: Lupul este o specie cu distribuție largă.

În fauna României din trecut, lupul a fost răspândit ca specie comună de la nivelul Deltei Dunării și a zonelor de câmpie, în cele deluroase și de munte, până la limita superioară a pădurilor de conifere.

Astăzi, rareori mai apare în pădurile din zonele deluroase, mai frecvent fiind în zonele de munte. În acestea din urmă este vorba de fapt despre o refacere a populațiilor de lup, contra căreia a fost o intensă campanie de combatere, prin împușcare, dar mai ales cu momeli otrăvite.

Habitat: ca refugii mai sigure, pădurile montane, mai puțin cele din zonele deluroase, fără să fie atrase de pădurile compacte. Mai curând caută trupuri de păduri care alternează cu locuri deschise

Hrana: Fiind o specie prădătoare, principalele componente ale hranei sunt mamiferele de talie mijlocie și mare. Răspândirea lupilor este chiar determinată de prezența artiodactilelor sălbatice.

Cantitatea și accesibilitatea prăzilor se reflectă în densitatea indivizilor de lup dintr-o zonă sau alta. În afară de artiodactile, lupul mai consumă iepuri, marmote, arici, vulpi, jderi, câini, șacali, enoți, apoi veverițe, șoareci, chițcani. Caută vecinătatea apelor, deoarece acolo vin multe animale să se adape și astfel își pot găsi mai ușor prăzile.

În ciuda faptului că fac parte din ordinul carnivorelor, lupii consumă și unele plante, și fructe: zmeur, afine, mure, mere și pere pădurețe, apoi pepeni galbeni și verzi, sfeclă, tuberculi de lacramioare. Un fenomen particular, care își face loc în relațiile intraspecifice pe timp de iarnă este canibalismul, lupii mai puternici mâncându-i pe cei mai slabi, răniți sau bolnavi.

Teritorialitatea: Haitele de lupi nu se amestecă între ele, iar când se întâlnesc, se privesc cu ostilitate și se încaieră în lupte. Totuși, dacă întâlnesc o pradă mare, se unesc doar pentru un timp, pentru a o răpune. Astfel de reuniri sunt tranzitorii, de scurtă durată și numai în locurile cu turme de vite.

Fiecare haită își apără teritoriul propriu de vânătoare. Teritoriile fiecărei haite au diametrul de 6 – 12km, iar acolo unde resursele de hrană sunt sărace, teritoriul se lărgește la 15 – 20km în diametru.

Primăvara, haitele se destramă, prin separarea perechilor, în vederea reproducerii. Dar solitari sau în haite, noaptea controlează zone mai largi sau mai restrânse, în funcție de cât de abundentă este hrana.

Adăposturi: Își amenajează culcușuri pe sub rădăcini și sub lespezi de piatră, pe versanți cu expunere sudică și cât mai aproape de cursuri de apă. În lipsa acestora din urmă, caută tufișuri cât mai greu accesibile. Uneori folosesc vizuinile vulpilor, bursucilor, marmotelor, iar alteleori

își sapă singuri vizuini, cu câte 2 – 3 ieșiri. Culcușurile sunt folositoare pentru odihna din timpul zilei. Ele sunt de obicei situate în centrul teritoriului de vânăre. Femelele gestante își caută adăposturile vechi, în timp ce primiparele își fac culcușuri noi, dar aproape de locul în care s-au născut. Un culcuș odată construit este folosit de aceeași pereche de lupi, timp de mai mulți ani.

Etologia: Structurarea haitelor pare să fie o însușire ereditară a lupilor. În interiorul haitei există o ierarhie – o pereche *alfa* – căreia i se supun ceilalți membri ai grupului. Această pereche este de obicei cu indivizii cei mai bătrâni și mai puternici, iar grupul reprezintă de fapt puii lor. Supremația în haită este mereu „verificată” prin lupte, sub formă de joacă, dar în care se impune cel mai puternic.

Indivizii bătrâni, oboșiți, răniți, care nu-și mai pot proba puterea față de ceilalți membri ai haitei sunt imediat înlocuiți, devenind singuratici.

Organizarea haitelor începe toamna, în condițiile climatice din țara noastră întrunindu-se câte 5 – 8 indivizi. Primăvara se separă perechile adulte și rămân în haite tinerii – gruparea lor fiind o formă eficientă de prindere a prăzilor.

Lynx lynx - râs

Vezi anexa nr. 3.3 la planul de management - Harta distribuției *Lynx lynx* - râs

Descriere și identificare: are membrele posterioare puternice și groase, mai lungi decât cele anterioare, iar profilul corpului, împreună cu membrele se pot înscrie într-o formă de pătrat, coada păroasă și groasă, cu vârful bont și întotdeauna scurt. Capul este sferic, iar zona facială apare turtită, din cauza perilor lungi de pe obraji, mai ales în timpul iernii, când sunt adevărați favoriți, de la urechi până sub bărbie. Urechile mari, cu bazele late și cu vârfurile ascuțite, pe acestea existând câte un smoc de peri drepți, negri, lungi de aproximativ 5mm, dând râsului o înfățișare caracteristică. Tălpile sunt late, ca adaptare la mersul pe zăpadă, pentru care există și o membrană interdigitală, până aproape de ultima falangă. Ghearele membrelor anterioare sunt mari, puternic curbate și turtite lateral; cele ale membrelor posterioare sunt și ele puternic curbate, ca adaptare la cățărutul în arbori.

Vibrizele lungi de 7 – 8cm, de culoare albă și neagră.

Răspândire geografică: râsul trăiește în zonele montane, împădurite din nordul și centrul Europei, parțial în Orientul Apropiat și mai extins în America de Nord. În fauna României este citat în întreg lanțul Carpaților.

Habitat caracteristic: pădurile cu arbori înalți oferă râsului adăpostirile preferate pentru odihna din timpul zilei; seara iese din culcușuri, pentru a-și vâna prăzile. Între condițiile necesare existenței râsului sunt: disponibilitatea hranei: păsări, apoi iepuri, vulpi, cerbi, căprioare, capre negre; versanți stâncoși, inaccesibili omului; arbori înalți și alte elemente „de fortificații”, din care râsul poate scăpa cu ușurință în caz de pericol și în care să-și poată crește în liniște, puii; existența straturilor de zăpadă de 40 – 50cm înălțime; la zăpezi mai înalte trebuie ca acestea să fie compacte sau acoperite cu crustă de gheață care să suporte greutatea animalului, fără a se scufunda și bloca în zăpadă.

Hrana: păsări galiforme, ciocănitori negre, o serie de paseriforme, apoi dintre mamifere – iepuri, veverițe, vulpi, bursuci, ciute și pui de cerbi, de căprioară. Nu ezită să prindă șoareci de zăpadă - *Microtus nivalis*, chițcani - *Sorex alpinus* și chiar păstrăvi. Dacă nu găsește vânat sălbatic, atacă viței, oi, capre, pisici domestice și cu toate că se consideră că se hrănește numai cu prăzi prinse vii, la foame mare consumă și cadavre.

Teritorialitatea: cercetările din teren au arătat că în perioada de iarnă, un număr de 13 râși dintr-o suprafață de 30km x 18km au trăit la distanță unii de alții de câte 13, 14, 4, 13, 11, 2,11 și 9km – distanța medie dintre ei fiind de 10km, fiecare ocupând o suprafață medie de 41 km². Cifrele diferă de la o zonă la alta, în limitele teritoriului individual de 20 – 60 km², cifrele inferioare reprezentând nivelul de saturație maximă. Cu cât zăpada este mai densă sau este acoperită cu o crustă de gheață, cu atât deplasările râșilor sunt pe distanțe mai mari și invers, cu cât zăpada este mai afânată, animalele pot fi acoperite sau ocupa un teritoriu foarte mic, încât de cele mai multe ori suferă de foame.

Adăposturi: Râșii trăiesc în familii, cel mai frecvent fiind văzute femelele cu pui, iar masculii – în imediata apropiere. Puii sunt crescuți în locuri ferite din adâncul pădurilor compacte, de foioase, de conifere sau în amestec, cu arbori înalți și substrat stâncos sau în pâlcuri de păduri înconjurate de mlaștini. Culcușul este plasat pe sub rădăcinile arborilor, pe sub lespezi de piatră sau chiar în vizuinile abandonate de vulpi și bursuci. Uneori se adăpostesc în scorburile trunchiurilor doborâte sau în fisuri de stânci. Asemenea culcușuri sunt căptușite cu ierburi uscate, cu penele unor păsări care le-au căzut pradă, cu fire de lână și cu mușchi de pământ. La vârsta de 2 – 3 luni a puilor, familia de râși abandonează culcușul în care i-a crescut și ieșind în căutarea de hrană, se opresc la lăsarea serii, în culcușuri temporare, de obicei situate în locuri mai înalte, cu bună vizibilitate în jur și foarte rar intră pe sub stânci, pe sub trunchiuri sau în vizuinile părăsite de vulpi și bursuci.

Amfibieni

Bombina variegata- buhaiul de baltă cu burta galbenă

Vezi anexa nr. 4.1 la planul de management - Harta distribuției *Bombina variegata*- buhaiul de baltă cu burta galbenă

Descriere: Este o broască de dimensiuni mici, de până la 5cm. Corpul este aplatizat, capul mare și are botul rotunjit. Pupila este triunghiulară sau în formă de inimă. Dorsal tegumentul este foarte verucos, aspru la pipăit, acoperit cu negi mari, ce posedă în vârf câte un spin cornos negru înconjurat de numeroși spini mici. Negii nu sunt grupați sau dispuși simetric. Coloritul este extrem de variabil.

Dorsal, indivizii sunt colorați în cenușiu deschis, maroniu sau măsliniu pătat cu negru. Uneori pot apare indivizi parțial sau total verzi dorsal. Abdomenul și gușa sunt colorate în galben, pe fondul căruia este un desen marmorat cenușiu spre negru, dominând însă pigmentul galben.

Coloritul este foarte intens, reprezentând un mijloc de avertizare asupra toxicității. Vârfurile degetelor sunt de asemenea galbene. Masculii prezintă pe fața interioară a membrilor anterioare calozitățile nupțiale vizibile chiar și pe perioada hibernării. Masculii nu posedă sac vocal dar în privința orăcăitului se aseamănă cu *B. bombina*, doar că frecvența sunetelor este mai ridicată.

Habitat: Este cea mai nepretențioasă specie de amfibieni de la noi. Ocupă orice ochi de apă, preponderent bălți temporare, putându-se reproduce inclusiv în denivelări ale solului ce conțin sub un litru de apă, spre deosebire de *B. bombina* care preferă bălțile mai mari din lunca sau valea apelor curgătoare. Este întâlnită aproape pretutindeni unde găsește un minim de umiditate, de la 150m până la aproape 2000m altitudine.

Areal: Este răspândită pe aproximativ 1.091.280km² în vestul și centrul Europei cu excepția peninsulei Iberice, Marii Britanii și Scandinaviei. Limita estică a arealului este reprezentată de Polonia, vestul Ucrainei, România, Bulgaria și Grecia. În România este prezentă pretutindeni în zonele de deal și de munte.

Populații: Este una din cele mai abundente specii, deoarece beneficiază de orice ochi de apă disponibil pentru reproducere, anexa nr. 4.1 la planul de management - Harta distribuției specie *Bombina variegata*. Indivizii se caracterizează printr-o longevitate ridicată și toleranță sporită la o varietate de impacturi antropice.

Ecologie: Este o specie cu activitate atât diurnă cât și nocturnă, preponderent acvatică, extrem de tolerantă și rezistentă. Este sociabilă, foarte mulți indivizi de vârste diferite putând conviețui în bălți mici. Se reproduce de mai multe ori în cursul verii. Ouăle se depun în grămezi mici sau izolat, fixate de plante sau direct pe fundul apei. Este rezistentă la condiții dificile de mediu și longevivă, iar secreția toxică a glandelor dorsale o protejează foarte bine de eventualii prădători. De aceea aproape orice ochi de apă din cadrul arealului este populat de această specie care poate realiza aglomerări impresionante de indivizi în bălți mici. Poate rezista și în ecosisteme foarte poluate. Se deplasează bine pe uscat putând coloniza rapid noile bălți apărute. Este printre primele specii de amfibieni ce ocupă zonele deteriorate în urma activităților umane unde se formează bălți temporare.

Triturus vulgaris ampelensis - triton comun transilvanean

Vezi anexa nr. 4.2 la planul de management - Harta distribuției ***Triturus vulgaris ampelensis*** - triton comun transilvanean

Descriere: Tritonul comun este cea mai mica specie de triton, avand lungimea totala intre 6 – 11 cm.

Corpul este zvelt, înălțimea trunchiului depășind întotdeauna lățimea. Capul turtit, mai lung decât lat, prezintă o limba mică și liberă pe laturi. Are dinții vomero-palatini dispuși în două șiruri depărtate posterior, apropiate anterior, formând un „Y” răsturnat, care începe la nivelul nărilor interne. Buzele sunt dezvoltate, mai ales la femele în timpul reproducerii. Botul este brăzdat deasupra cu 3 șanțuri longitudinale. Coadă este mai lungă sau cel puțin egală cu restul corpului și se termină cu un vârf ascuțit, fără filament caudal. Degetele sunt late și turtite. Pielea este întotdeauna netedă. Coloratura vie și contrastantă a înotătoarelor sunt considerate ca acționând pe post de semnale sexuale.

Spatele, la mascul, este cafeniu deschis sau verde-măsliniu deschis, cu pete mici sau punctiforme, uneori dese și apropiate, formând o fâșie longitudinală. Ventral, masculul și puii sunt galbeni, alburii sau roz cu o zonă mediană portocalie sau roșie cu pete mari negre.

Capul, la mascul, are 5 linii longitudinale negre. Gâtul este alb-auriu, cu pete mari, negre. Muchia inferioară a cozii este portocalie sau galbenă, iar în timpul reproducerii roșie cu tivuri albastre-negricioase și întrerupte de dungi negre verticale.

Tot în perioada reproducerii, are o creastă dorsală mai mult sau mai puțin lată, ondulată, continuă de la ceafă până în capătul cozii (fără șa). Coadă este foarte comprimată, cu creasta dorsală ușor ondulată. Baza cozii (regiunea cloacală) este colorată ventral în negru.

Ventral, la femelă se observă pete foarte mici ce formează o linie longitudinală de fiecare parte a abdomenului. Dorsal este galben-cafenie sau cenușiu-cafenie, de fiecare parte a corpului cu câte o dungă longitudinală lată întunecată cu aspect crestat. Gâtul este asemănător celui al masculului. Abdomenul prezintă o zonă mediană portocalie mai mult sau mai puțin întunecată, cel mai adesea fără pete. Umflătura cloacală și muchia inferioară a cozii sunt portocalii sau galbene. Se semnalează uneori cazuri de albinism.

În perioada reproducerii, prezintă la baza cozii o creastă joasă rectilinie ca o dungă, care se continuă pe coadă.

Perioade critice: Primăvara și vara, perioada reproducerii, dezvoltării larvelor și migrației spre și dinspre bălți. Uneori metamorfoza se termină la începutul toamnei, extinzând perioada vulnerabilă.

Areal: Tritonul comun este asociat habitatelor împădurite. Prezența pădurilor este un factor critic pentru existența *T. v. lantzi* în Caucaz. Subspecia nominală este unul dintre cei mai eurytropsi amfibieni pe un teritoriu vast. Apare frecvent și pe pajiștile și tufărișurile care ocupă spațiile unor foste păduri, precum și în habitate antropice – parcuri, grădini, câmpuri etc. Pătrunde și în zona de stepă, populând văile împădurite ale râurilor.

În România este răspândită pretutindeni, din Delta Dunării până la altitudinea de 1000-1500 m (Transilvania și unele masive muntoase învecinate – Apuseni și Retezat). În general este însă o specie de șes.

Habitat: Diverse habitate din zona de munte și deal, între 300-1400 m altitudine. Se reproduce în bălți temporare sau permanente, de preferință limpezi, cu vegetație, rar în pâraie sau lacuri.
- anexa nr. 4.2 la planul de management - Harta distribuției speciei *Triturus cristatus*.

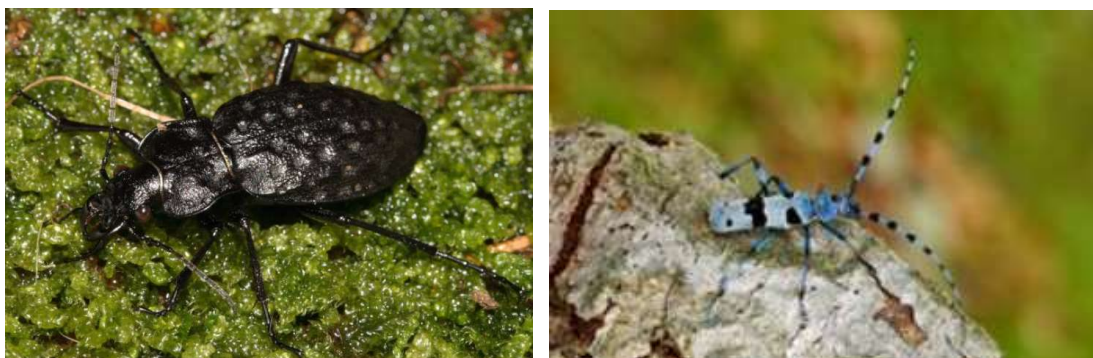
Populații: Populația națională este estimată la 10.000 – 100.000 indivizi

Ecologie: Apare cel mai timpuriu primăvara și intră foarte devreme în apă – din februarie chiar – întâi masculii apoi femelele. Dacă apa are sub 6°C, stau pe fundul apei sau printre plante, abia dacă se mișcă sau se hrănesc; când temperatura crește peste 8°C, devin complet activi. La 10-14 zile de la aceasta adoptă veștmântul nupțial.

Se găsește frecvent în apele stagnante cu stufăriș, băltoacele sau șanțurile cu apă, în special din regiunea de șes.

Viața adulților este caracterizată prin migrația între trei habitate critice – cel de reproducere, cel de vară (de hrănire) și cel de hibernare. Sezonul de reproducere începe cu migrația tuturor adulților reproducători către locul de înmulțire și este caracterizat de intense manifestări comportamentale (curtare și competiție pentru perechi, depunerea ouălor), fiziologice și morfologice (dezvoltarea caracterelor sexuale secundare, mai ales la masculi). Timpul petrecut în apă (habitatul de reproducere) este puternic influențat de succesul individului în curtare și inseminare.

Nevertebrate

Vezi anexa nr. 4.3 la planul de management - Harta distribuției nevertebratelor: *Carabus variolosus* – Carabus și *Rosalia alpine* – Croitorul alpin

Carabus variolosus – Carabus

Descriere: Corpul alungit, capul dezvoltat normal; antenele sunt subțiri și scurte. Pronotul mai lat decât lung, puțin convex, rotunjit lateral în jumătatea anterioară, are unghiurile posterioare în formă de lobi triunghiulari relativ lungi, care depășesc baza lui și sunt îndoite în jos. Elitrele, convexe puternic, au umerii proeminenți și prezintă o sculptură originală formată din rugozități puternice și gropițe adânci. Corpul monocrom, negru. Lungimea corpului variază în limită 20-33 mm.

Areal: Europa Centrală și de Sud-Est. Specia a fost semnalată în Bulgaria (partea de Nord-Vest), Cehia, Germania, Polonia, România, Serbia, Slovacia, Ucraina (regiunea munților Carpați), Ungaria.

Habitat: Diferite tipuri de păduri, preferând microstatiile foarte umede; uneori poate fi întâlnit chiar în mediul acvatic.

Ecologie: Specie higrofilă. Populează diferite tipuri de păduri, preferând locurile mlăștinoase și umbrite; ziua se ascunde sub diferite adăposturi. Se reproduce în locuri foarte umede. Prădător polifag, consumă diferite specii de nevertebrate edafice și chiar acvatice (crustacee, amfipode). Se întâlnește frecvent în regiunile muntoase până la 1700 m altitudine.

Rosalia alpine – Croitorul alpin

Descriere: Corpul prezintă o pubescență de fond deasă, culcată, fină și scurtă, de culoare cenușie-albăstrie sau cenușie-verzuie, uneori aproape albastră. Articolele antenale 3-6 au câte o tufă apicală de peri lungi, deși, negri. Pronotul prezintă câte un dinte lateral, puternic, îndreptat în sus, precum și câte un tubercul obtuz, situat postmedian la partea marginală a discului; există în general o pată catifelată, neagră, semicirculară, situată median la marginea anterioară a pronotului. La forma tipică elitrele sunt de regulă granulate puternic la bază și prezintă un desen negru, catifelat, alcătuit din următoarele elemente: o bandă comună, postmediana, câte o pată posthumerala mare și câte una anteapicală mică, fiecare din aceste elemente fiind mărginite cu pubescență colorată deschis. Lungimea corpului-15-38 mm.

Areal: Arealul speciei cuprinde Europa Centrală și Meridională, Caucazul, Transcaucazia, Crimeea, Turcia de Nord-Est, Siria, Israel.

Habitat: Trăiește în complexul climatic al fagului și coniferelor, mai rar în cel al stejarului, preferând în special făgetele bătrâne.

Ecologie: Perioada de dezvoltare (de la ou până la adult) durează circa 2-3 ani. Femela depune ouăle în crăpăturile sau rănilor scoarței. Larvele se dezvoltă în lemnul fagilor bătrâni (*Fagus sylvatica*, *F. orientalis*). Adulții sunt activi în zilele însorite și zboară în decursul perioadei iunie-septembrie.

2.4. Analiza situației socio - economice din ROSCI0324 Muntii Bihor

2.4.1. Context socio – economic

ROSCI0324 Muntii Bihor include teritoriul localităților Baia de Cris <1%, Bulzestii de Sus <1%, Tomesti 22%, Halmagiu 13%, Halmagel 33%, Varfurile 17%, Arieseni 8%, Avram Iancu 29%, Cristioru de Jos 72% si Nucet 38%. Populația celor zece comune este de 16.993 locuitori.

I. Comuna Baia de Cris – populație 2.506 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 25

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	36	27	44	47	64	455	75	126	278	1.152
Masculin	30	27	44	34	64	516	95	103	441	1.354
TOTAL	66	54	88	81	128	971	170	229	719	2.506

Structura populației pe naționalități

- 2.473 români
- 13 maghiari
- 16 romi
- 1 germani

1 ucrainieni

1 slovac

1 alta etnie

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

II. Comuna Bulzestii de Sus – populatie 275 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 26

Specificatie	Grupa de varsta									TOTAL
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	
Feminin	2	4	5	4	3	38	10	10	55	131
Masculin	4	4	2	5	8	55	10	10	46	144
TOTAL	6	8	7	9	11	93	20	20	101	275

Structura populației pe naționalități

275 români

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

III. Comuna Tomesti – populatie 1.029 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 27

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	12	10	16	18	22	161	20	53	203	515
Masculin	15	15	16	23	23	205	36	51	130	514
TOTAL	27	25	32	41	45	366	56	104	333	1.029

Structura populației pe naționalități

1.028 români

1 german

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

IV. Comuna Halmagiu – populatie 2.697 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 28

Specificatie	Grupa de varsta

	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	20	38	38	51	50	498	125	132	429	1.381
Masculin	26	27	40	63	68	561	103	124	304	1.316
TOTAL	46	65	78	114	118	1.059	228	256	733	2.697

Structura populației pe naționalități

- 2.694 români
- 2 maghiari
- 1 slovaci

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

V. Comuna Halmagel – populație 1.168 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 29

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	13	13	21	16	21	217	49	65	209	624
Masculin	10	13	20	17	29	227	37	40	151	544

TOTAL	23	26	41	33	50	444	86	105	360	1.168

Structura populației pe naționalități

1.168 români

0 maghiari

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

VI. Comuna Varfurile – populație 2.626 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 30

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	27	43	37	57	71	514	93	108	388	1.338
Masculin	31	27	30	70	77	591	98	86	278	1.288
TOTAL	58	70	67	127	148	1.105	191	194	666	2.626

Structura populației pe naționalități

2.589 români

2 maghiari

- 32 romi
- 1 germani
- 2 ucrainieni

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

VII. Comuna Ariesenii – populație 1.711 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 31

Specificatie	Grupa de varsta									TOTAL
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	
Feminin	19	44	48	53	56	332	54	44	196	846
Masculin	22	25	48	59	53	388	51	42	177	865
TOTAL	41	69	96	112	109	720	105	86	373	1.711

Structura populației pe naționalități

- 1.711 români
- 0 maghiari

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

VIII. Comuna Avram Iancu – populație 1.545 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 32

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	30	33	33	45	37	272	35	46	239	770
Masculin	21	40	48	44	58	341	41	21	161	775
TOTAL	51	73	81	89	95	613	76	67	400	1.545

Structura populației pe naționalități

- 1.452 români
- 1 maghiar
- 90 romi
- 2 germani

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

IX. Comuna Cristioru de Jos – populatie 1.301 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 33

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	23	27	25	27	36	236	52	54	182	662
Masculin	19	25	29	31	32	281	29	62	131	639
TOTAL	42	52	54	58	68	517	81	116	313	1.301

Structura populației pe naționalități

- 1.248 români
- 4 maghiari
- 47 romi
- 2 ucrainieni

2017 - <http://edemos.insse.ro> / <http://www.edrc.ro>

X. Oras Nucet – populatie 2.135 locuitori.

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

Tabel 34

Specificatie	Grupa de varsta									
	0-4 ani	5-9 an	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	>= 65 ani	TOTAL
Feminin	47	38	57	69	67	466	78	82	196	1.100
Masculin	30	50	51	64	70	501	78	72	119	1.035
TOTAL	77	88	108	133	137	967	156	154	315	2.135

Structura populației pe naționalități

- 2.011 români
- 66 maghiari
- 44 romi
- 8 germani
- 2 greci
- 1 rusi-lipoveni
- 1 cehi
- 2 italieni

2.4.2. Principalele tipuri de activități economice:

Principalele activități economice prezente în aria Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor, sunt descrise mai jos în funcție de comună și / sau oraș:

- *Baia de Cris:*

Activitate principală: agricultura prin cultivarea terenurilor, creșterea animalelor și meșteșugărit.

Industrii prezente: exploatare și prelucrarea lemnului, confecții de încălțăminte, industria alimentară (prelucrarea laptelui), comerț și turism

Număr de societăți comerciale înregistrate: 12

- *Bulzestii de Sus*

Activitate principală: agricultura prin cultivarea terenurilor, creșterea animalelor și agroturism.

Industrii prezente: exploatare și prelucrarea lemnului, creșterea animalelor, comerț și turism

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

Se oferă facilități celor care locuiesc și domiciliază în zona Munților Apuseni (interesați de creșterea animalelor, colectarea ciupercilor comestibile și a fructelor de pădure).

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene care îmbunătățesc situația economică a comunei: amenajarea pârtiei de schi Vranița – Prisaca; asphaltarea DJ762 Bulzestii de sus – Avram Iancu; pietruire drumuri comunale; amenajare punct muzeistic – privind continuarea tradițiilor populare locale (prelucrarea lemnului prin metode tradiționale, costume populare specific zonei).

- *Tomesti*

Activitate principală: agricultura prin cultivarea terenurilor, creșterea animalelor și agroturism.

Industrii prezente: creșterea animalelor, comerț și turism

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

- Halmagiu

Activitate principală: creșterea animalelor, pomicultură și cultivarea plantelor.

Industrii prezente: exploatarea și prelucrarea lemnului, industrializarea laptelui, comerț și agroturism

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

Se oferă facilități investitorilor: reduceri de taxe și impozite pentru exploatarea și prelucrarea lemnului, a fructelor de livadă sau pădure, industrializarea laptelui, sprijin în vederea creării de noi locuri de muncă.

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene care îmbunătățesc situația economică a comunei: modernizarea drumurilor comunale și străzi, extinderea rețelei de apă potabilă, construire rețea de canalizare, reabilitarea sistemului de iluminat public, îmbunătățirea condițiilor în grupul școlar “Moga-Voievod”, drumul communal DC 50 Hălmagiu – Tisa.

- Halmagel

Activitate principală: creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului și a resurselor minerale.

Industrii prezente: nu există prezență industrială

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

- Varfurile

Activitate principală: cultura cartofului, pomicultură și confecționatul furcilor de lemn.

Industrii prezente: turism rural, vânzarea fructelor, preindustrializarea cărnii și laptelui în gospodării, exploatarea și prelucrarea lemnului și cariere de piatră

Număr de societăți comerciale înregistrate: 10

Se oferă facilități investitorilor: turism rural, preindustrializarea cărnii și laptelui în gospodării, valorificarea fructelor, industrializarea prelucrării lemnului, cariere de piatră.

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene care îmbunătățesc situația economică a comunei: modernizarea drumurilor comunale, extindere cămin cultural în localitatea Vârfurile, continuarea extinderii alimentării cu apă.

- *Arieseni*

Activitate principală: turismul (drumeții, speoturism, schi și snowboard, fotografie), prelucrarea lemnului, creșterea animalelor.

Industrii prezente: turism și exploatarea și prelucrarea lemnului

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

Se oferă facilități investitorilor: terenuri pentru construcții case de vacanțe sau industrie conform planului urbanistic local, terenuri pentru realizarea pârtiilor de schi, acces la DN75, telefonie, TV.

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene sau de stat care îmbunătățesc situația economică a comunei: “Campus profesional și tehnic” în comuna Arieșeni.

- *Avram Iancu*

Activitate principală: exploatarea și prelucrarea lemnului, creșterea bovinelor.

Industrii prezente: prestări servicii: prelucrarea lemnului, tâmplărie, zidărie, vânzarea produselor agricole, apicole și animaliere, colectarea fructelor de pădure și a ciupercilor, păstrării

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

Se oferă facilități investitorilor: reducerea impozitelor și taxelor până la 50%, forță de muncă calificată, acces la DJ762, materii prime: material lemnos, piatră și balast

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene sau de stat care îmbunătățesc situația economică a comunei: alimentarea cu apa în sistem centralizat – 13 sate, construcția de sedii noi pentru primărie și consiliul local, bilbionet, restaurare Muzeu memorial Avram Iancu, asfaltare DJ762A Vidrisoara – 2.6 km, asfaltare DC 91 Avram Iancu-Târșă, reabilitarea căminului cultural.

- *Cristioru de Jos*

Activitate principală: exploatarea și prelucrarea lemnului, creșterea bovinelor.

Industrii prezente: prestări servicii: prelucrarea lemnului, tâmplărie, zidărie, vânzarea produselor agricole, apicole și animaliere, colectarea fructelor de pădure și a ciupercilor, păstrării

Număr de societăți comerciale înregistrate: 0

Se oferă facilități investitorilor: reducerea impozitelor și taxelor până la 50%, forță de muncă calificată, acces la DJ762, materii prime: material lemnos, piatră și balast

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene sau de stat care îmbunătățesc situația economică a comunei: alimentarea cu apă în sistem centralizat – 13 sate, construcția de sedii noi pentru primărie și consiliul local, bilbionet, restaurare Muzeu memorial Avram Iancu, asfaltare DJ762A Vidrisoara – 2.6 km, asfaltare DC 91 Avram Iancu-Târșă, reabilitarea căminului cultural.

- Nucet

Activitate principală: prelucrarea lemnului.

Industrii prezente: industria extractivă și turism.

Număr de societăți comerciale înregistrate: 1

Se oferă facilități investitorilor: zonă defavorizată, zonă cuprinsă în “Legea Motilor”.

Amenajări efectuate cu ajutorul fondurilor europene sau de stat care îmbunătățesc situația economică a comunei: reabilitarea rețelei cu apă potabilă în orașul Nucet – cartier Băița, realizarea pârtiei de schi în satul de vacanță Vârtoș.

ROSCI0324 Munții Bihor este o zonă bogată atât în istorie, fapt marcat prin multe monumente istorice, cât și în atracții turistice naturale.

2.4.2.1. Istorie, monumente, evenimente locale, obiective turistice

- Baia de Cris:

Istorie: Săpăturile arheologice făcute de-a lungul timpului pe teritoriul localității Baia de Cris atestă prezența omului aici încă din evul mediu, astfel în locul numit "Gura Voinii", s-a descoperit un tezaur monetar format din drahme emise în Dyrrhachium și Apollonia, denari

romani republicani, doi cercei și o brătară de argint de factură dacică. În hotarul satului, la "Fantina Borchii", pe "Vârful Feredeului" se află urmele unor exploatări miniere de aur, preromane, romane și medievale. Pe teritoriul satului s-a mai descoperit și un bogat material arheologic aparținând culturii Cotofeni. Un menhir din epoca fierului descoperit aici, este expus la muzeul județean din Deva.

La Baia de Criș a încetat din viață în anul 1872 Avram Iancu. Pe frontispiciul casei în fața căreia a fost găsit trupul neînsufletit al lui Avram Iancu a fost așezată o piatră memorială, operă a sculptorului Cornel Medrea.

Monumente: Casă-muzeu Avram Iancu; Biserica gotică construită sec. XV-XVI, Biserica reformată (sec. XVIII), Biserica ortodoxă veche (construită în 1780), Ansamblul rural din centrul satului Baia de Criș, Biserica de lemn din Căraci, Biserica de lemn din Lunca, Bustul lui Avram Iancu din Baia de Criș, Cimitirul eroilor din Tebea, Galeria de mină din satul Căraci, Gorunul lui Horea, Mormântul lui Avram Iancu din Tebea

- ***Bulzestii de sus:***

Monumente:

Bisericile din lemn, unele având vechimi apreciabile, altele reconstruite, exercită o atracție remarcabilă asupra privitorilor, prin suplețea etalării pe verticală a turlor lor. Ele sunt rodul măiestriei, dusă până pe culmile unei adevărate arte, a meșterilor locului.

Din totalul de 6 biserici, 3 sunt declarate monumente istorice datorită vechimii și valorii lor arhitecturale.

Acestea sunt:

-biserica din satul Bulzestii de Sus

-biserica din satul Bulzestii de Jos

-biserica din satul Tomnatecul de Sus

Evenimente locale:

Serbarea populară de pe Muntele Găina, cunoscută sub numele de "**Târgul de Fete**" reprezintă pentru comuna Bulzestii de Sus cea mai importantă manifestare cultural distractivă a anului.

Fiind considerată cea mai mare manifestare culturală în aer liber din zona Apusenilor, "**Târgul de Fete**" de pe Muntele Găina are loc an de an în cea mai apropiată duminică de sărbătoarea Sfântului Ilie.

Oamenii de știință au apreciat în lucrările lor că denumirea "**Târgul de Fete**" este una simbolică, neexistând un asemenea târg cum se argumenta în trecut, idei care aparțin legendelor și nu realității.

Obiective turistice:

Așezarea geografică a comunei și relieful său, i-au dat șansa de a fi nominalizată printre primele cinci trasee turistice din județ încă din 1935.

Calitatea aerului, regimul termic, nivelul radiațiilor conduc la idea că acest areal este propice dezvoltării climatoterapiei. La baza afirmației se află comunicarea Agenției de Mediu Hunedoara, conform căreia în arealul prezentat nici un factor de mediu nu este afectat, nu există în zonă nici un factor de risc, iar climatul este ideal practicării turismului.

Prezența pădurilor de foioase și conifere, a pajiștilor montane oferă condiții deosebite de ozonare și purificare a aerului.

Cheile și peșterile Bulzestiului sunt adevărate atracții ale turiștilor și a oamenilor de știință, căci aici găsim poate una dintre cele mai interesante regiuni de peșteri.

Deși zona este bogată în sectoare de chei și peșteri, acestea necesită amenajări de mare amploare, deoarece majoritatea nu au acces facil.

În satul Grohot, pe lângă mulțimea de peșteri, există și un monument al naturii, podul natural, având o lungime aproximativă de 5ha, remarcându-se printr-un relief carstic și o vegetație de liliac sălbatic, care dă o notă distinctă peisajului înconjurător.

În spiritul localnicilor animați de dragostea față de frumusețea locurilor semnalăm câteva modalități de valorificare a resurselor naturale și antropice, întâlnite în perimetrul comunei, pornind de la elementele naturale, aerul, apa și relieful. Valorificarea climei este una dintre cele mai simple și puțin costisitoare metode, cunoscută sub denumirea de **climatoterapie**.

- Halmagiu

Monumente: Biserici din lemn, Muzeul bisericii Hălmagiu, alte monumente istorice

Evenimente locale: Nedeile, targuri săptămânale

- **Vârfurile**

Istorie: Există la poalele Munților Apuseni mai multe comune, printre care și comuna Vârfurile, care a fost atestată documentar în anul 1390 și care, acum un veac și ceva, formau așa-zisul "Ținut al Zarandului", a căror începuturi se pierd în vremurile îndepărtate ale trecutului.

Comuna Vârfurile se află situată în județul Arad, în partea estică a acestuia, pe cursul superior al Crișului Alb, la 130 km de orașul Arad, spre Brad, pe linia ferată dintre acestea și pe drumul ce leagă Aradul prin Vârfurile cu Bradul și Oradea.

La est se învecinează cu comuna Hălmațiu, la vest cu comuna Pleșcuța, ambele din județul Arad, la sud cu masivul Gorgana din Munții Zarandului, care o despart de Valea Mureșului și de comuna Săvârșin. La nord se învecinează cu comuna Criștior din județul Bihor de către Masivul Moma din Munții Codru-Moma și de localitatea Izbuc.

Obiective turistice: Întreaga zonă oferă condiții de dezvoltare a turismului, comuna fiind străbătută de râul Crișul Alb și afluenții acestuia: Valea Leuca, Valea Vidrei, Valea Ragaz. Comuna este înconjurată de Munții Bihorului, Munții Zărandului și Munții Codru Moma.

Evenimente locale: Nedeea de la Tăcășele - a doua duminică după Rusalii, Târg lunar de animale

- **Arieșeni**

Monumente:

Biserici și mănăstiri: Biserica Înălțarea Domnului Arieșeni,

Muzee: muzeul din satul Pătrăhăitești.

Atracții turistice sportive: Pârții: Telescaun Piatra Grăitoare, Vârtop I, Vârtop II; de menționat ca la Vârtop există o pârtie de schi dotată cu un teleschi, foarte solicitată în sezonul rece de amatorii sporturilor de iarnă.

Comuna Arieseni are cea mai completa si complexa retea de obiective turistice naturale, dintre care enumeram mai jos:

Peșteri: Ghețarul Scărișoara, Cetățile Ponorului, Ghețarul Vârtop, Peștera Coiba Mare, Peștera Urșilor, Poarta lui Ionele;

Chei: Cheile Galbenei, Cheile Arieșului, Cheile Ordâncușii, Cheile Mândruțului, Cheile Văii Morii;

Cascade: Varciorog, Pătrăhpăitești, PISOAIA, Evantai;

Izbucuri: TAUZ, COTEȚUL DOBREȘTILOR, GALBENII, VĂII MORII;

Vârfuri: Bihor, Curcubata Mică, Piatra Grăitoare;

Rezervații naturale: Cheile Gardisoarei, Cascada Varciorog, Ghețarul de la Vârtop, Avenul din Hoanca Urzicarului, Coiba Mică, Coiba Mare, Peștera Gura Apei, Huda Orbului, Peștera Hodobana, Avenul cu două intrări, Izbucul TAUZULUI.

În afara acestor rezervații din comuna Arieșeni, se pot vizita rezervațiile comunelor limitrofe din **Garda de Sus și Pietroasa**.

În comuna **Garda de Sus** obiectivele fiind: Cheile Ordâncușei, Peștera Ghețarul Scărișoara, Avenul de la Tau, Pojarul Poliței, Avenul din Seșuri, Izbucul Poliței, Izbucul COTEȚUL DOBREȘTILOR, Peștera Poarta lui Ionele, Peștera de sub Zguraști.

În comuna **Pietroasa** din județul Bihor sunt atractive din punct de vedere turistic: Cetățile Ponorului, Valea Galbenei, Săritoarea Bohodeiului, Platoul castic Padis, Depresiunea Bălileasa, Vârful Biserica Motului, Platoul castic Lumea Pierdută, Groapa de la Bârsa, Poiana Florilor, Peștera Urșilor, Avenul Borțigului, Ghețarul Focul Viu, Peștera Micula, Pietrele Boghii, Pietrele Galbenei, Piatra Bulzului, Molhasurile din Valea Izbucelor, Fâneața Izvoarele Crișului Pietros cu plecare din satele comunei Arieșeni, unde turiștii pot găsi spații de cazare optime.

Evenimente locale: targuri de tara – frecventa lunara

- **Avram Iancu**

Istoric: Atestată documentar pentru prima dată în anul 1839, cu numele de Vidra de Sus, comuna Avram Iancu este cunoscută mai ales datorită lui Avram Iancu.

În “Calendarium novum” tipărit la Cluj în 1807 de Martin von Hochmeister, se menționează și școala din Vidra de Sus, unde a învățat Avram Iancu, avându-l ca învățator pe Mihai Gomboș.

Monumente: Tradiționala sărbătoare folclorică de pe Muntele Găina, casa natală a lui Avram Iancu (muzeu).

Casa și bustul lui Avram Iancu sunt înscrise pe lista monumentelor istorice din județul Alba elaborată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național din România în anul 2010.

Obiective turistice: Cascada PISOAIA (15–20 m înălțime), Dealul cu melci

- **Cristioru de Jos**

Obiective turistice: Trasee montane, cascade naturale pe Crișul Negru, Vârful Bihorul, Tăul Negru

Evenimente locale: "Serbarea Câmpenească" la Izvorul lui Horea - 25 și 26 iulie

- **Nucet**

Obiective turistice: Groapa Ruginoasă, Vârful Piatra Grăitoare, Izvorul Bihorul, Cascada Sfânta Treime

Atracții turistice sportive: Satul de vacanță Vârtop

2.4.2.2. Activități educaționale

În cadrul primăriilor Nucet, Campani, Cristioru de Jos, Lazuri, Hălmagiu, Vidră, Arieșeni, Avram Iancu și Vârfuri, funcționează puncte de informare în cadrul cărora se oferă informații cu privire la toate ariile naturale protejate și la siturile Natura 2000.

În vederea cunoașterii ariei naturale protejate, precum și a măsurilor de protecție pe care le impune obiectivul, s-au amplasat panouri informative în toate punctele de interes.

Capitolul 3 EVALUAREA STĂRII ACTUALE DE CONSERVARE SI IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR ANTROPICE

3.1. Evaluarea stării actuale de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar

Articolul 1e) al Directivei “Habitat” definește starea favorabilă de conservare ca fiind *“starea de conservare a unui habitat natural înseamnă suma influențelor ce acționează asupra unui habitat natural și a speciilor tipice pe care le adăpostește, care pot afecta pe termen lung repartiția sa naturală, structura și funcțiile sale, ca și supraviețuirea pe termen lung a speciilor sale tipice, pe teritoriul vizat în articolul 2”*.

În cazul unui habitat natural, starea sa de conservare este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și asupra speciilor caracteristice și care îi poate afecta pe termen lung răspândirea, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor caracteristice. Această stare se consideră favorabilă atunci când sunt îndeplinite condițiile:

- a) distribuția tipului de habitat în sit este stabilă sau în creștere;
- b) suprafața tipului de habitat în sit stabilă sau în creștere;
- c) structura și funcționarea tipului de habitat conservarea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- d) perspectivele de evoluție a habitatului sunt favorabile.

În cazul speciilor de importanță comunitară, starea favorabilă de conservare este caracterizată prin următorii parametri:

- a) distribuția speciei,
- b) populația speciei,
- c) habitatul speciei,
- d) perspective de evoluție a speciei.

Evaluarea stării favorabile de conservare s-a făcut pe baza unor atribute care descriu starea acestuia și care trebuie să îndeplinească câteva cerințe minime, și anume:

- a) să fie măsurabile, astfel încât să se poate cuantifica și monitoriza limitele acestuia;
- b) să descrie starea caracteristicii și nu factorii care o influențează.

Pe baza atributelor care definesc starea favorabilă de conservare și a limitelor între care pot varia valorile acestora s-a stabilit atât planul de acțiune, cât și cel de monitorizare.

3.1.1. Evaluarea stării actuale de conservare a habitatelor

Material și metodă

În vederea evaluării stării de conservare a habitatelor a fost realizată o documentare bibliografică, corelată cu vizite în teren.

Descrierea a vizat în primul rând arboretul și vegetația. Datele culese cu ocazia vizitelor în teren au fost determinate prin măsurători și estimări. Descrierea arboretului a urmărit determinarea caracteristicilor de ordin dendrometric, silviobiologic și fito-sanitar, precum și indicarea stării actuale și a lucrărilor necesare a se face în următorii 10 ani pentru tot sit-ul.

Tipurile de stațiune au fost stabilite în funcție de datele fizico-geografice din teren (clima, altitudine, expoziție, înclinare), date privind natură rocii de solificare și caracteristicile solului, potențialul natural forestier, tipul de floră și tipul de pădure natural fundamental. S-a luat în considerare și cartarea inițială.

Informațiile obținute au fost corelate, orientativ, cu "Favourable Condition Tables" pentru habitatele Natura 2000, în cadrul proiectului Phare RO 2004/016-772.03.03/06.01, EuropeAid/121260/D/SV/RO, precum și cu recomandările Comisiei Europene cu privire la evaluarea stării de conservare a habitatelor și speciilor în vederea raportării conform art. 17 din Directiva „Habitat”- Centrul Tematic European pentru Biodiversitate, 2011, Assessment and reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory Notes and Guidelines for the period 2007-2012, Compiled by Douglas Evans and Marita Arvela.

3.1.1.1 Evaluarea stării actuale a habitatelor din interiorul sitului Natura 2000 – Munții Bihor

1. 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum

Anexa nr. 2.7. Harta distribuției habitatului 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*

Suprafața habitatului în ROSCI0324 – Munții Bihor este distribuită în special în OS Sudrigiu, pe teritoriul comunei Cristioru de Jos: 292,39 ha, reprezentând 1,4% din suprafața ocupată la nivelul sitului, fiind limitată la prezența solului brun luvic.

Raportul dintre suprafața de referință pentru starea favorabilă a tipului de habitat și suprafața actuală ocupată este necorespunzător, totuși starea de conservare este favorabilă din punctul de vedere a suprafeței ocupate.

Fiind vorba de prima operație de cartare a habitatelor în sit, se consideră că suprafața de referință pentru starea favorabilă cea rezultată din măsurătorile și estimările realizate.

Habitatul se află în condiții bune, menținându-se structura și funcțiile sale, incluzând și speciile sale tipice, indicând o stare de conservare favorabilă.

2. 9130 Paduri de fag de tip Asperulo-Fagetum / 91V0 Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagion) / 9110 Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum

Anexa nr.2.3. Harta distribuției habitatului 9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

Suprafața habitatelor de fag în ROSCI0324 – Munții Bihor este distribuită pe toată suprafața sit-ului până la întâlnirea cu Picea Abies, în etajul superior: 14.034,72 ha, reprezentând 67,2% din suprafața ocupată la nivelul sitului, fiind ușor adaptabilă la toate tipurile de sol brun, atât acid cât și bazic. Habitatele de păduri de fag sunt predominante în cadrul sitului.

Raportul dintre suprafața de referință pentru starea favorabilă a tipurilor de habitat și suprafața actuală ocupată este necorespunzător, totuși starea de conservare este foarte favorabilă luând în considerare suprafața și amenințările antropice prezente și viitoare.

Fiind vorba de prima operație de cartare a habitatelor în sit, se consideră că suprafața de referință pentru starea favorabilă cea rezultată din măsurătorile și estimările realizate.

Habitatele se regăsesc în condiții foarte bune, menținându-se structura și funcțiile lor, incluzând și speciile lor tipice, indicând o stare de conservare foarte favorabilă.

3. 9410 Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea) / 4070* Tufarisuri cu Pinus mugo si Rhododendron myrtifolium

Anexa nr. 2.5. Harta distribuției habitatului 9410 Păduri acidofile de molid

Anexa nr. 2.6. Harta distribuției habitatului 4070 Tufarisuri cu pinus mugo si Rhododendron myrtifolium

Suprafața habitatului în ROSCI0324 – Munții Bihor este distribuită în special în regiunea montană: 3884,61 ha, reprezentând 18.6% din suprafața ocupată la nivelul sitului, fiind ușor adaptabilă la toate tipurile de spodosoluri.

Raportul dintre suprafața de referință pentru starea favorabilă a tipurilor de habitat și suprafața actuală ocupată este necorespunzător, totuși starea de conservare este foarte favorabilă luând în considerare suprafața și amenințările antropice prezente și viitoare.

Fiind vorba de prima operație de cartare a habitatelor în sit, se consideră că suprafața de referință pentru starea favorabilă cea rezultată din măsurătorile și estimările realizate.

Habitatul se regăsește în condiții foarte bune, menținându-se structură și funcțiile sale, incluzând și speciile sale tipice, indicând o stare de conservare foarte favorabilă.

Dinamica suprafețelor ocupate de habitatele descrise este stabilă, ca urmare a faptului că impacturile, respectiv presiunile actuale și amenințările viitoare, atâta timp cât sunt monitorizate și sunt luate măsuri corective, vor avea un efect cumulat minim asupra tipurilor de habitat, neputând afecta semnificativ viabilitatea pe termen lung a acestora.

Perspectivile habitatelor descrise anterior în viitor sunt favorabile, viabilitatea pe termen lung a tipurilor de habitat fiind asigurată. Starea de conservare a tipurilor de habitat din punct de vedere al perspectivelor viitoare este, în majoritatea cazurilor, foarte favorabilă, tendința generală fiind de conservare.

3.1.1.2. Presiuni / amenintari pentru habitatele incluse in situl Natura 2000 – Muntii Bihor

Tabel 35

Presiunea / amenintarea	Habitat afectate	Descriere	Impact redus-efecte asupra stării de conservare ne semnificative Necunoscut-efectele amenințării nu au fost suficient studiate, cuantificate Semnificativ-efecte negative asupra stării de conservare	Masuri
160- Managementul silvic	9410, 9110, 9130, 91V0, 9170, 4070*	Proces antropic. Planificarea prin amenajament a unor lucrări silviculturale inadecvate structurii și funcțiilor atribuite arboretelor, de exemplu tăieri	Impact mediu, în scădere, deoarece noile amenajamente nu includ decât lucrări de silvicultură conforme cu legislația în vigoare.	-monitorizarea activă a efectuării lucrărilor silvice prevăzute în Planurile de amenajament și asigurarea respectării acestora; -respectarea prevederilor din normele silvice;

		rase pe terenuri cu înclinare de peste 30 grade, efectuarea de împăduriri cu molid, tăieri succesive cu perioadă scurtă de regenerare în făgete și amestecuri de fag cu brad/molid pluriene, etc.), precum și aplicarea neadecvată a măsurilor de gospodărire, efectuarea tăierilor de regenerare în afara sezonului de repaus vegetativ, intensități mari ale tăierilor. Exploatarea pădurii atrage după sine degradarea/ distrugerea habitatelor.	Impactul a fost evaluat prin analizarea informațiilor de la Romsilva.	
623 – Vehicule monitorizate	9410, 9110, 9130, 91V0, 9170, 4070*	Proces antropic. Accesul necontrolat al vehiculelor în zona poate duce la eronarea	Impact scazut, în creștere, datorită dezvoltării turismului în zona în mod nereglementat.	Implicare activă în modul de organizare a activităților turistice;

		solului, distrugerea puietilor din regenerari naturale.		Actiuni de educare a populatiei in ce priveste impactul activitatilor desfasurate asupra habitatelor
502 – Drumuri, drumuri auto	9110, 9130, 91V0, 9170	Proces antropic. Lucrari de constructie de drumuri noi si/sau reparatii ale celor existente, fara a lua in considerare si lucrari de consolidare a terenurilor impadurite din imediata apropiere	Impact scazut.	Monitorizarea activa in zonele unde se executa aceste lucrari si colaborarea directa cu autoritatile responsabile
967 – Antagonism cu animale domestice	9110, 9130, 91V0, 9170, 9410, 4070*	Proces antropic. A avut un impact semnificativ în trecut, dar în ultimii 20 de ani numărul de animale a scăzut foarte mult. Impactul generat de pășunatul în pădure s-a manifestat în molidișurile de la limita cu pajiștile alpine, precum și în făgetele din bazinetele pâraielor.	Impact redus si in scadere	Monitorizare activa a activitatilor de pasunat impreuna cu luarea de masuri conform legii si a Regulamentului sitului Natura 2000

3.1.2. Evaluarea starii actuale de conservare a mamiferelor mari

1. *Ursus arctos* – ursul brun

Tabel 36

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor 230 Vanatoare 243 Braconaj, otrăvire, capcane 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci 502 Drumuri, autostrăzi 530 Imbunatatirea accesului la zona
E.1	Specia	<i>Ursus arctos</i> , Linnaeus 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului, Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei – geometrie	Anexa nr. 3.1. Harta distribuției <i>Ursus arctos</i> – ursul brun
E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce 230 Vanatoare Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei

		Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 243 Braconaj, otravire, capcane Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza 502 Drumuri, autostrăzi Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza catre disparitie 530 Imbunatatirea accesului la zona Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, creste dar nu substantial
	Marimea populatiei speciei in aria naturala protejata	35 exemplare evaluate in 2017 conform actiunilor de evaluare a efectivelor de URS transmise de catre gestionarii fondurilor cinegetice din cuprinsul sit-ului
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Practica lucrărilor silvice prevede extragerea prin lucrări de igienă a arborilor bătrâni sau afectați de specii de ciuperci sau insecte. Dieta omnivoră a ursului face ca acesta să utilizeze ca sursă de hrană larve, insecte sau ciuperci, în funcție de disponibilitatea acestora în habitat. Scoaterea integrală a arborilor în curs de degradare reduce resursa trofică și variabilitatea acesteia. Prezența umană în intreg habitatul contribuie pe termen mediu și lung la creșterea toleranței ursului față de om.

		230 Vanatoarea – in ultimii ani, prin constituirea fondurilor cinegetice si alocarea acestora catre gestionari, vanatoarea ca activitate regulata a inceput sa fie reglementata, totusi, reglementarea acestei activitati este un proces de durata, astfel incat pe termen mediu nu se poate constata reducerea impactului antropic asupra tuturor speciilor: <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i>. 234 Braconaj, otravire, capcane – in stransa legatura cu activitatea 230 – Vanatoarea, gestionarii fondurilor cinegetice impreuna cu reprezentantii Garzii Forestiere, organizeaza actiuni de urmarire si stopare a braconajului, otravirii si punerii de capcane impreuna cu activitati de educare a publicului in acelasi scop al stoparii acestor activitati. Totusi, aceste reglementari trebuie sustine o perioada suficienta pentru a reduce impactul asupra celor trei specii. 967 Pășunatul ca activitate tradițională a suferit modificării semnificative în unele zone prin abandonul pășunilor în altele prin suprapopulare. Lipsa activităților de îmbunătățire a calității pășunilor face ca păstorii să utilizeze liziera pădurii și interiorul pădurii pentru a completa resursa de hrană. Pe lângă competiția pentru hrană, prin consumul de hoituri sau prădătorism, câinii ciobănești de obicei în număr mai mare decât cel legal, reprezintă o amenințare directă la adresa indivizilor de urs, îndeosebi a puilor. Pe lângă amenințarea directă, prezența câinilor este și un factor de transmitere a diverselor boli. Prezența stânelor atrage automat după sine prezența câinilor deținuți neregulamentar de către păstori. Din totalul stânelor mixte observate pe suprafața sitului, doar puține respectă numărul maxim de câini deținuți de către păstori și condițiile legale privind portul jujeului la gât. Majoritatea stânelor pășunează cu animalele și în pădure, fapt nepermis de legislația silvică și cinegetică în vigoare. În aceste condiții, stânele sunt considerate factori de risc în apariția unor conflicte

		directe între speciile <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i> și om. În ultima perioadă subvențiile acordate de stat pentru animalele domestice, au făcut să crească numărul acestora, iar de multe ori, capacitatea de pășunat în zona montană este depășită. 502 Dezvoltarea infrastructurii de transport împreună cu 530 Îmbunătățirea accesului la zona reprezintă surse de reducere a conectivității habitatelor naturale, utilizate de carnivorele mari, însă această reducere este punctuală, pe distanțe scurte, ce nu influențează conectivitatea la nivel de arie protejată.

2. *Canis lupus* – lup

Tabel 37

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor 230 Vanatoare 243 Braconaj, otrăvire, capcane 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci 502 Drumuri, autostrăzi 530 Îmbunătățirea accesului la zona
E.1	Specia	<i>Canis lupus</i>, Linnaeus 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	Anexa nr. 3.2. Harta distribuției <i>Canis lupus</i> - lup

E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce 230 Vanatoare Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 243 Braconaj, otravire, capcane Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza 502 Drumuri, autostrăzi Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza catre disparitie 530 Imbunatatirea accesului la zona Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, creste dar nu substantial
	Marimea populatiei speciei	20 exemplare evaluate in 2017 conform actiunilor de evaluare a efectivelor de LUP transmise de catre gestionarii fondurilor

	in aria naturala protejata	cinegetice din cuprinsul sit-ului
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de zgomotul lucrărilor, ce produce deranj pentru speciile de mamifere mari. 230 Vanatoarea – in ultimii ani, prin constituirea fondurilor cinegetice si alocarea acestora catre custozii, vanatoarea ca activitate regulata a inceput sa fie reglementata, totusi, reglementarea acestei activitati este un proces de durata, astfel incat pe termen mediu nu se poate constata reducerea impactului antropic asupra tuturor speciilor: <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i>. 234 Braconaj, otravire, capcane – in stransa legatura cu activitatea 230 – Vanatoarea, custozii fondurilor cinegetice impreuna cu reprezentantii Garzii Forestiere, organizeaza actiuni de urmarire si stopare a otravirii si punerii de capcane, activitati cu impact direct asupra lupului, impreuna cu activitati de educare a publicului in acelasi scop al stoparii acestor activitati. Totusi, aceste reglementari trebuie sustine o perioada suficienta pentru a reduce impactul asupra celor trei specii, si a lupului in mod special. 967 Pășunatul ca activitate tradițională a suferit modificării semnificative în unele zone prin abandonul pășunilor în altele prin suprapopulare. Lipsa activităților de îmbunătățire a calității pășunilor face ca păstorii să utilizeze liziera pădurii și interiorul pădurii pentru a completa resursa de hrană. Pe lângă competiția pentru hrană, prin consumul de hoituri sau prădătorism, câinii ciobănești de obicei în număr mai mare decât cel legal, reprezintă o amenințare directă la adresa indivizilor de urs, îndeosebi a puilor. Pe lângă amenințarea directă, prezența

		câinilor este și un factor de transmitere a diverselor boli. Prezența stânelor atrage automat după sine prezența câinilor deținuți neregulamentar de către păstori. Din totalul stânelor mixte observate pe suprafața sitului, doar puține respectă numărul maxim de câini deținuți de către păstori și condițiile legale privind portul juzeului la gât. Majoritatea stânelor pășunează cu animalele și în pădure, fapt nepermis de legislația silvică și cinegetică în vigoare. În aceste condiții, stânele sunt considerate factori de risc în apariția unor conflicte directe între speciile <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i> și om. În ultima perioadă subvențiile acordate de stat pentru animalele domestice, au făcut să crească numărul acestora, iar de multe ori, capacitatea de pășunat în zona montană este depășită. 502 Dezvoltarea infrastructurii de transport împreună cu 530 Îmbunătățirea accesului la zona reprezintă surse de reducere a conectivității habitatelor naturale, utilizate de carnivorele mari, însă această reducere este punctuală, pe distanțe scurte, ce nu influențează conectivitatea la nivel de arie protejată.

3. *Lynx lynx* - râs

Tabel 38

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor 230 Vanatoare 243 Braconaj, otrăvire, capcane 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci 502 Drumuri, autostrăzi 530 Îmbunătățirea accesului la zona
E.1	Specia	<i>Lynx lynx</i>, Linnaeus 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea	Anexa nr. 3.3. Harta distribuției <i>Lynx lynx</i> – râs

	impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	
E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce 230 Vanatoare Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 243 Braconaj, otravire, capcane Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 967 Pășcut intensiv de către animale mixte - oi, vaci, capre, porci Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza 502 Drumuri, autostrăzi Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza catre disparitie 530 Imbunatatirea accesului la zona

		Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, crește dar nu substanțial
	Marimea populației speciei în aria naturală protejată	13 exemplare evaluate în 2017 conform acțiunilor de evaluare a efectivelor de RAS transmise de către gestionarii fondurilor cinegetice din cuprinsul sit-ului
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de zgomotul lucrărilor, ce produce deranj pentru speciile de mamifere mari. 230 Vanatoarea – în ultimii ani, prin constituirea fondurilor cinegetice și alocarea acestora către custozii, vanatoarea ca activitate regulată a început să fie reglementată, totuși, reglementarea acestei activități este un proces de durată, astfel încât pe termen mediu nu se poate constata reducerea impactului antropic asupra tuturor speciilor: <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i>. 234 Braconaj, otrăvire, capcane – în strânsă legătură cu activitatea 230 – Vanatoarea, custozii fondurilor cinegetice împreună cu reprezentanții Garzii Forestiere, organizează acțiuni de urmărire și stopare a otrăvirii și punerii de capcane, activități cu impact direct asupra lupului, împreună cu activități de educare a publicului în același scop al stopării acestor activități. Totuși, aceste reglementări trebuie să susțină o perioadă suficientă pentru a reduce impactul asupra celor trei specii, și a lupului în mod special. 967 Pășunatul ca activitate tradițională a suferit modificări semnificative în unele zone prin abandonul pășunilor în altele prin suprapopulare. Lipsa activităților de îmbunătățire a calității pășunilor face ca păstorii să utilizeze liziera pădurii și

		interiorul pădurii pentru a completa resursa de hrană. Pe lângă competiția pentru hrană, prin consumul de hoituri sau prădătorism, câinii ciobănești de obicei în număr mai mare decât cel legal, reprezintă o amenințare directă la adresa indivizilor de urs, îndeosebi a puilor. Pe lângă amenințarea directă, prezența câinilor este și un factor de transmitere a diverselor boli. Prezența stânelor atrage automat după sine prezența câinilor deținuți neregulamentar de către păstori. Din totalul stânelor mixte observate pe suprafața sitului, doar puține respectă numărul maxim de câini deținuți de către păstori și condițiile legale privind portul jujeului la gât. Majoritatea stânelor pășunează cu animalele și în pădure, fapt nepermis de legislația silvică și cinegetică în vigoare. În aceste condiții, stânele sunt considerate factori de risc în apariția unor conflicte directe între speciile <i>Ursus arctos</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Lynx lynx</i> și om. În ultima perioadă subvențiile acordate de stat pentru animalele domestice, au făcut să crească numărul acestora, iar de multe ori, capacitatea de pășunat în zona montană este depășită. 502 Dezvoltarea infrastructurii de transport împreună cu 530 Îmbunătățirea accesului la zona reprezintă surse de reducere a conectivității habitatelor naturale, utilizate de carnivorele mari, însă această reducere este punctuală, pe distanțe scurte, ce nu influențează conectivitatea la nivel de arie protejată.

3.1.3 Evaluarea stării actuale de conservare a amfibienilor

1. *Bombina variegata*- buhaiul de baltă cu burta galbenă

Tabel 39

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială -	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor 243 Braconaj, otrăvire, capcane 530 Îmbunătățirea accesului la zona

	Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	623 Vehicule motorizate 501 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism 502 Drumuri, drumuri auto 622 Plimbare, calarie si vehicule nemotorizate
E.1	Specia	<i>Bombina variegata</i> , 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	Anexa nr. 4.1. Harta distribuției <i>Bombina variegata</i> - buhaiul de baltă cu burta galbenă
E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce 243 Braconaj, otravire, capcane Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 530 Imbunatatirea accesului la zona Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, creste dar nu substantial 623 Vehicule motorizate Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei

		Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, crește substanțial având în vedere dimensiunea presiunii actuale 501 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, rămâne constantă 502 Drumuri, autostrăzi Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminuează către dispariție 622 Plimbare, călărie și vehicule nemotorizate Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, crește dar nu substanțial
	Marimea populației speciei în aria naturală protejată	Nu se poate estima
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de lucrările de tăiere și transport a copacilor ce pot produce perturbarea cursurilor de apă, habitat natural pentru amfibieni. 234 Braconaj, otrăvire, capcane – în strânsă legătură cu activitatea 160 - Exploatarea masei lemnoase, custodele sitului, monitorizează desfășurarea activității de exploatare pentru a stopa deversarea de uleiuri și combustibil necesare exploatarilor, activități cu impact direct asupra amfibienilor, împreună cu activități de educare a publicului în același scop al stopării acestor activități. Totuși, aceste reglementări trebuie

		sustinite o perioada suficienta pentru a reduce impactul asupra speciilor de amfibieni. 502 Dezvoltarea infrastructurii de transport impreuna cu 530 Imbunatatirea accesului la zona si 501 Poteci,trasee, trasee pentru ciclism reprezintă surse de reducere a conectivității si distrugere a habitatelor naturale, utilizate de amfibieni, însă această reducere este punctuală. 623 Vehicule motorizate impreuna cu 622 Plimbare,calarie si vehicule nemotorizate reprezinta o sursa de disrupere potentiala habitatelor de amfibieni cu impact redus care tinute sub control, nu se preconizeaza a se inrautatii.

2. *Triturus vulgaris ampelensis* – Tritonul comun ardelenesc

Tabel 40

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor 243 Braconaj, otravire, capcane 530 Imbunatatirea accesului la zona 623 Vehicule motorizate 501 Poteci,trasee, trasee pentru ciclism 502 Drumuri, drumuri auto 622 Plimbare,calarie si vehicule nemotorizate
E.1	Specia	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>, 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	Anexa nr. 4.2. Harta distribuției <i>Triturus vulgaris ampelensis</i> - triton comun transilvanean

E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce 243 Braconaj, otrăvire, capcane Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv ramane stabila 530 Imbunatatirea accesului la zona Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, creste dar nu substantial 623 Vehicule motorizate Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, creste substantial avand in vedere dimensiunea presiunii actuale 501 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, ramane constanta 502 Drumuri, autostrăzi Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, se diminueaza catre disparitie 622 Plimbare, calarie si vehicule nemotorizate Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei

		Scăzută S – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv, crește dar nu substanțial
	Marimea populației speciei în aria naturală protejată	Nu se poate estima
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de lucrările de tăiere și transport a copacilor ce pot produce perturbarea cursurilor de apă, habitat natural pentru amfibieni. 234 Braconaj, otrăvire, capcane – în strânsă legătură cu activitatea 160 - Exploatarea masei lemnoase, custodele sitului, monitorizează desfășurarea activității de exploatare pentru a stopa deversarea de uleiuri și combustibil necesare exploatarilor, activități cu impact direct asupra amfibienilor, împreună cu activități de educare a publicului în același scop al stopării acestor activități. Totuși, aceste reglementări trebuie susținute o perioadă suficientă pentru a reduce impactul asupra speciilor de amfibieni. 502 Dezvoltarea infrastructurii de transport împreună cu 530 Îmbunătățirea accesului la zonă și 501 Poteci, trasee, trasee pentru ciclism reprezintă surse de reducere a conectivității și distrugere a habitatelor naturale, utilizate de amfibieni, însă această reducere este punctuală. 623 Vehicule motorizate împreună cu 622 Plimbare, călărie și vehicule nemotorizate reprezintă o sursă de disrupție potențială a habitatelor de amfibieni cu impact redus care trebuie ținute sub control, nu se preconizează să se înrăutățească.

3.1.4 Evaluarea starii actuale de conservare a nevertebratelor

1. *Carabus variolosus* – Carabus

Tabel 41

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor
E.1	Specia	<i>Carabus variolosus</i> , 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	Anexa nr. 4.3. Harta distribuției nevertebratelor: <i>Carabus variolosus</i> – Carabus si <i>Rosalia alpine</i> – Croitorul alpin
E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce

	Marimea populatiei speciei in aria naturala protejata	Nu se poate estima
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de lucrările de taiere a copacilor, habitat natural pentru nevertebrate.

2. *Rosalia alpine* – Croitorul alpin

Tabel 42

Cod	Parametru	Descriere
A.1	Presiune actuală/amenințare potențială - Amenințările viitoare constituie continuarea presiunilor actuale	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor
E.1	Specia	<i>Rosalia alpine</i> , 1758 Anexa II, IV din Directiva 92/43/CEE a Consiliului - Directiva Habitate
E.2	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - geometrie	Anexa nr. 4.3. Harta distribuției nevertebratelor: <i>Carabus variolosus</i> – Carabus si <i>Rosalia alpine</i> – Croitorul alpin

E.3	Localizarea impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei - descriere	Impacturile sunt localizate la intersecțiile arealului speciei cu factorii antropici ce generează aceste impacturi.
E.4	Intensitatea localizată a impacturilor cauzate de presiunile actuale asupra speciei	160 Gestionarea și utilizarea pădurii și plantațiilor Intensitatea localizată a presiunii actuale asupra speciei Medie M – viabilitatea pe termen lung a speciei, în locul respectiv se reduce
	Marimea populației speciei în aria naturală protejată	Nu se poate estima
E.5	Confidențialitate	• Informații publice
E.6	Detalii	160 Exploatarea masei lemnoase coroborată cu nerespectarea / respectarea parțială a normelor silvice face ca pe anumite suprafețe din sit presiunea exercitată asupra speciilor să fie una constantă, în special cea exercitată de lucrările de tăiere a copacilor, habitat natural pentru nevertebrate.

3.2. Evaluarea potențialului de dezvoltare durabilă a zonei

Exploatarea și prelucrarea lemnului alături de creșterea animalelor și turismul sunt principalele activități practicate pe teritoriul sitului ROSCI0324 Muntii Bihor. Multe suprafețe de pădure au fost retrocedate conform Legii 18/1991.

Preponderent sunt crescute ovine și porcine, totuși nu există nici o asociație a crescătorilor de animale, drept urmare interesele crescătorilor de animale din această arie nu sunt bine reprezentate iar produsele lor nu sunt valorificate corespunzător.

Producătorii nu dispun de sisteme de colectare și prelucrare a laptelui fapt care îi determină să realizeze produse lactate primare pe care le valorifică individual pe piețele din zonă.

O categorie importantă o reprezintă apicultorii. Creșterea albinelor are o tradiție importantă în localitățile de poalele Munților Bihor. Apicultura este o activitate foarte apropiată de conservarea naturii, atât prin impactul pozitiv al albinelor asupra biodiversității, ca indicator al stării de sănătate al ecosistemelor cât și prin faptul că apicultorii sunt mai atenți la calitatea factorilor de mediu, aceștia influențând direct activitatea și productivitatea albinelor.

Numărul relativ mare de apicultori poate constitui un avantaj în efortul de promovare al măsurilor de conservare din planul de management.

Turismul este o altă activitate cu un posibil impact asupra implementării măsurilor de conservare care vor fi promovate prin planul de management. În prezent această activitate este foarte dezvoltată cu preponderența în zona Arieseni deși și restul arealului prezintă potențial și ar dispune și de atracții turistice tradiționale (ex.: Targul de Fete de pe Muntele Gaina), ca atare din cauza lipsei unei infrastructuri turistice bine puse la punct, atât în localitățile de la poalele muntelui cât și în zona montană înaltă, a distanțelor relativ mari până la punctele de interes turistic, a unei slabe promovări a turismului în zonă etc, aceasta activitate trebuie promovată susținut și e o perioadă mai extinsă. Pentru că turismul este o activitate aducătoare de venituri pentru economia locală este importantă promovarea dezvoltării unui turism durabil în toate localitățile din zona ROSCI0324 Munții Bihor în detrimentul unor proiecte turistice de masă, devastatoare pentru zonă.

Agroturismul se practică limitat în areal, majoritatea pensiunilor fiind tot în zona Arieseni. Potențialul zonei în acest domeniu este important dar destul de slab valorificat.

Drumurile între localități și până la punctele de interes turistic sunt de foarte proastă calitate iar alimentarea cu apă și canalizarea au fost introduse parțial, doar în orașe și în zona dezvoltată turistic. În ceea ce privește infrastructura turistică din zona montană ea se caracterizează prin marcaje de slabă calitate, drumuri de acces greu accesibile, lipsa cabanelor și adăposturilor turistice, nu sunt amenajate locuri de popas.

Puncte slabe ale economiei locale

Punctele slabe ale economiei locale a localităților de pe raza sitului ROSCI0324 Munții Bihor, cu efect direct sau indirect asupra obiectivelor de conservare din sit sunt următoarele:

- a) nu există sisteme de colectare, prelucrare și valorificare superioară a produselor agricole,
- b) promovarea insuficientă valorilor naturale și culturale ale localităților,
- c) diversificarea slabă a activităților economice în zona rurală,
- d) deficitul resurselor financiare pentru modernizarea și popularea structurii zootehnice,
- e) accesul redus la informații și servicii de consultanță din cauza numărului mic de posturi alocate pentru aceste tipuri de servicii și slaba pregătire sau inexistența personalului din domeniul consultanței agricole,
- f) slaba informare a fermierilor cu privire la accesarea fondurilor europene în domeniul dezvoltării rurale ceea ce determină lipsa cunoștințelor legate de elaborarea și administrarea proiectelor de finanțare din aceste fonduri,
- g) lipsa noțiunilor de marketing,
- h) slabă implementare a sistemului de asigurare a calității producției și produselor,
- i) insuficiența locurilor de cazare din cauza numărului mic de pensiuni pe raza localitatilor cu potential turistic,
- j) pregătire profesională slabă sau inexistența în domeniul serviciilor turistice,
- k) inexistența unor forme de promovare a localităților pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acestora,
- l) ignorarea statutului de sit Natura 2000 a zonelor din imediata apropiere a localităților și lipsa unor strategii de transformare a acestui statut într-un avantaj pentru economia locală.

Capitolul 4 SCOPUL SI OBIECTIVELE PLANULUI DE MANAGEMENT

4.1. Scopul planului de management

Prezentul plan de management are ca scop integrarea obiectivelor de conservare și protecție a speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, educația, informarea, educarea și implicarea publicului în gestionarea activă a patrimoniului sitului Natura 2000.

Luând în considerare că scopul planului de management este acela de a promova un model de gestiune care să permită dezvoltarea durabilă a comunităților umane și conservarea speciilor și habitatelor de interes comunitar, a diversității biologice și a celorlalte valori ale mediului natural din aria naturală protejată, în colaborare cu factorii interesați, s-a formulat scopul Planului de Management al sitului Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor:

“Menținerea și îmbunătățirea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat situl Natura 2000 Munții Bihor ca sistem suport pentru dezvoltarea sistemului socio-economic.”

4.2. Obiective generale, specifice si activitati

4.2.1. Obiectiv general

Obiectivul general al planului de management este stabilirea cadrului reglementativ pentru menținerea și îmbunătățirea stării de conservare și punerea acestuia în aplicare pe o perioadă de cinci ani pentru 6 habitate, 3 specii de mamifere carnivore și 4 specii-amfibieni și nevertebrate, care se constituie în obiective de conservare pentru Situl Natura 2000 – ROSCI0324 Munții Bihor, în responsabilitatea și cu coordonarea custodelui ariei naturale protejate.

4.2.2. Obiective specifice

Obiectiv 1: Menținerea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar din ROSCI0324 – Munții Bihor și/sau îmbunătățirea acesteia

Obiectiv 2: Utilizarea durabilă a componentelor biodiversității

Obiectiv 3: Exploatarea speciilor sălbatice valorificate economic

Obiectiv 4: Dezvoltarea și susținerea activităților de turism luând în considerare potențialul de dezvoltare a zonei și impactul asupra sitului Natura 2000 – Munții Bihor

Obiectiv 5: Administrarea sitului de importanță comunitară ROSCI0324 – Munții Bihor de către custode

Obiectiv 6: Susținerea și promovarea practicilor și cunoștințelor tradiționale în strânsă legătură cu specificul sitului de importanță comunitară

Obiectiv 7: Comunicare, educare și conștientizarea publicului

Capitolul 5 PLANUL DE ACTIVITATI PE 5 ANI

Directiva “Habitat” cuprinde o serie de cerințe pentru Statele Membre cu privire la implementarea măsurilor de conservare pentru habitatele și speciile de interes comunitar. Obiectivul general al acestor măsuri ar fi atingerea scopului general al acestei Directive,

menționat în articolul 2(1) “de a contribui la asigurarea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale precum și a faunei și florei sălbatice pe teritoriul european al Statelor Membre la care Tratatul se aplică”. Articolul 2(2) menționează că “măsurile luate în baza prezentei Directive vizează menținerea sau restabilirea, într-o stare favorabilă de conservare, a habitatelor naturale și a speciilor din faună și floră sălbatică de interes comunitar”, iar la punctul 3 al aceluiași articol se arată că “măsurile luate în baza prezentei Directive țin seamă de exigențele economice, sociale și culturale ca și de particularitățile regionale și locale.”

Planul de acțiune pentru situl Natura 2000, ROSCI0324 Munții Bihor este realizat pentru o perioadă de 5 ani și are în vedere următoarele direcții generale:

- preocuparea custodelui sitului Natura 2000 pentru menținerea și conservarea capitalului natural existent în sit, în special pentru habitatele și speciile de interes comunitar pentru care situl a fost desemnat;
- colaborarea custodelui cu toți factorii implicați din sit, în special cu proprietarii și administratorii de terenuri incluse în sit, cu administratorul bazinelor hidrografice din zonă și cu custozii fondurilor cinegetice în vederea asigurării unui management eficient al zonei.

Prioritatea implementării acțiunilor:

- mare- de realizat în perioada contractului de custodie;
- medie- realizarea acțiunii este în funcție de sursele de finanțare disponibile;
- redusă- nu sunt toate datele pentru implementare, se analizează în perspectivă

Tabel 43

	Actiuni	Institutiile responsabile	Planificare	Surse de finantare	Prioritate	Habitat sau specie vizata	Resurse financiare (mii lei)	Resurse materiale	Resurse umane
A. MENȚINEREA STĂRII FAVORABILE DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI HABITATELOR DE INTERES COMUNITAR DIN ROSCI0324 Muntii Bihor ȘI/SAU ÎMBUNĂȚĂȚIREA ACESTEIA									
A1	Monitorizarea managementului forestier conform planurilor de amenajare	Custodele, Garda forestiera, Garda de Mediu	5 ani	Surse proprii / POIM 2014-2020	Mare	9170 Paduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum 9130 Paduri de fag de tip Asperulo – Fagetum 91V0 Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagium) 9110 Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum 9410 Paduri acidofile de Picea abies din	612	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona	15

						regiunea montana (Vaccinio-Piceetea) 4070* Tufarisuri cu Pinus mugo si Rhododendron myrtifolium		5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
A2	Reconstrucție ecologică /lucrări de refacere a arboretelor funcțional necorespunzătoare, arborete afectate de degradarea terenurilor – alunecări, eroziune,	Proprietarii/ administrato rii de fond forestier/pă dure, custode	5 ani	Tarife aprobatе, proiecte, AFM, POIM 2014-2020	Medie	9170 Paduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum 9130 Paduri de fag de tip Asperulo – Fagetum 91V0 Paduri dacice de fag (Symphyto- Fagium) 9110 Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum 9410 Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea)	1.095	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart	15

incendii, doborâturi și rupturi produse de vânt și zăpadă, în funcție de necesitățile impuse de starea arboretelor și conform planurilor de refacere a arboretelor cu compoziție necorespunzătoare habitatului de interes comunitar					4070* Tufarisuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium		Abonament date mobile 10 telescoape	

A3	Mentinerea de arbori batrani, scorburosi si morti pe picior in arborete	Proprietarii/administrato rii de fond forestier/pă dure	5 ani	Voluntaria t / Compensa re cu activitati ale administra torilor de fond forestier / POIM 2014-2020	Mare	9170 Paduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum 9130 Paduri de fag de tip Asperulo – Fagetum 91V0 Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagium) 9110 Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum 9410 Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea) 4070* Tufarisuri cu Pinus mugo si Rhododendron myrtifolium	1.002	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	15
Carnivore mari									

A4	Mentținerea stării favorabile de conservare a speciilor de mamifere prin asigurarea condițiilor de liniște, hrană și reproducere	Custode, APM, proprietarii de terenuri/administrat orii de fond forestier/pădure, gestionarii fondurilor cinegetice, Jandarmeria Române	5 ani	Gestionarii fondurilor cinegetice	Mare	Specii salbatice de interes comunitar urs - Ursus arctos , lup - Canis lupus, ras - Lynx lynx	1.205	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	15
A5	Împiedicarea fragmentării habitatului speciei prin	Custode, APM	5 ani	Gestionarii fondurilor	Mare	Specii salbatice de interes comunitar urs - Ursus arctos , lup - Canis	2.253	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere	15

	construirea de noi drumuri forestiere sau alte obiective cu impact semnificativ			cinegetice / LIFE		lupus, ras - Lynx lynx		sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
A6	Menținerea populațiilor speciilor de interes cinegetic, la un nivel	Custode, APM, gestionarii fondurilor cinegetice, Jandarmeria Române	5 ani	Autofinanțare - surse proprii ale gestionarilor or fondurilor	Mare	Specii salbatice de interes comunitar urs - Ursus arctos , lup - Canis lupus, ras - Lynx lynx	2.205	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere	15

	care să asigure necesarul de hrană– cerb: 1.09 ex/100ha, căprior 0,52 ex/100 ha, mistreț 0,89 ex/100ha			cinegetice / POIM 2014-2020				1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
A7	Limitarea vânătorii ilegale a speciei pe suprafața sitului	Custode, Garda Forestiera, Inspectoratu l Judetean de Jandarmi	5 ani		Mare	Specii salbatice de interes comunitar urs - Ursus arctos , lup - Canis lupus, ras - Lynx lynx	1.005	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte	15

								2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
A8	Mentținerea și îmbunătățirea stării de conservare a habitatului 3230 prin activități de: împiedicare a fragmentării habitatului speciei prin limitarea	Custode, APM, societățile de exploatare forestieră, structuri de specialiști montani din cadrul Jandarmerie i Române	5 ani	Autofinant are / POIM 2014-2020	Mare	Buhaiul cu burta galbenă- <i>Bombina variegata</i> ; Triton comun - <i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	2.002	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS	15

	de noi investitii cu impact semnificativ, interzicerea activitatilor de desecare, drenare, acoperirea ochiurilor de apa sau bararea cursurilor de apa, interzicerea depozitării rumegușului și a resturilor de							15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	

	exploatare în zonele umede. Permanente, restricționare a accesului cu vehicule de teren și ATV- uri în habitatele speciilor								
B1. UTILIZAREA DURABILĂ A COMPONENTELOR BIODIVERSITĂȚII									
B1.1	Dezvoltarea politicilor locale privind peisajul și integrarea în celelalte politici	Custode, Autorități Publice locale	5 ani	Resurse Locale / POIM 2014-2020	Mediu	Strategie de dezvoltare durabilă a zonei elaborate	635	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky	15

	sectoriale locale							10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete împreună cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
B1.2	Actualizarea planului local de amenajare a teritoriului, în conformitate cu prevederile planului de management al sitului.	Custode, Autorități Publice locale	5 ani	Resurse Locale / POIM 2014-2020	Mare	PUG-ul cu regulament adaptat corespunzător condițiilor	700	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-talky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte	15

								2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
B2. EXPLOATAREA SPECIILOR SĂLBATICE VALORIFICATE ECONOMIC									
B2.1	Participarea la evaluarea anuală a stării de conservare a speciilor de interes economic	Utilizatorii de resurse	5 ani	Resurse proprii ale utilizatoril or de resurse / POIM 2014-2020	Mediu	Nr de participări Avize emise	700	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona	15

								5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
B2.2	Dezvoltarea unor mecanisme de cooperare pentru stimularea prelucrării resurselor primare și de valorificare a produselor rezultate prin metode tradiționale	Custode, utilizatori de resurse	5 ani	Resurse proprii, fonduri Norvegien e / POIM 2014-2020	Mare	Realizat/Nerealizat	2.200	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	15

B3. TURISM									
B3.1	Implementare a sistemelor de eco-etichetare a serviciilor de cazare și alimentație pentru turiști	Custode, deținătorii de facilități și servicii de turism	5 ani	Resurse proprii, PNADR, LIFE, Fonduri norvegiene / POIM 2014-2020	Medie	Nr. unități și agenți economici care adoptă sistemele de eco-etichetare	2.500	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete împreună cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	15
B3.2	Dezvoltarea unor pachete agroturistice	Custode, deținătorii	5 ani	Resurse proprii,	Mare	Nr. vizitatori	1.500	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere	15

	complexe și a unui sistem de promovare a acestora, inclusiv prin introducerea unor noi obiective în circuitul turistic local	de facilități și servicii de turism, tour-operatori, Autorități publice locale		PNADR, Fonduri Norvegiene / POIM 2014-2020				sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete împreună cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
B3.3	Regulamentul de vizitare al sitului	Custode	5 ani	Resurse proprii	Mare	Regulament realizat			
B3.4	Amplasare și mentinere de panouri de	Custode	continuu	Resurse proprii / POIM 2014-2020	Mare	Nr. panouri realizate și amplasate în sit	3.500	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere	15

	atenționare si informare							sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
C. ADMINISTRAREA SITULUI DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ ROSCI0324									
MUNTII BIHOR DE CĂTRE CUSTODE									
C1	Monitorizarea stării de conservare a habitatelor naturale	Custode, institute și firme specializate,	5 ani	Resurse proprii, Tarife aprobate	Mare	Rapoarte de monitorizare	650	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini	15

	și a speciilor ce fac obiectul managementu lui conservativ ROSCI0324 Muntii Bihor	administrato rii/ proprietarii de terenuri din sit, voluntari		conform OUG 57/2007 cu modificări le și completări le ulterioare, POIM 2014-2020				4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete impreuna cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
C2	Atragerea surselor de finanțare	Custode	5 ani		Mare	Fonduri atrase pentru susținerea activităților			5
C3	Monitorizarea implementării activităților planului de	Custode	5 ani	Resurse proprii / POIM 2014-2020	Mare	Nr. activitati realizate	1.500	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini	15

	management și a Regulamentul ui sitului							4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky 10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete împreună cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
C4	Îmbunătățirea aptitudinilor și capacității personalului prin participare la diverse cursuri de	Custode	5 ani	Tarife aprobat conform OUG 57/2007 cu modificări le și	Mare	Nr. cursuri instruire	1.005		15

	specialitate și instruire			completările ulterioare, AFM, POS Mediu, POIM 2014-2020, POS Mediu Axa 4, POSDRU					
C5	Acțiuni de supraveghere și control	Custode, Garda de Mediu, Structuri de specialiști montani din cadrul Jandermeriei	5 ani	Tarife aprobate conform OUG 57/2007 cu modificările și	Mare	Nr. controale	1.500	5 autoturisme de teren sistem camere de supraveghere sistem de procesare imagini 4 computere 1 sistem de comunicare walky-taulky	15

		Române		completările ulterioare, resurse proprii, parteneriate pe bază de voluntariat				10 sisteme de supraveghere pe timp de noapte 2 drone + 2 tablete împreună cu sistem de operare drona 5 sisteme GPS 15 telefoane smart Abonament date mobile 10 telescoape	
C6	Achiziționarea de utilaje și echipamente necesare managementului sitului	Custode	5 ani	Tarife aprobate conform OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare, resurse	Mare	Echipamente achiziționate	2.500		5

				proprii asigurate din tarifele colectate, POS Mediu Axa 4, LIFE					
D. SUȘINEREA ȘI PROMOVAREA PRACTICILOR ȘI CUNOȘTINȚELOR TRADIȚIONALE									
D1	Stabilirea unor mecanisme de promovare a utilizării practicilor tradiționale favorabile utilizării	Custode, Autorități Publice Locale, proprietarii/ administrato rii de terenuri	5 ani	Resurse proprii / POIM 2014-2020	Mediu	Numar realizate	2.000		5

	durabile a resurselor naturale și a soiurilor și raselor locale								
D2	Omologarea și înregistrarea produselor și rețetelor tradiționale	CJ/s, Autorități Publice Locale comunitatea locală	5 ani	Resurse donații și Sponsorizări / fonduri norvegiene / BERD	Mare	Nr. produse/rețete înregistrate	2.000		5
D3	Promovarea gastronomiei locale și organizarea de evenimente specifice	Custode, Autorități Publice Locale	5 ani	Fonduri norvegiene, BERD, POIM 2014-2020	Mare	Nr. produse/rețete înregistrate	1.000		5
E. COMUNICARE, EDUCARE ȘI CONȘTIENȚIZAREA A PUBLICULUI									

E1	Îmbunătățirea strategiei de comunicare între custode și factorii interesați, în scopul menținerii stării de conservare favorabile a sitului	Custode	5 ani	Fonduri proprii / POIM 2014-2020	Mare	Realizat / Nerealizat	1.100		5
E2	Implicarea factorilor interesați în implementarea planului de management	Custode, Autorități Publice Locale, APM, proprietarii/administratorii de	5 ani	POIM 2014-2020	Mare	Nr. de consultări Nr. de decizii luate pe baza schimbului de informații			5

		terenuri, agenții economici din sit							
E3	Dezvoltarea unor programe de informare a comunităților locale cu privire la importanța conservării biodiversității zonei, oportunitățile și constrângerile de dezvoltare	Custode, Autorități Publice Locale, APM	5 ani	Tarife aprobat conform OUG 57/2007 cu modificări le și completări le ulterioare, POS Mediu Axa 4, AFM, POIM 2014-2020	Mare	Nr. de participanți la programe	700		5

E4	Dezvoltarea unor programe și a unor activități de educație ecologică pentru elevii din zonă	Custode, Autorități Publice Locale, Inspectoratele școlare	5 ani	Tarife aprobate conform OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare, resurse proprii asigurate din tarifele colectate, POS Mediu Axa 4,	Mare	Nr. de programe/activități derulate	700		5

				AFM, POIM 2014-2020					
E5	Realizarea de Centre de Vizitare în intravilanul comunelor din sit	Custode, Autorități Publice Locale	5 ani	POS Mediu Axa 4 / POIM 2014-2020	Mare	Realizat / Nerealizat	3.000		5
E6	Realizarea traseelor tematice interpretative	Custode, Autorități Publice Locale proprietarii/ administrato rii de terenuri, agenții economici din sit	5 ani	POS Mediu Axa 4, POIM 2014- 2020, AFM, Fonduri norvegien e, BERD, PNDR	Mare	Nr. trasee amenajate	3.500		5

E7	Stabilirea identității vizuale și a poziționării sit-ului printr-un pachet grafic unitar: logo, layouturile pentru foile cu antet ale custodelui, plicuri, dosare, cărți de vizită, materialele de conștientizare, panouri de informare și conștientizare	Custode, Autorități Publice Locale proprietarii/administrato rii de terenuri, agenții economici din sit	5 ani	POS Mediu Axa 4, AFM, POIM 2014-2020, Fonduri norvegien e, BERD	Mare	Realizat / Nerealizat	800		5

	etichete de promovare a produselor tradiționale locale, manual de identitate vizuală, etc.								
E8	Elaborare de materiale informative despre valorile naturale și culturale ale zonei incluse în pachetele turistice:	Custode	5 ani	POS Mediu Axa 4, AFM, POIM 2014-2020, Fonduri norvegien e, BERD	Mare	Realizat / Nerealizat	700		5

	broșuri, pliante, albume, hărți, vederi, materiale electronice si / sau filmografice.								
E9	Materiale promoționale personalizate: cusături populare, împletituri, obiecte de artizanat din lemn, sacoșe de pânză și	Custode	5 ani	POS Mediu Axa 4, AFM, POIM 2014- 2020, Fonduri norvegien e, BERD	Mare	Realizat / Nerealizat	700		5

insigne etc. cu sigla sitului sau care să reprezinte speciile protejate										

Capitolul 6 PLAN DE MONITORIZARE A ACTIVITATILOR SITULUI ROSCI0324 MUNTII BIHOR

Tabel 44

Nr. crt.	MĂSURI / ACȚIUNI DE CONSERVARE	Indicatori de realizare	Prioritate	An 1		An 2		An 3		An 4		An 5		Responsabil/ parteneri
				I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	
OS1. Aplicarea măsurilor pentru asigurarea stării de conservare favorabilă a speciilor de carnivore mari														
M1. Asigurarea calității habitatelor și a bazei trofice pentru carnivorele mari														
A1.1	Identificarea și cartarea favorabilității habitatelor pentru speciile de carnivore mari și pentru speciile pradă	Proceduri de lucru, bază de date, hărți, rapoarte	1	x	x	x	x							Administrator, APM, Partener științific,

A1.2	Colaborarea cu proprietarii și administratorii terenurilor în vederea menținerii și/sau a refacerii habitatelor favorabile atât din punct de vedere al suprafeței ocupate cât și calitativ.	Protocoale de colaborare, minuta întâlnirilor, liste de participare, rapoarte	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Primării și consilii locale, direcții silvice, ocoale silvice
A1.3	Identificarea și protejarea zonelor de bârloguri și a zonelor importante pentru reproducerea speciilor pradă	Proceduri de lucru, bază de date, hărți, rapoarte	1	x	x	x	x							Administrator Ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice
A1.4	Reglementarea activităților de colectare a fructelor de pădure și ciupercilor; impunerea unor restricții sezoniere, acolo unde este cazul. Această activitate este aplicabilă în cazul speciei <i>Ursus arctos</i> (urs) și este	Studii, rapoarte, procedura de avizare, panouri de atenționare amplasate în teren	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Partener științific, APM, GNM, primării, ocoale silvice

	necesară și pentru prevenirea / limitarea conflictelor.													
M2. Facilitarea conviețuirii om - carnivore mari														
A2.1	Identificarea zonelor cu risc ridicat pentru conflicte	Proceduri de lucru, bază de date, hărți, rapoarte	1	x	x	x	x							Administrator Partener științific, primăriei, APM, ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice
A2.2	Prevenirea și atenuarea conflictelor om-animale sălbatice prin informarea proprietarilor de culturi și animale domestice în privința metodelor tradiționale și moderne aplicabile precum și a procedurii de obținere a despăgubirilor prevăzute în legislație	Materiale informative	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator primăriei, APM, ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice

A2.3	Monitorizarea permanentă a pașunatului pe suprafața ariilor naturale protejate și respectarea prevederilor legale referitoare la câini	Rapoarte de patrulare în teren, protocoale de colaborare cu instituții abilitate, amenzi aplicate	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Jandarmerie, ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice, Garda Forestieră
A2.4	Prevenirea și combaterea braconajului pentru speciile de carnivorelor mari pentru speciile pradă	Rapoarte de patrulare în teren, protocoale de colaborare cu instituții abilitate	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Poliție, jandarmerie, APM, GNM, Garda Forestieră
M3. Monitorizarea stării de conservare a speciilor de carnivore mari														
A3.1	Elaborarea și implementarea unor protocoale de monitorizare a speciilor de carnivore mari și a	Proceduri de lucru, protocoale de	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Partener științific,

	habitatului acestora, acordând atenție deosebită zonelor cu rol de coridor/ micro-coridor; colaborarea cu administratorii / custozii siturilor Natura 2000 din cadrul coridorului ecologic Apuseni – Carpații Meridionali pentru o abordare unitară	monitorizare, bază de date, hărți, rapoarte													ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice
A3.2	Propunerea de măsuri îmbunătățirea stării de conservare a carnivorelor mari, dacă se consideră necesar în urma monitorizării	Rapoarte, măsuri propuse	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Partener științific, APM, direcția silvică, ocoale silvice, gestionari fonduri cinegetice, primării
OS2. Aplicarea măsurilor pentru asigurarea conectivității la nivel de habitat și peisaj pentru carnivorele mari, respectiv îndeplinirea rolului sitului în cadrul coridorului ecologic Munții Apuseni – Carpații Meridionali															
A4.1	Identificarea și cartarea zonelor critice pentru asigurarea conectivității habitatelor - coridoare / micro-coridoare - pentru speciile de carnivore	Bază de date, hărți, rapoarte	1	x	x	x	x								Administrator Partener științific, echipa proiectului LIFE Connect Carpathians

A4.2	Identificarea și cartarea zonelor de întrerupere a conectivității; elaborarea și implementarea măsurilor de asigurare a permeabilității peisajului pentru speciile de carnivore	Proceduri de lucru, bază de date, hărți, rapoarte, măsuri propuse (dacă e cazul)	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Partener științific, echipa proiectului LIFE Connect Carpathians, autorități locale, beneficiari proiecte infrastructură, proprietari terenuri
A4.3	Monitorizarea permeabilității în zonele cu rol de coridor / micro-coridor, în special în cazul proiectelor de infrastructură de transport.	Proceduri de lucru, bază de date, hărți, rapoarte	1			x	x					x	x	Administrator Partener științific, echipa proiectului LIFE Connect Carpathians
A4.4	Colaborarea cu grupul Natura 2000 creat la nivelul coridorului ecologic Munții Apuseni – Carpații Meridionali pentru asigurarea unui management integrat	Protocoale de colaborare, minuta întâlnirilor, liste de	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Administrator Grup Natura 2000 din coridorul ecologic, echipa proiectului LIFE Connect Carpathians, APM

		participare, rapoarte													

Capitolul 7 MONITORIZAREA STĂRII DE CONSERVARE A SPECIILOR ȘI HABITATELOR NATURALE DE INTERES COMUNITAR

7.1. Considerații generale

Monitorizarea stării de conservare este un proces care are ca scop supravegherea evoluției stării de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară din sit ca urmare a aplicării măsurilor de management.

Pentru a putea evalua eficiența măsurilor de management este necesară realizarea/implementarea unui sistem de monitorizare și evaluare atât a activităților de management, cât și a stării de conservare a speciilor și habitatelor care fac obiectul activităților de management.

În acest sens se propun protocoale de monitorizare bazate pe proceduri obiective, fundamentate științific, repetabile și comparabile în timp, care să permită evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor vizate și dinamica temporală a acestora, ca urmare a măsurilor de management aplicate sau ca urmare a apariției unor factori disturbanți care afectează parametrii. Metodele și tehnicile utilizate vor fi cele care asigură o calitate acoperitoare a rezultatelor în condițiile resurselor de personal, de timp, echipamente și financiare de care dispune custodele ROSCI0324 Muntii Bihor.

7.2. Modul de elaborare a protocoalelor

Fiecare protocol de monitorizare este corelat cu acțiunile de management și are următoarea structură: justificare, atribute, eșantionare, protocoale de colectare a datelor, gestionarea datelor, alocarea resurselor necesare monitorizării, fișă standard de monitorizare. Au fost elaborate fișele de teren pentru monitorizarea habitatelor și speciilor de interes comunitar și național.

Tabel 45

Habitat / Specie		Frecvența	Perioada
Cod	Denumire		
9170	Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum	Raport anual, fișă de monitorizare completa la 3 ani	Mai - August
9130	Paduri de fag de tip Asperulo-Fagetum		
91V0	Paduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)		
9110	Paduri de fag de tip Luzulo-Fagetum		
9410	Paduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea)		
4070*	Tufarisuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium		
1354	<i>Ursus arctos</i> -urs brun	Anual	Pe tot parcursul anului
1352	<i>Canis lupus</i> -lup		
1361	<i>Lynx lynx</i> -râs		
1193	<i>Bombina variegata</i> - buhai de baltă cu burta galbenă	Anual	Martie - Iunie
4008	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>		

Monitorizarea lupului se va realiza cu precădere în perioada sezonului rece când este strat de zăpadă.

Se recomandă ca la parcurgerea traseelor să fie înregistrate urmele tuturor celor trei specii de carnivore mari. Monitorizarea prezenței lupului în sit se va face însă pe tot parcursul anului prin identificarea vizuinilor de fătare și creștere a puilor și prin soluționarea conflictelor generate de pagubele produse șeptelului.

Monitorizarea râsului se va realiza cu precădere în perioada sezonului rece când este strat de zăpadă.

Se recomandă ca la parcurgerea traseelor să fie înregistrate urmele tuturor celor trei specii de carnivore mari. Monitorizarea prezenței râsului în sit se va face însă pe tot parcursul anului prin identificarea cuiburilor de fătare și creștere a puilor.

Monitorizarea ursului se va realiza cu precădere în perioada sezonului rece când este strat de zăpadă.

Se recomandă ca la parcurgerea traseelor să fie înregistrate urmele tuturor celor trei specii de carnivore mari. Monitorizarea prezenței ursului în sit se va face însă pe tot parcursul anului prin identificarea bârloagelor de fătare și creștere a puilor și prin soluționarea conflictelor generate de pagubele produse șeptelului.

Dat fiind faptul că în România, astfel de acțiuni de monitorizare s-au desfășurat cu preponderență doar în cadrul fondurilor cinegetice, se recomandă, ca în primii ani de la demararea acțiunilor de monitorizare și în funcție de resursele disponibile, colectarea datelor să se facă anual.

Capitolul 8 BIBLIOGRAFIE SI REFERINTE

- Blada, I., 1998;
- Doniță, N. et al. 1980;
- Doniță, N. et al. 1990;
- Paucă- Comănescu, M. et al. 1989;
- Turok, J., Alexandrov, A., Blada, I., Postolache, G., Biriș, I.A., Doniță, N., Gancz, V., Genov, K., Iazu, S., 2000,
- Biris et al., 2008
- Soó 1964,
- Täuber 1987
- Vida 1959, *Symphyto cordati-Fagetum*
- Boșcaiu N. & Marossy A. 1979. Aspecte de vegetație de pe Valea Cepelor (Masivul Biharia). *Nymphaea*, Muzeul Țării Crișurilor, VII: 301-321.
- Coldea G. & Cristea V. 1998. Floristic and community diversity of sub-alpine and alpine grasslands and grazed dwarf-shrub heaths in the Romanian Carpathians. *Pirineos*, 82: 151-152.
- Coldea G., Filipaș L., Fărcaș S., Stoica A., Ursu T. & Pop A.- M. 2008. The relationship between the structure of grasslands from the north-eastern slope of the Vlădeasa massif and socio-economic activities. *Contrib. Bot.* XLIII: 53-65.
- Coldea Gh. 1991. Prodrôme des associations végétales des Carpates du sud-est (Carpates Roumaines). *Camerino: Docum. Phytosoc. Nouv. Sér.* 13: 317-539.
- Coldea Gh. 1995-1996. Contribuții la studiul vegetației României (I). Cluj-Napoca: *Contrib. Bot.*:1-8.
- GAFTA D., MOUNTFORD J. O. (eds.), Alexiu V., Anastasiu P., Bărbos M., Burescu P., Coldea Gh., Drăgulescu C., Făgăraș M., Gafta D., Goia I., Groza Gh., Micu D., Mihăilescu S., Moldovan O., Nicolin L. A., Niculescu M., Oprea Ad., Oroian S., Paucă Comănescu M., Sârbu I., Șuteu Al. 2008.
- Manual de interpretare a habitatelor 76 Natura 2000 din România / Handbook for interpretation of Natura 2000 habitats from Romania/ Edit. Risoprint, ClujNapoca: 101 pp. ISBN 978-973-751-697-8. Marossy A. 1973.
- Contribuții la cunoașterea florei masivului Biharia (etajul subalpin). *Nymphaea*, Muzeul Țării Crișurilor, Oradea, I: 1-5.

- Olaru C. 1980. Aspecte floristice din cursul superior al văii Arieșului. Acta Musei Porolissensis, Muzeul de istorie și artă Zalău, IV: 807-811.
- Ursu T. & Coldea G. 2007. Contributions to the flora of the Biharia Massif (Romania). Contrib. Bot.: 19-26.
- Ursu T. & Olaru C. 2010. The vegetation of the Biharia Massif (Apuseni Mountains) - General characterization. Contrib. Bot. XLV: 25-33.
- Niculescu și Alexiu 2008
- Ionescu O., Ionescu G., Jurj R., Cazacu C., Adămescu M. and Cotovelea A., 2015 - Ghid sintetic de monitorizare pentru speciile de mamifere de interes comunitar din România, Editura silvică
- Ionescu O. and Jurj R., Studiu MMSC: Studiu privind estimarea populațiilor de carnivore mari și pisică sălbatică din România -Ursus arctos, Canis lupus, Lynx lynx și Felis silvestris- în vederea menținerii într-o stare favorabilă de conservare și pentru stabilirea numărului de exemplare din speciile strict protejate care se pot recolta în cadrul sezonului de vânătoare 2014/2015
- Ionescu O., Ionescu G., Jurj R. and Popa M., 2013 - Raport I.C.A.S. - Monitorizarea stării de conservare a populației de urs din Carpați, Program NUCLEU - Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
- Jurj R., Ionescu O., Ionescu G. and Popa M., Raport I.C.A.S. - Cercetări privind ecologia carnivorelor mari -Ursus arctos, Canis lupus, Lynx lynx și Felis silvestris- în contextul dezvoltării infrastructurii – Program NUCLEU - Finanțare Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
- I.C.A.S., 2006 - Planul de management și acțiune al populație de lup din România
- I.C.A.S., 2007 - Planul de management și acțiune al populației de râs din România

Capitolul 9 ANEXE

Anexa nr. 1 – Regulament de functionare sit Natura 2000 Muntii Bihor CAPITOLUL 1

Dispoziții generale

Articolul 1. Regulamentul cuprinde regulile ce trebuie respectate pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor, precum și modul în care se vor desfășura activitățile din perimetrul sitului. Prezentul regulament este elaborat în conformitate cu prevederile *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011*, precum și cu convenția de custodie și actele ulterioare convenite de custozii.

Articolul 2. Respectarea prezentului regulament este obligatorie pentru toate persoanele fizice și juridice care dețin sau administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în perimetrul sau în vecinătatea acestui sit.

Articolul 3. Aria de interes comunitar ROSCI0324 Munții Bihor, denumită în continuare situl Natura 2000 Munții Bihor, a fost declarată în anul 2011, prin *Ordinul Ministerului Mediului și Pădurilor nr. 2387 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România*.

Articolul 4. Perimetrele în care se vor aplica măsuri specifice de conservare se stabilesc prin planul de management al sitului de importanță comunitară 2000 ROSCI0324 Munții Bihor.

Articolul 5. Lista speciilor și habitatelor de interes comunitar care sunt protejate în situl Natura 2000 Munții Bihor se găsește în fișa standard de date a sitului – Anexa 1.5 a prezentului regulament – respectiv în Anexa la *Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1.964/2007 cu modificările și completările ulterioare*.

Articolul 6. Administrarea sitului Natura 2000 Munții Bihor se realizează în baza convenției de custodie cu numărul 317 din 25.02.2014, convenție încheiată între Ministerul Mediului și Schimbarilor Climatice pe de-o parte și Asociația în participațiune formată de Asociația Centrul de Protecție a Mediului Bihor și SC Global Alternative Consulting SRL pe de altă parte, administrarea efectivă făcându-se prin Administrația sitului Natura 2000 Munții Bihor, denumită în continuare Administrație.

Articolul 7. În scopul desfășurării unei activități eficiente, custodele elaborează următoarele documente/registre:

- a) registrul de colaborări- care cuprinde acordurile, protocoalele, convențiile de colaborare dintre administrația sitului și instituțiile care desfășoară activități științifice, de documentare sau educaționale în sit;
- b) registru de cercetări;
- c) registru de evenimente;
- d) registru de acorduri, avize și puncte de vedere;

Articolul 8. În baza convenției de custodie, Administrația elaborează regulamentul și planul de management al sitului ROSCI0324 Munții Bihor și urmărește respectarea acestora.

Articolul 9. Respectarea deciziilor, a condițiilor de eliberare și a termenelor de aplicare a acordurilor/avizelor custodelui este obligatorie pentru beneficiarii acestora, Administrația având obligația să informeze instituțiile abilitate în vederea sistării lucrărilor în cazul în care acestea nu respectă prevederile din acordul/avizul în vigoare și să ia măsurile necesare de stopare a efectelor negative asupra patrimoniului natural, cheltuielile fiind suportate de beneficiarul acordului/avizului.

Articolul 10. Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din situl ROSCI0324 Munții Bihor se armonizează de către autoritățile emitente ale acestora cu prevederile planului de management al sitului, în termen de 6 luni de la data aprobării acestuia.

Articolul 11. Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din situl ROSCI0324 Munții Bihor instituie de comun acord cu custodele și, după caz, cu autoritatea competentă care răspunde de protecția mediului măsuri speciale pentru conservarea utilizarea durabilă a resurselor naturale.

Administrarea sitului se face prin biroul administrativ/punctul de contact cu publicul situat în loc. Oradea, str. Ciheiului nr.67, județul Bihor, cod poștal 410600, România.

CAPITOLUL 2

Constituirea, scopul, limitele și administrarea sitului Natura 2000 Munții Bihor

Articolul 12. (1) Scopul principal pentru care a fost înființat situl Natura 2000 Munții Bihor este menținerea și îmbunătățirea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat situl, ca sisteme suport pentru dezvoltarea sistemului socio-economic.

(2) În vederea realizării scopului se aplică activități de conservare a biodiversității, se stabilesc măsuri necesare pentru realizarea activităților tradiționale și de utilizare durabilă a resurselor naturale fără a prejudicia obiectivele de conservare, se încurajează acțiuni de dezvoltare durabilă a comunităților din vecinătate și a turismului pe baza valorilor ariei protejate și se reglementează condițiile în care se pot realiza diferitele planuri și proiecte pentru a nu afecta semnificativ habitatele și speciile de interes comunitar și cele care contribuie la menținerea acestora.

Articolul 13. Reprezentarea cartografică a limitelor teritoriale ale sitului Natura 2000 Munții Bihor, este stabilită în *Ordinul Ministerului Mediului și Pădurilor nr. 2387 pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1.964/2007*, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România și este prezentată în Anexa 1.1 la Regulament.

Articolul 14. Situl are o suprafață de 20.885 ha, fiind localizat din punct de vedere administrativ pe teritoriul a patru județe: Bihor – 43%, Arad – 31%, Alba – 19% și Hunedoara – 7%, având coordonatele N 46° 23' 57" și E 22° 39' 9". Limitele sitului sunt prezentate în Anexa 1.1 a prezentului regulament. Principala cale de acces în sit este drumul național DN 76 Oradea-Deva, drum care de altfel mărginește situl în partea de vest. În partea de nord a sitului accesul se face pe drumul național DN 75 Oradea-Arieșeni-Turda, drum care străbate Parcul Natural Apuseni, situl învecinându-se la nord cu Parcul Apuseni. O altă cale de acces, care traversează situl este drumul de la Criștiorul de Jos spre Criștiorul de Sus, drum care face legătura cu Avram Iancu (județul Alba), respectiv este o cale de acces spre vârful Bihorul (1845 m). Acest drum nu este foarte utilizat, fiind într-o stare de circulație nefavorabilă.

Articolul 15. Administrația are responsabilitatea elaborării și urmărește respectarea Regulamentului și a Planului de Management, planifică, organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei, pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor de management.

CAPITOLUL 3

Avizarea planurilor, proiectelor și activităților

Articolul 16. În vederea emiterii avizului custodelui ariei protejate Natura 2000, Administrația va respecta prevederile *Ordinului Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1447/2017 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate.*

Articolul 17. Emiterea actelor de reglementare de către autoritățile competente în domeniul protecției mediului pentru planurile, proiectele și activitățile de pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor, care pot avea un impact negativ semnificativ asupra speciilor și habitatelor, se face cu avizul Administrației, în conformitate cu prevederile legale.

Articolul 18. Avizul Administrației se va semna de către Administrator numit în continuare Directorul Administrației, avizul eliberându-se conform *Ordinului Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1447/2017* și procedurii interne de avizare, aprobată de către AGA și publicată pe site-ul web al Administrației, procedură stipulată în Anexa 1.2 a Regulamentului.

Articolul 19. Pentru analiza documentațiilor depuse în vederea obținerii avizului, Administrația poate percepe tarife, în conformitate cu prevederile legale și a *Planului Tarifar în vederea exercitării custodiei.*

CAPITOLUL 4

Reglementarea activităților desfășurate pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor

Fondul Forestier

Articolul 20. Pe terenurile ce fac parte din fondul forestier inclus în situl Natura 2000 Munții Bihor se vor executa numai lucrările prevăzute de amenajamentele silvice, cu respectarea obiectivelor de conservare ale speciilor și habitatelor de interes conservativ. Aprobarea amenajamentelor silvice se face în urma avizării acestora de către Administrație.

Articolul 21. Administrația va verifica punerea în practică a lucrărilor prevăzute în amenajament. Structurile silvice de administrare vor prezenta Administrației pentru avizare borderoul/planul de amplasare a tăierilor de masă lemnoasă de pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor. Se interzice începerea oricărei activități forestiere/cinegetice fără vizita prealabilă în teren a reprezentantului Administrației, vizită consemnată într-un proces verbal semnat de reprezentatul Administrației.

Articolul 22. Se interzice pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor plantarea în fondul forestier a altor specii lemnoase decât cele autohtone, specifice sitului. În cazul plantărilor sistematice de specii lemnoase se vor folosi puiți proveniți din material genetic local.

Articolul 23. Administrația are dreptul de a verifica aplicarea în practică a tipului, intensității și volumului tratamentelor/tăierilor în fondul forestier național și în vegetația forestieră din afara fondului forestier de pe raza sitului. În acest scop structurile de administrare silvică sunt obligate să înainteze custodelui broderoul/planul de amplasare a tăierilor de masa lemnoasă pe suprafața sitului, imediat după constituirea actelor de punere în valoare.

Articolul 24. În fondul forestier din situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor, suprafețele de teren care prezintă interes deosebit sub raportul biodiversității se vor constitui în subparcele, indiferent de întinderea lor, în toate situațiile în care acest lucru este posibil.

Articolul 25. Pentru valorificarea masei lemnoase rezultate lucrărilor de igienă, a lucrărilor speciale de conservare sau a tratamentelor se vor adopta și aplica tehnologii și procedee de exploatare ecologică.

Articolul 26. În perimetrul situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor sunt încurajate activitățile agricole tradiționale și agricultura ecologică.

1) Este interzisă cultivarea plantelor modificate genetic.

2) Este interzisă introducerea în cultură a speciilor de plante și animale domestice fără certificate fitosanitare, respectiv sanitar-veterinare, emise conform legislației în vigoare.

Articolul 27. Terenurile agricole din perimetrul situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor evidențiate ca pajiști, pășuni sau pășuni împadurite, indiferent de forma de proprietate, se folosesc în exclusivitate pentru pășunat, fânează, cultivarea plantelor de nutreț, în vederea obținerii de masă verde, fân sau semințe. Pe aceste suprafețe se pot amplasa perdele de protecție a pajiștilor.

Articolul 28. Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol de terenuri din perimetrul situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor ce face cu avizul Administrației, în condițiile legii.

Articolul 29. Utilizarea rațională a pajiștilor și pășunilor pentru cosit și/sau pășunat este permisă numai cu animalele domestice proprietate a membrilor comunităților ce dețin aceste pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația

națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de Administrație, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și nici speciile de floră și faună.

Fondul cinegetic

Articolul 30. În cazul în care se constituie rezervații în situl Natura 2000 Munții Bihor, regimul de vânătoare se va reglementa în funcție de speciile care fac obiectul protecției în aria naturală protejată.

Articolul 31. Organizarea partidelor de vânătoare pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor se face cu Avizul Administrației sitului Natura 2000 Munții Bihor.

Articolul 32. Acțiunile de monitorizare și evaluare întreprinse de gestionari, pe fondurile de vânătoare de pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor se vor derula, acolo unde este posibil cu participarea unor reprezentanți ai Administrației. Rezultatul monitorizărilor se va transmite Administrației sitului. Administrația va transmite gestionarilor de terenuri măsurile specifice necesare a fi întreprinse în vederea efectuării monitorizărilor.

Articolul 33. Acțiunile de evaluare a vânatului (pentru speciile protejate și speciile de interes cinegetic) și de interpretare a rezultatelor se organizează de către gestionarul fondului cinegetic cu participarea Administrației. Gestionarul fondului cinegetic are obligația de a anunța custodele, despre intenția de organizare a evaluării vânatului/acțiunilor de vânătoare, urmând să se ajungă la un acord comun în ceea ce privește data evaluării.

Articolul 34. Vânătoarea se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile *Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr.407/2006*, cu modificările și completările ulterioare, ale *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.49/2011*, precum și prevederile prezentului regulament.

Articolul 35. În vederea conservării faunei de interes cinegetic, Administrația, în calitate de custode al sitului ROSCI0324 Munții Bihor, împreună cu autoritatea competentă care răspunde de protecția mediului și cu gestionarul fondului cinegetic, delimitează în fiecare fond cinegetic una sau mai multe zone de liniște a faunei cinegetice, în care se iau măsuri suplimentare de protecție prin planurile de management cinegetic.

Articolul 36. Suprafața zonelor de liniște a faunei cinegetice însumează minimum de 10% din suprafața totală a fiecărui fond de vânătoare.

Articolul 37. Acolo unde există coridoare ecologice de migrație ori habitate naturale de interes comunitar, zonele de liniște se constituie integral sau parțial, după caz, pe suprafața acestora.

Articolul 38. Managementul speciilor de interes vânătorească din perimetrul sitului ROSCI0324 Munții Bihor se face conform prevederilor legislației specifice din domeniu și ține cont de zonarea internă și de includerea acestuia în rețeaua Natura 2000.

Articolul 39. Planurile de management cinegetic se corelează cu planul de management al sitului ROSCI0324 Munții Bihor pentru fondurile cinegetice care se suprapun peste suprafețe.

Articolul 40. Accesul vânătorilor pentru vânătoare în situl ROSCI0324 Munții Bihor se face în baza și cu avizul eliberat de Administrație în calitate de custodele sitului ROSCI0324 Munții Bihor.

Articolul 41. Acțiunile de monitorizare a efectivelor din specii de interes cinegetic, a stării de sănătate a acestora, precum și paza împotriva acțiunilor ilegale care pot afecta fauna sau arealele unde acestea se găsesc se organizează în comun de către personalul de specialitate al gestionarilor fondului cinegetic și personalul Administrației.

Articolul 42. Resursele acvatice vii din habitatele piscicole naturale din perimetrul sitului ROSCI0324 Munții Bihor aparțin domeniului public de interes național.

Articolul 43. Acțiunile de protecție și control a resurselor acvatice vii și de pescuit de pe suprafața sitului ROSCI0324 Munții Bihor se organizează de comun acord de către administratorii fondurilor de pescuit și Administrație.

Articolul 44. Acțiunile de monitorizare a efectivelor din specii de interes cinegetic, a stării de sănătate a acestora, precum și paza împotriva acțiunilor ilegale care pot afecta fauna sau arealele unde acestea se găsesc, se organizează în comun de către personalul de specialitate al gestionarilor fondurilor cinegetice legal constituite și al Administrației.

Articolul 45. Managementul speciilor de interes cinegetic și care nu fac obiectul conservării din aria protejată se face conform prevederilor legislației specifice din domeniu și ține cont de măsurile minime de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar stabilite, precum și de prevederile ulterioare a Planului de Management al sitului Natura 2000 Munții Bihor, după aprobarea acestuia.

Articolul 46. Orice activitate care se desfășoară în habitatele piscicole naturale trebuie să respecte măsurile și reglementările prin care se asigură conservarea biodiversității și

exploatarea rațională a resurselor acvatice vii, prin practicarea pescuitului recreativ/sportiv în condiții de păstrare a echilibrului ecologic.

Pășunatul

Articolul 47. Dreptul de exploatare a fânețelor și pășunilor de pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor este în responsabilitatea proprietarilor acestora cu respectarea măsurilor de conservare.

Articolul 48. Se recomandă menținerea suprafețelor actuale ale pajiștilor și fânețelor printr-un management eficient al pășunării.

Articolul 49. Administrația avizează studiile silvopastorale ce se întocmesc pentru suprafețe cuprinse în situl Natura 2000 Munții Bihor.

Articolul 50. Este obligatorie respectarea numărului maxim de capete de animale domestice pe specii, conform studiilor silvopastorale.

Articolul 51. Pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor, adăposturile pentru animale și stănele noi situate în extravilanul localităților, vor respecta specificul tradițional local. Amplasarea acestora se va face numai cu acordul Administrației.

Articolul 52. Locurile de târlire vor fi amplasate la cel puțin 150 de metri de cursurile de apă și ținând seama de pantă.

Articolul 53. Pentru a preveni proliferarea unor specii invazive se va respecta intervalul de târlire de 2-3 nopți o oaie/mp, sau o vacă/6 mp, pe pajiștile cu covor ierbos valoros și 4-6 nopți pe pajiștile secundare fără valoare conservativă ridicată.

Articolul 54. Numărul de câini/stână și dimensiunea jujeelor, vor respecta prevederile legale - *Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr.407/2006 cu modificările și modificările ulterioare*. Fiecare câine/animal domestic trebuie să aibă tratamentele veterinare (vaccinare, deparazitare, altele) la zi și să fie declarat la sediul Administrației pentru luare în evidență.

Articolul 55. Pe teritoriul sitului ROSCI0324 Munții Bihor sunt premise, cu avizul Administrației, în calitate de custode, următoarele activități:

a) pășunatul care se face pe baza unor contracte încheiate cu deținătorii/administratorii pășunilor sau de către titularii acestora.

b) amplasarea de stâne și adăposturi pastorale, adaptate specificului rural și încadrate în peisaj.

Articolul 56. Pe teritoriul sitului ROSCI0324 Munții Bihor sunt interzise următoarele activități:

- a) Pășunatul fără contracte încheiate cu deținătorii/administratorii pășunilor;
- b) Pășunatul cu mai multe animale sau din alte specii decât cele specificate în avizul Administrației;
- c) Lăsarea animalelor nesupravegheate la pășunat;
- d) Spălarea animalelor în apele curgătoare.

Articolul 57. În cazul degradării evidente a pășunilor, Administrația poate opri de la pășunat anumite suprafețe, pentru o perioadă determinată, în scopul refacerii covorului vegetal.

Articolul 58. Trecerea spre locurile de pășunat și apă prin fondul forestier se face cu respectarea reglementărilor în vigoare, în baza contractului încheiat cu administratorii/propietarii de pădure.

Articolul 59. Administrația monitorizează activitatea de pășunat pentru stabilirea impactului acestei activități asupra florei și faunei din sit și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

Articolul 60. În cazul în care proprietarul sau administratorul pășunilor este altul decât utilizatorul acestora, este obligatorie încheierea de contracte de pășunat între aceștia.

Articolul 61. Contractele specifică în mod obligatoriu: numărul de animale pe specii, perioadele de pășunat, suprafețele și limitele acestora, precum și obligațiile utilizatorului privind perioada de târlire, modul de gospodărire a surselor de apă, drumuri de acces și trebuie să fie prezentate Administrației în vederea avizării.

Articolul 62. În perioada de pășunat, la stână se păstrează copiile următoarelor documente: Contract de pășunat, certificate sanitar-veterinare, datele de identitate ale însoțitorilor de turmă și acordul emis de către custode.

Articolul 63. Proprietarii/Administratorii pășunilor verifică starea de sănătate a animalelor și respectarea condițiilor de pășunat, cu sprijinul specialiștilor autorizați sanitar-veterinar și al reprezentanților camerelor agricole locale, o dată pe sezonul de pășunat și ori de câte ori există pericolul declanșării unor epizootii sau altor acțiuni cu efecte negative asupra patrimoniului natural. Copia procesului verbal de constatare va fi înaintată spre informare Administrației.

Articolul 64. Proprietarii sau administratorii de stână au obligația ca, anual, să pună la dispoziția Administrației datele necesare elaborării anchetei pastorale.

Articolul 65. Cositul, strânsul și transportul fânului se fac manual; cositul mecanizat se face pe baza avizului Administrației.

Accesul / circulația în Aria Protejată

Articolul 66. Accesul și circulația cu mijloace motorizate:

(1) Este interzis accesul motorizat pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor. Prin excepție, accesul public cu mijloace motorizate este permis pe drumurile deschise circulației publice. Circulația cu mijloace motorizate pe drumurile de exploatare agricole/forestiere/altele este permisă numai proprietarilor/deținătorilor de terenuri agricole sau păduri și angajaților acestora. Astfel, se interzice circulația cu mijloace motorizate pe pășuni, fânețe și păduri.

(2) Excepțiile de la restricția de acces și circulație cu autovehicule vor fi: personalul Administrației, personalul silvic, personalul organelor statului cu competențe pe teritoriu (poliție, protecția civilă, autorități de mediu, autorități de gospodărire a apelor, ambulanță, altele.), personalul societăților comerciale care au activități autorizate pe teritoriul ariei, localnicii și cei care au relații contractuale cu Consiliile Locale pentru activități economice aprobate pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor, personalul împuternicit pentru patrulări/controale, în cazul în care aceste categorii sunt în exercițiul funcțiunii, pe bază de delegație.

(3) Proprietarii terenurilor vor stabili la rândul lor dreptul de acces cu mijloace de transport în baza unor condiții și criterii stabilite de comun acord cu Administrația, dar înainte de intrarea în zona ariei cu respectivele mijloace de transport.

(4) Pentru excepțiile prevăzute la alineatele 1, 2 și 3 se stabilesc reguli și condiții de la caz la caz.

Activități industriale

Articolul 67. Pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor orice activități industriale cu impact semnificativ negativ asupra mediului situate în extravilanul localităților se desfășoară în conformitate cu prevederile legilor în vigoare.

Articolul 68. Până la aprobarea Planului de management, activitățile industriale din extravilanul localităților își vor desfășura activitatea conform autorizațiilor deținute și prezentului regulament.

Articolul 69. Exploatarea de resurse minerale pe teritoriul sitului ROSCI0324 Munții Bihor se realizează conform prevederilor legale în domeniul protecției mediului, administratorul acesteia având obligația de a pune la dispoziția Administrației documentele necesare pentru avizare.

Articolul 70. Funcționarea (exploatarea, lucrări de reconstrucție ecologică, lucrări de închidere, altele) balastierelor se face pe baza avizului Administrației și a actelor de reglementare legale.

Articolul 71. Administrația are dreptul să verifice modul de respectare a studiilor de impact asupra mediului pentru toate activitățile extractive, modul de supraveghere a zonelor de extracție.

Articolul 72. Administratorii balastierelor au obligația de a determina perimetrele legale ale balastierelor existente, cu evidențierea arealelor de producție și zonelor tampon și să aducă la cunoștința Administrației orice modificare a perimetrelor, destinației terenului și tehnologiei de exploatare, prin depunerea de materiale cartografice / cadastrale însoțite de documentația tehnică.

Articolul 73. Daunele provocate mediului prin activități industriale derulate, sau de orice altă natură, pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor vor fi compensate prin plata unor sume stabilite în baza unor studii și expertize de specialitate. Sumele vor fi utilizate de către Administrație cu scopul de a îmbunătăți starea de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar. În vederea evitării unor blocaje financiare a unor persoane care pot afecta negativ situl prin activitățile desfășurate, persoanele care desfășoară diverse activități în zona, înaintea începerii oricărei activități, vor trebui să prezinte o asigurare de risc care să acopere posibilele daune în urma activității ce urmează a se desfășura. Valoarea asigurată se stabilește de Administrație.

Turism și sport

Articolul 74. Administrația va încuraja dezvoltarea turismului durabil.

Articolul 75. În situl Natura 2000 Munții Bihor sunt permise activități de turism și educație ecologică, cu respectarea regulilor de vizitare, potrivit prezentului Regulament.

Articolul 76. Principala cale de acces în sit este drumul național DN 76 Oradea-Deva, drum care de altfel mărginește situl în partea de vest. În partea de nord a sitului accesul se face pe drumul național DN 75 Oradea-Arieșeni-Turda, drum care străbate Parcul Natural Apuseni, situl învecinându-se la nord cu Parcul Apuseni. O altă cale de acces, care traversează situl este drumul de la Criștiorul de Jos spre Criștiorul de Sus, drum care face legătura cu Avram Iancu (județul Alba), respectiv este o cale de acces spre vârful Bihorul (1845 m). Acest drum nu este foarte utilizat, fiind într-o stare de circulație nefavorabilă.

Articolul 77. Amenajările turistice de pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor se vor face cu Avizul Administrației și vor respecta elementele arhitecturale tradiționale locale.

Articolul 78. Planificarea și aprobarea traseelor turistice montane se face în colaborare cu serviciul salvamont.

Articolul 79. În scopul protecției turiștilor, al asigurării calității și siguranței în furnizarea serviciilor turistice, precum și în vederea stabilirii unor standarde calitative și cantitative, autoritatea administrației publice centrale responsabilă în domeniul turismului emite pentru operatorii economici și personalul din domeniul turismului certificate de omologare pentru activități turistice/trasee turistice.

Articolul 80. Activitățile de decolare, zborul și aterizarea aeronavelor în și din situl Natura 2000 Munții Bihor se vor reglementa de comun acord cu proprietarii de terenuri stabilindu-se condițiile, motivele, criteriile și locurile de aterizare, Administrația emițând un aviz în acest sens conform reglementărilor legale în vigoare.

Articolul 81. Este strict interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și a indicatoarelor, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj, de pe traseele turistice și a altor mijloace de semnalare montate legal de pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor.

Articolul 82. Camparea pe teritoriul ariei protejate se reglementează astfel:

(1) Camparea în extravilan este permisă doar în locurile special amenajate.

(2) Utilizarea terenurilor ca locuri de campare în aria protejată de către proprietarii și administratorii de terenuri este permisă doar cu avizul Administrației, avizarea luând în calcul potențialul efect al câmpării asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar.

(3) În cazuri excepționale, se permite amenajarea bivuacului pe teritoriul ariei protejate cu următoarele obligații:

- a) limitarea duratei la minimumul necesar în vederea asigurării siguranței turiștilor;
- b) părăsirea locului în aceeași stare în care a fost găsit.

Articolul 83. La amenajarea locurilor de campare este interzisă:

- a) săparea șanțurilor în jurul corturilor;
- b) dizlocarea de brazde de sol vegetal pentru protecția corturilor;
- c) folosirea materialelor vegetale (cedină, ferigă, mușchi, crengi) sub corturi.

Articolul 84. Desfășurarea activităților de spălare în apele curgătoare sau stătătoare de pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor se pot derula doar într-un mod organizat și autorizat conform legislației.

Articolul 85. Sunt interzise sporturile nautice cu motor cu combustibil fosil și agrementul cu ambarcațiuni cu motor cu combustibil fosil.

Articolul 86. Practicarea de sporturi cu mijloace motorizate, care utilizează carburanți fosili, este permisă doar pe trasee special amenajate, care pot fi realizate cu acordul Administrației.

Articolul 87. Tariful de vizitare în situl ROSCI0324 Munții Bihor este de 6lei/persoană/zi.

Articolul 88. Sunt scutite de la plata tarifului de vizitare:

- a) copii sub 6 ani;
- b) membrii comunităților locale;
- c) personalul de supraveghere a animalelor pentru care s-au contractat pășuni;
- d) personalul structurii de administrare/custodelui și membrii Consiliului științific;
- e) personalul Academiei Române;
- f) persoanele fizice sau juridice care desfășoară activități de cercetare pe suprafața ariilor naturale protejate;
- g) reprezentanții autorităților publice centrale pentru protecția mediului și a structurilor din subordine;

- h) personalul Salvamont;
- i) personalul Salvaspeo;
- k) persoanele cu handicap;
- j) proprietarii/concesionarii și administratorii de terenuri și luciu de apă din ariile naturale protejate respective;
- l) persoane care desfășoară activități autorizate prin acte de reglementare în vigoare pe teritoriul ariei protejate.

Articolul 89. Pe teritoriul sitului ROSCI0324 Munții Bihor sunt interzise următoarele activități:

- a) aprinderea forcului în afară vetrelor special amenajate și semnalizate în acest sens;
- b) distrugerea, degradarea prin orice mijloace a arborilor, puiștilor plantelor;
- c) colectarea de specii de flora și fauna, roci minerale, în alte condiții decât cele reglementate de Ordinul 410/2008;
- d) utilizarea oricărui tip de detergent și săpun pentru spălare în apele curgătoare;

Articolul 90. Administrația monitorizează efectul produs de activitățile turistice în scopul stabilirii impactului acestei activități asupra biodiversității din Sit-ul Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor. În cazul depistării unui impact negativ se vor stabili măsurile de protecție ce se impun, mergând până la restricționarea accesului turiștilor în vederea conservării biodiversității.

Articolul 91. Pentru protecția și conservarea peisajului, biodiversității și evitarea accidentelor în locurile vulnerabile se montează bariere și/sau panouri de avertizare, care vor anunța pericolul și vor limita accesul.

Deșuri

Articolul 92. Regimul deșeurilor pe teritoriul ariei protejate este reglementat conform legislației în vigoare, astfel:

- a) Este interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul ariei protejate.
- b) Gestionarii locurilor de campare pentru care se percepe taxă de campare au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor cu respectarea condițiilor legale și a prezentului Regulament.

c) Autoritățile publice locale de pe raza ariei protejate au responsabilitatea asigurării colectării și transportului deșeurilor menajere din localități la punctele legale de colectare a deșeurilor.

d) Autoritățile publice locale de pe raza ariei protejate au responsabilitatea de a desființa depozitele ilegale de deșeuri aflate pe teritoriul lor administrativ din aria protejată.

e) Deținătorii cu orice titlu a terenurilor din cuprinsul ariei protejate au obligația de a asigura luarea măsurilor de salubritate/curățare a terenurilor.

f) În cazul în care deținătorul/administratorul unui teren nu efectuează curățarea terenurilor utilizate/deținute, Administrația poate proceda la curățarea terenului în locul deținătorului/administratorului, pe cheltuiala acestuia urmând ca ulterior costurile întregii operațiuni să fie impuse spre decontare către deținătorul/administratorul terenului. Procedura se execută după o prealabilă notificare a deținătorului/administratorului prin poștă sau prin afișaj la administrația locală din zona de domiciliu a deținătorului/administratorului terenului.

Articolul 93. Deșeuri menajere:

(1) Toate spațiile amenajate pentru folosință publică (teleferic, teleschi, unități de cazare / masă, alimentație publică, unități de cult, unități administrative, servicii sanitare / salvamont, altele) vor fi dotate cu containere pentru deșeuri amenajate conform legii. Administratorii acestora au obligația evacuării deșeurilor în locurile autorizate din afara ariei protejate în termenul și condițiile prevăzute de lege.

(2) Fiecare proprietar de construcție, agent economic, regie autonomă, are obligația evacuării deșeurilor din situl Natura 2000 Munții Bihor.

(3) Este interzisă abandonarea și depozitarea deșeurilor în situl Natura 2000 Munții Bihor. Se consideră obiect abandonat orice obiect care staționează în aceeași zonă mai mult de 15 zile după sesizarea acestui aspect.

(4) Administratorii stânelor au obligația depozitării temporare a deșeurilor menajere proprii și evacuarea periodică din situl Natura 2000 Munții Bihor.

(5) Toate containerele pentru deșeuri menajere vor fi prevăzute cu mecanisme de închidere care să împiedice accesul animalelor sau vor fi amplasate în spații riguros îngrădite pentru a nu permite accesul animalelor.

Articolul 94. Deșeuri din construcții:

(1) Consiliile locale vor gestiona evacuarea deșeurilor din aria protejată, conform legislației în vigoare.

(2) Pentru fiecare lucrare de construcție, proprietarul va avea obligația să facă dovada depozitării

deșeurilor rezultate.

(3) Nu se vor depozita roci și pământ provenite din excavarea gropilor de fundație, sau materiale de construcții, orice alte deșeuri cu excepțiile prevăzute de acordurile de mediu.

(4) Nu se vor depozita temporar sau permanent materiale în râuri sau pe maluri decât cu excepțiile prevăzute de acordurile de mediu.

Urbanism și amenajarea teritoriului

Articolul 95. Realizarea de construcții noi în afara zonelor de intravilan stabilite aprobate prin Planurile Urbanistice Generale se realizează numai cu Avizul Administrației.

Articolul 96. Construcția de drumuri sau reabilitarea celor existente se realizează cu respectarea legislației în vigoare și cu Avizul Administrației.

Articolul 97. Schimbarea folosinței terenurilor se poate face doar în scopul atingerii obiectivelor sitului Natura 2000 Munții Bihor cu respectarea legislației în vigoare și cu Avizul Administrației.

Articolul 98. Lucrările de amenajare hidrotehnică, se vor realiza cu respectarea legislației în vigoare și cu Avizul Administrației.

Articolul 99. Autorizarea lucrărilor de construcții/investiții pe teritoriul ROSCI0324 Munții Bihor se face de către autoritatea administrației publice locale sau județene, după caz, numai după obținerea avizului Administrației pentru planul urbanistic zonal și general și cu respectarea tuturor celorlalte prevederi legale privind disciplina în construcții și protecția mediului.

Articolul 100. Realizarea de lucrări speciale care afectează suprafețe mari, cum ar fi: aducțiuni de apă, baraje pentru centrale hidroelectrice, drumuri, linii de înaltă și medie tensiune, conducte de transport gaz metan și alte asemenea se face cu respectarea prevederilor legale în vigoare și cu avizul Administrației.

Articolul 101. Administrația are dreptul să verifice existența autorizației de construcție, precum și modul de respectare a acesteia și să sesizeze instituțiile abilitate în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor acesteia.

Articolul 102. Administrația solicită și deține copii la zi ale documentelor urbanistice ale localităților din perimetrul sitului ROSCI0324 Munții Bihor sau din imediata vecinătate a acestuia, din care să reiasă statutul juridic al terenurilor și al construcțiilor.

Articolul 103. Actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comunele și suprafețele acestora incluse în perimetrul sitului ROSCI0324 Munții Bihor se face de către autoritățile administrațiilor publice responsabile, prin integrarea în aceste documentații a prevederilor referitoare la situl de importanță comunitară menționat. Planul de management elaborate de Administrație va avea în vedere prevederile PUG existente ale comunităților locale.

Articolul 104. Modificarea și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism menționate se fac cu avizul Administrației, pentru asigurarea conformității cu prevederile Planului de management.

Articolul 105. Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism modificate și/sau actualizate de către autoritățile administrațiilor publice locale vor include în piesele grafice/desenate și limitele sitului ROSCI0324 Munții Bihor.

Activități de cercetare științifică

Articolul 106. Cercetarea științifică în situl Natura 2000 Munții Bihor va avea ca principal scop conservarea habitatelor și speciilor de interes comunitar.

Articolul 107. Activitatea de cercetare științifică pe teritoriul sitului Natura 2000 Munții Bihor se va desfășura numai cu acceptul Administrației.

Articolul 108. Administrația va acorda sprijin logistic pentru activități de cercetare desfășurate pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor, în limita posibilităților.

Articolul 109. Printr-un contract încheiat cu Administrația de către titularul temei de cercetare, acesteia îi va fi garantat accesul la rezultatele cercetărilor desfășurate pe suprafața sitului Natura 2000 Munții Bihor, utilizarea datelor urmând să se facă cu respectarea drepturilor de autor.

Articolul 110. Administrația elaborează o strategie de cercetare științifică și stabilește măsuri speciale de conservare a biodiversității, precum și de monitorizare a acestora.

Articolul 111. Reconstrucția habitatelor deteriorate se face pe baza unui studiu științific avizat de Administrație.

Articolul 112. În cazul apariției unor specii invazive de plante și animale, care periclitează integritatea habitatelor, Administrația va lua măsuri de stopare și eliminare a acestora pe baza documentațiilor aprobate de administrator.

Finanțarea activităților

Articolul 113. Finanțarea activităților Administrației se poate asigura cu fonduri provenite din:

- a) Bugetul de stat sau al autorităților locale;
- b) Activități proprii și din sistemul de tarife;
- c) Proiecte întocmite de administrator și/sau în colaborare cu alte organizații/instituții și finanțate prin programe locale, naționale, comunitare sau internaționale;
- d) Subvenții, donații, sponsorizări, contribuții.

CAPITOLUL 5

Articolul 114. Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă, conform legislației în vigoare.

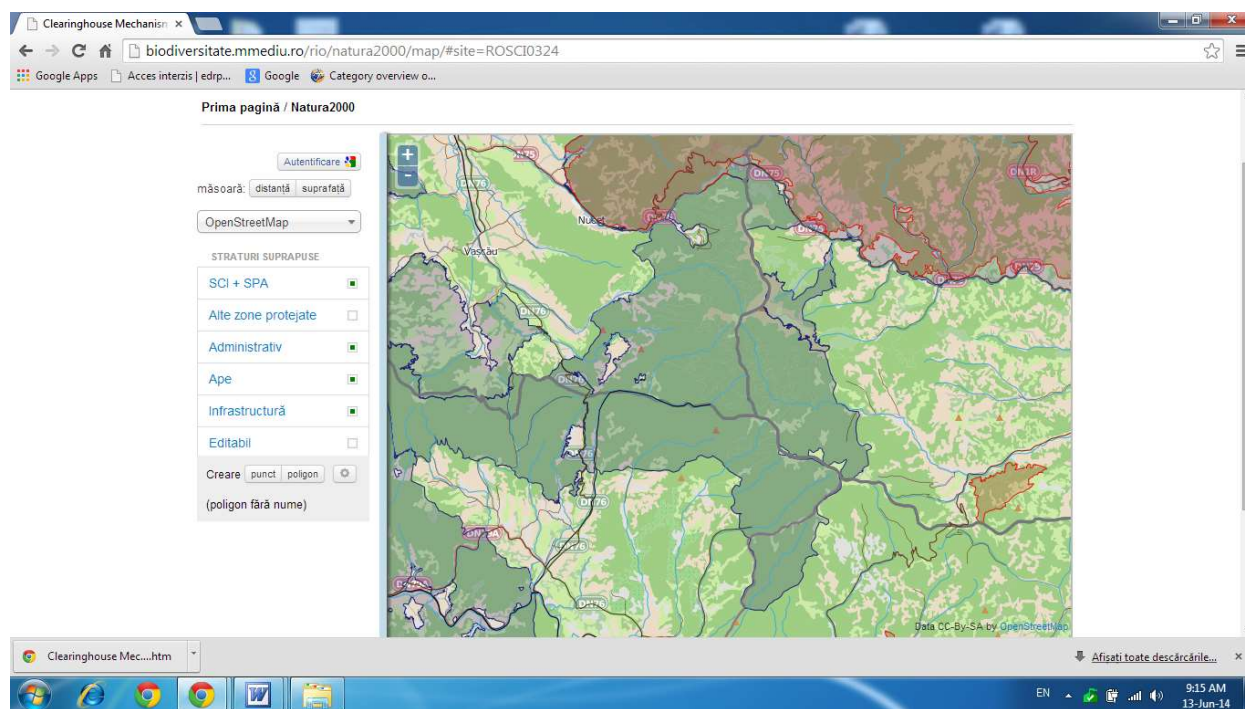
Articolul 115. Încălcarea prevederilor din prezentul regulament constituie contravenție, dacă faptele nu au fost săvârșite astfel încât potrivit legii penale, să constituie infracțiuni.

Articolul 116. Aplicarea prezentului Regulament se face de către persoanele împuternicite de către Administrație. Personalul împuternicit să aplice Regulamentul își va dovedi identitatea cu legitimații eliberate de către Administrație conform modelului din Anexa 1.4 la Regulament și ordinului de serviciu.

Articolul 117. Prezentul regulament poate fi modificat la propunerea Administrației, conform convenției de custodie nr. 317/25.02.2014 și legislației în vigoare

Articolul 118. Anexele nr. 1, 2, 3, 4 și 5 fac parte integrantă din prezentul Regulament.

Anexa nr. 1.1 Limitele teritoriale ale sitului Natura 2000 Munții Bihor – Harta

Anexa nr. 1.2 Reglementare, avizare și tarife în situl Natura 2000 Munții Bihor

Articolul 1. Avizul Administrației se emite pentru planuri și proiecte cu amplasament în perimetrul sitului de importanță comunitară Natura 2000 Munții Bihor cu respectarea prevederilor cuprinse în *Ordinul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1447/2017 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate* (Anexa nr. 9 la Metodologie).

Articolul 3. Avizarea planurilor și proiectelor de către Custodele sitului Natura 2000 Munții Bihor este în strânsă legătură cu etapele necesare parcurgerii, după caz, a procedurilor de evaluare de mediu pentru planuri și programe, de evaluare a impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, precum și de evaluare adecvată a efectelor potențiale ale proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

Articolul 3. În acest sens, avizarea planului/proiectului de către structura de administrare a sitului Natura 2000 Munții Bihor se realizează doar după elaborarea diferitelor tipuri de studii privind protecția mediului solicitate de către autoritățile competente pentru protecția mediului (raport de mediu, raport privind impactul asupra mediului, studiu de evaluare adecvată, după caz) și transmiterea acestora împreună cu celelalte documente necesare.

Articolul 4. În cazul în care, în urma parcurgerii etapei de încadrare a planului/proiectului de către autoritățile competente pentru protecția mediului, se decide că nu este necesară evaluarea de mediu (respectiv raportul de mediu) sau evaluarea impactului asupra mediului (respectiv raportul privind impactul asupra mediului) și, după caz, evaluarea adecvată (respectiv studiul de evaluare adecvat), solicitantul va anexa la documentația necesară avizării memoriul de prezentare.

Documentația minima necesară pentru eliberarea avizului administratorului

Articolul 5. Acte necesare

- a) Cerere pentru emiterea avizului de către administratori și custozi
- b) Documentațiile prevăzute în actele normative care precizează procedurile de emitere a următoarelor acte de reglementare:
 - i) avizul de mediu pentru planuri și programe,
 - ii) acordul de mediu și avizul Natura 2000 pentru proiecte,
 - iii) autorizația de mediu pentru activități cu posibil impact semnificativ asupra mediului,
 - iv) autorizația integrată de mediu,
 - v) autorizația pentru activitățile de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică și a importului acestora.
- c) Dovada achitării tarifului de analiză a documentației și de emitere a avizului custodelui, tarif care este stabilit conform Planului Tarifar avizat. Plata se va face cu ordin de plată în contul RO16 BTRL RONC RT02 5947 9801, deschis la Banca Transilvania, sau chitanță eliberată la sediul administrativ al Administrației sitului Natura 2000 Munții Bihor, deschis în Municipiul Oradea, str. Ciheiului nr.67, județul Bihor, înaintea desfășurării activităților reglementate sau

prin prezentarea la casierul zonal in vederea efectuării plății. Beneficiar: SC Global Alternative Consulting SRL, RO 24035197, J05/1526/2008.

d) Avizul de siguranță montană, denumit generic aviz Salvamont - pentru situațiile în care planurile/ programele/proiectele/activitățile care țin de: realizarea/amenajarea unui traseu turistic montan nou, realizarea/amenajarea unui parc de aventură/traseu sportiv situat la înălțime și utilizând tehnici și echipament specifice practicării alpinismului, escaladei, speologiei sportive, realizarea/amenajarea unui traseu turistic amenajat predominant pe verticală care impune montarea de prize/trepte artificiale pentru înaintare și a unui element de siguranță, realizarea/amenajarea unor elemente de siguranță turistică pe traiectul unui traseu turistic montan sau amenajarea unei pârtii de schi ori traseu de schi-fond. Acest aviz este eliberat de către serviciul județean Salvamont din județul pe a cărui rază administrativă se desfășoară planurile/ programele/proiectele/activitățile respective. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvamont, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvamont local sau județean cel mai apropiat de zona din aria protejată unde se desfășoară planurile/ programele/proiectele/activitățile respective.

e) Avizul de siguranță speologică, denumit generic aviz Salvaspeo - pentru situațiile în care planurile/ programele/proiectele/activitățile care țin de: amenajarea unei cavități pentru acces turistic de masă sau amenajarea unei cavități pentru turism speologic specializat. Acest aviz este eliberat de către serviciul județean Salvaspeo din județul pe a cărui rază administrativă se desfășoară planurile/ programele/proiectele/activitățile respective. În situația în care în județul respectiv nu există serviciu județean Salvaspeo, acest aviz va fi eliberat de către serviciul Salvaspeo județean cel mai apropiat de zona din aria protejată unde se desfășoară planurile/ programele/proiectele/activitățile respective.;

f) Orice alt document considerat relevant de către titularul/beneficiarul care solicită eliberarea avizului

Articolul 6. Toate documentele care nu se depun în original vor fi depuse în copie certificată conform cu originalul sub semnătură privată.

Articolul 7. Intreaga documentație va fi depusă sub forma unui dosar având fiecare filă numerotată și menționată într-un opis așezat ca primă pagină la dosar. Dosarele neconforme cu cerințele prezentului regulament vor fi considerate necorespunzătoare cu cerințele de avizare și avizate negativ, urmând a fi scoase din procedură.

Articolul 8. Documentația se va depune, direct sau transmisă prin coletărie rapidă sau poștă, la sediul administrativ/punctul de contact cu publicul al Administrației sitului Natura 2000 Munții Bihor, deschis în Oradea, str. Ciheiului nr.67, județul Bihor.

Articolul 9. Primirea documentației, respectiv eliberarea avizelor se realizează la sediul administrativ/punctul de contact cu publicul al Administrației sitului Natura 2000 Munții Bihor, deschis în Municipiul Oradea, str. Ciheiului nr.67, județul Bihor, punctul de acces cu publicul.

Articolul 10. La cererea solicitantului avizul poate fi transmis și prin coletărie rapidă, cu plata la destinație.

Analiza documentației și emiterea avizului

Articolul 11 Administrația poate solicita informații suplimentare în termen de 15 zile de la primirea unei cereri de avizare, respectiv în termen de 3 zile pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării.

Articolul 12. Administrația analizează documentația transmisă în copie de către titular către custode, după depunerea acesteia la ACPM, verifică, după caz, amplasamentul planului/programului/proiectului/activității și emit avizul, ținând cont de integritatea și de obiectivele de conservare pentru care aria naturală protejată de interes național/comunitar/internațional a fost desemnată. Avizul Administrației se emite înainte de emiterea actului de reglementare de către ACPM;

Articolul 13. Documentația se analizează și, după caz, planul/proiectul se avizează în termen de maxim 30 de zile calendaristice de la primirea documentației complete sau de la data primirii informațiilor/clarificărilor suplimentare solicitate ulterior, după caz.

Articolul 14. Termenul de emitere a avizului Administrației pentru activitățile de recoltare/capturare a speciilor sălbatice de floră și faună, în scopul comercializării, este de 5 zile de la primirea unei solicitări cu documentație completă sau de la primirea informațiilor suplimentare;

Anexa nr. 1.3 Cerere avizare activitati

CERERE

Subsemnatul, , identificat cu C.I. seria nr.
....., domiciliat în , în calitate de reprezentant al
.....,(SE VA COMPLETA
DE CĂTRE PERSOANELE JURIDICE) cu sediul social în localitatea
....., str. nr., bl., sc., ap.,
județul/sectorul , având codul fiscal (CUI) , nr. de înregistrare la
registru comerțului , solicit eliberarea avizului de către SC GLOBAL
ALTERNATIVE CONSULTING SRL pentru planul/programul/proiectul/activitatea
..... .

Documentele care stau la baza solicitării transmise la autoritățile competente pentru protecția
mediului (ACPM) în cadrul..... (SE MENȚIONEAZĂ
SOLICITAREA AVIZULUI DE MEDIU/ACORDULUI DE
MEDIU/AUTORIZAȚIEI/AUTORIZAȚIEI INTEGRATE DE MEDIU ȘI A
AUTORIZAȚIEI PENTRU RECOLTARE/CAPTURARE ȘI/SAU ACHIZIȚIE ȘI/SAU
COMERCIALIZARE DE PLANTE DIN FLORA SĂLBATICĂ, FLORI DE MINĂ, FOSILE
DE PLANTE, FOSILE DE ANIMALE VERTEBRATE ȘI NEVERTEBRATE ȘI/SAU
ANIMALE DIN FAUNA SĂLBATICĂ DE CĂTRE PERSOANE FIZICE ȘI/SAU
JURIDICE.)..... sunt următoarele:

-
-

(SE VOR ENUMERA DOCUMENTELE DEPUSE LA ACPM.)

Date de contact: telefon/mobil fax e-mail

Data

Semnătura și ștampila

Anexa nr. 1.4 Legitimatia de custode

LEGITIMAȚIE DE CUSTODE

poza

Nr. din

Domnul/Doamna, din partea Administrației sitului Natura 2000 Munții Bihor, este împuternicit / împuternicită, în baza prevederilor art. 50 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007, actualizată, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, să constate faptele ce constituie contravenții și să aplice sancțiunile ce derivă din nerespectarea actului normativ sus-menționat, pe teritoriul sitului Natura 2000 – Munții Bihor.

B.I./C.I seria.....număr.....emis/emisă la data de
.....
....

Directorul Administrației

Sitului Natura 2000 Munții Bihor

.....

(semnătura și ștampila)

Fila 2/verso

Vize anuale pe perioada valabilități legitimației de custodie.

Anexa nr. 1.5 Lista speciilor și habitatelor de interes comunitar din fișa sitului Natura 2000 Munții Bihor

1. Tipuri de habitate prezente în sit

9170 Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum

9130 Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum

91V0 Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)

9110 Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum

9410 Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea)

4070* Tufăriș-uri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium

2. Specii de mamifere enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE

1354 Ursus arctos

1352 Canis lupus

1361 Lynx lynx

3. Specii de amfibieni și reptile enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE

1193 Bombina variegata

4008 Triturus vulgaris ampelensis

4. Specii de nevertebrate enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE

4014 Carabus variolosus

1087 Rosalia alpina

5. Caracteristici generale ale sitului - habitate

N08 3 322 Tufișuri, tufărișuri

N09 2 321 Pajiști naturale, stepe

N14 3 231 Pășuni

N15 2 242, 243 Alte terenuri arabile

N16 61 311 Păduri de foioase

N17 15 312 Păduri de conifere

N19 14 313 Păduri de amestec

Anexa nr. 2.1. Harta Localizarii sitului Natura 2000 – ROSCI0324 Muntii Bihor

Scara 1:122000

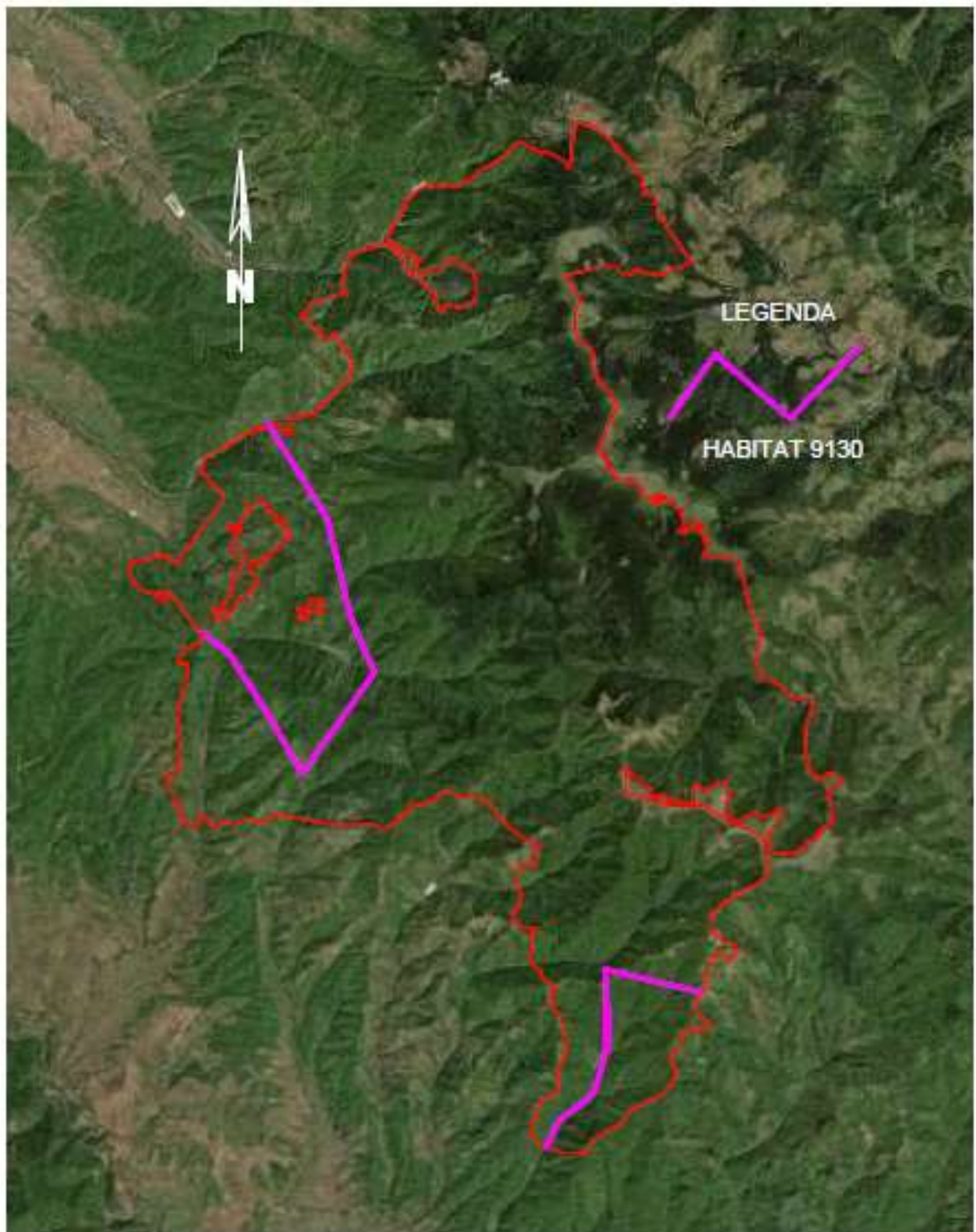
Anexa nr.2.2. Harta distribuției habitatului 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*

Scara 1:122000

Anexa nr.2.3. Harta distribuției habitatului 9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

Scara 1:122000

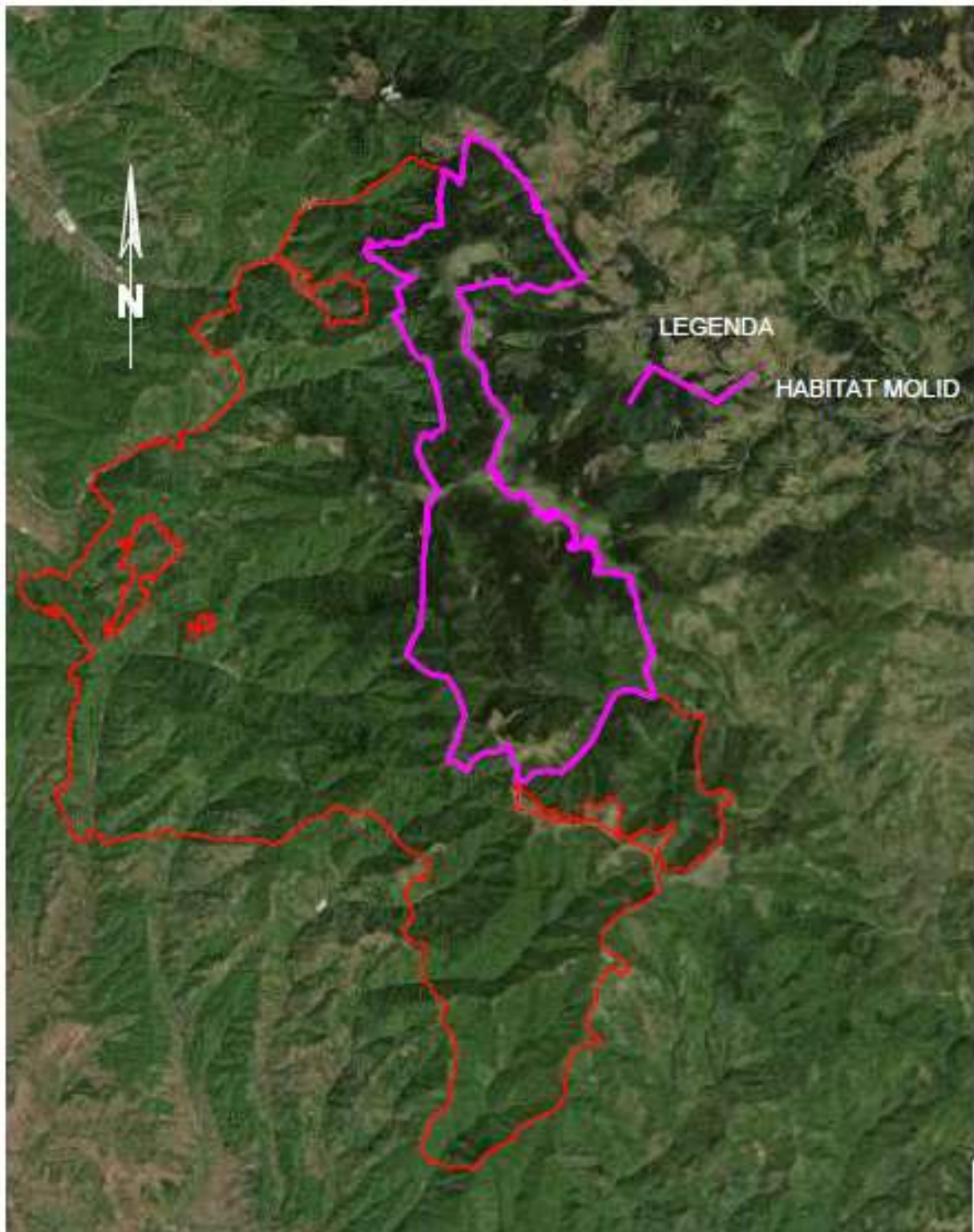
Anexa nr. 2.4. Harta distribuției habitatului 91VO Păduri dacice de fag

Scara 1:122000

Anexa nr. 2.5. Harta distribuției habitatului 9410 Păduri acidofile de molid

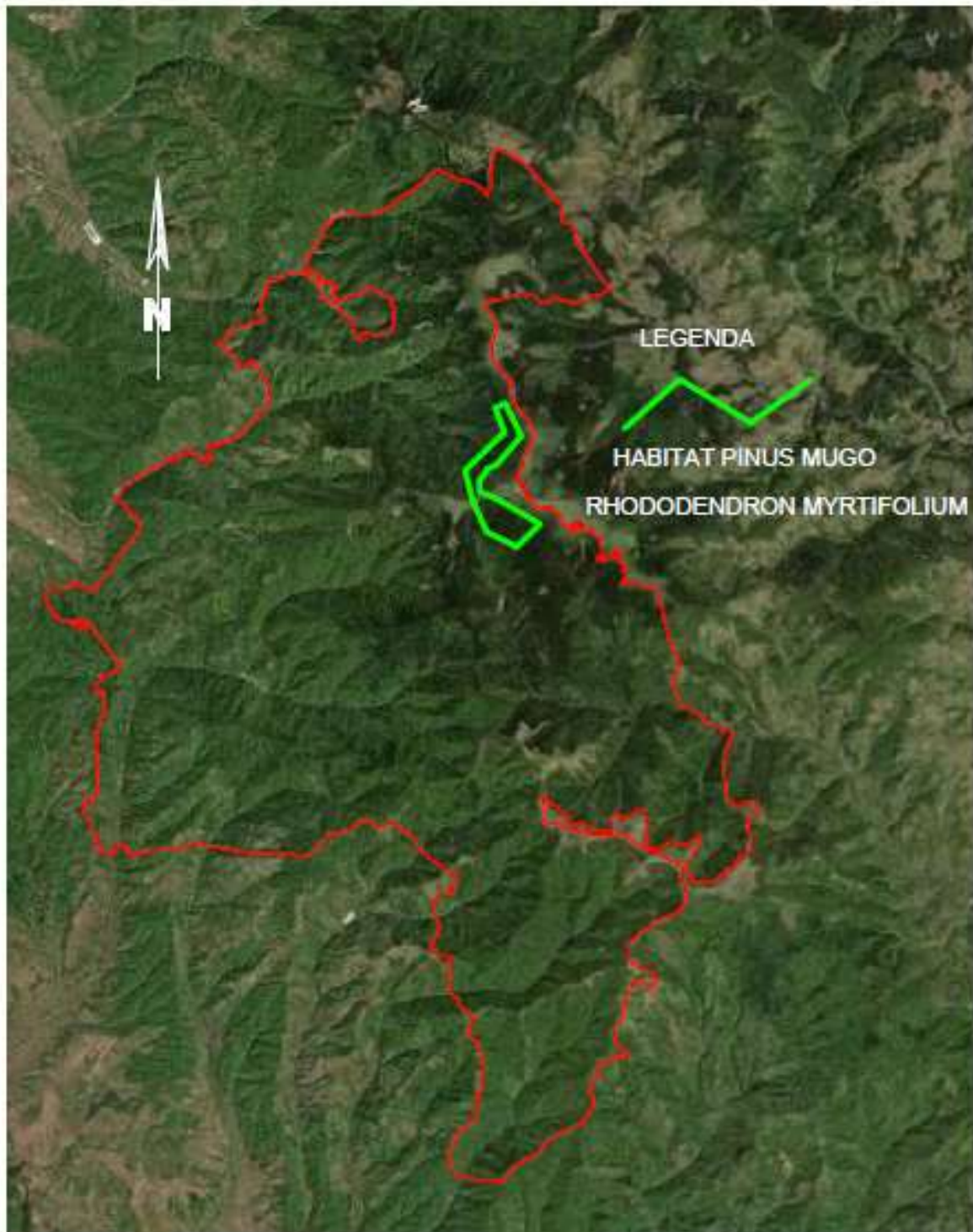

Scara 1:122000

0 2000 4000 6000 8000

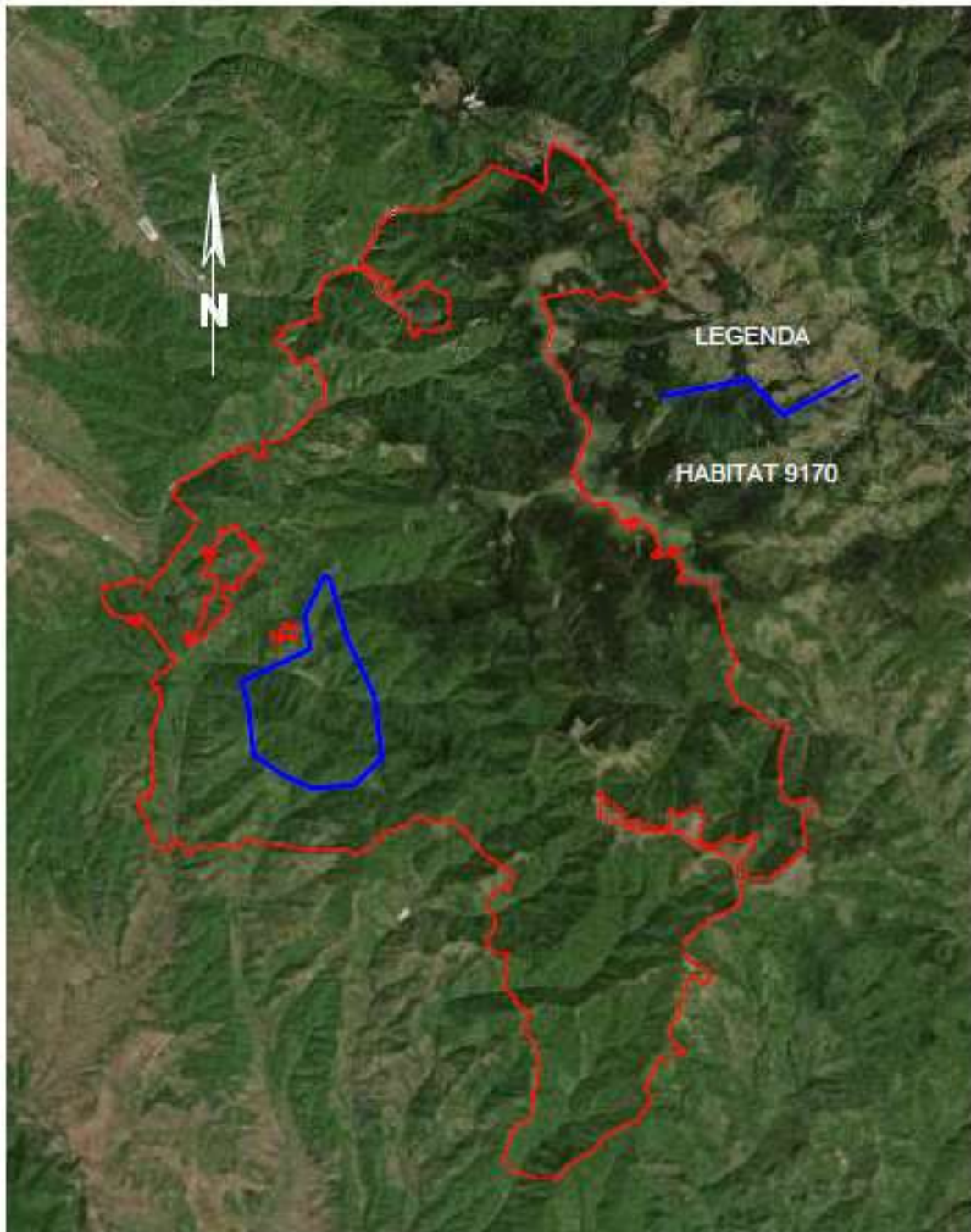
Anexa nr. 2.6. Harta distribuției habitatului 4070 Tufarisuri cu pinus mugo si Rhododendron myrtifolium

Scara 1:122000

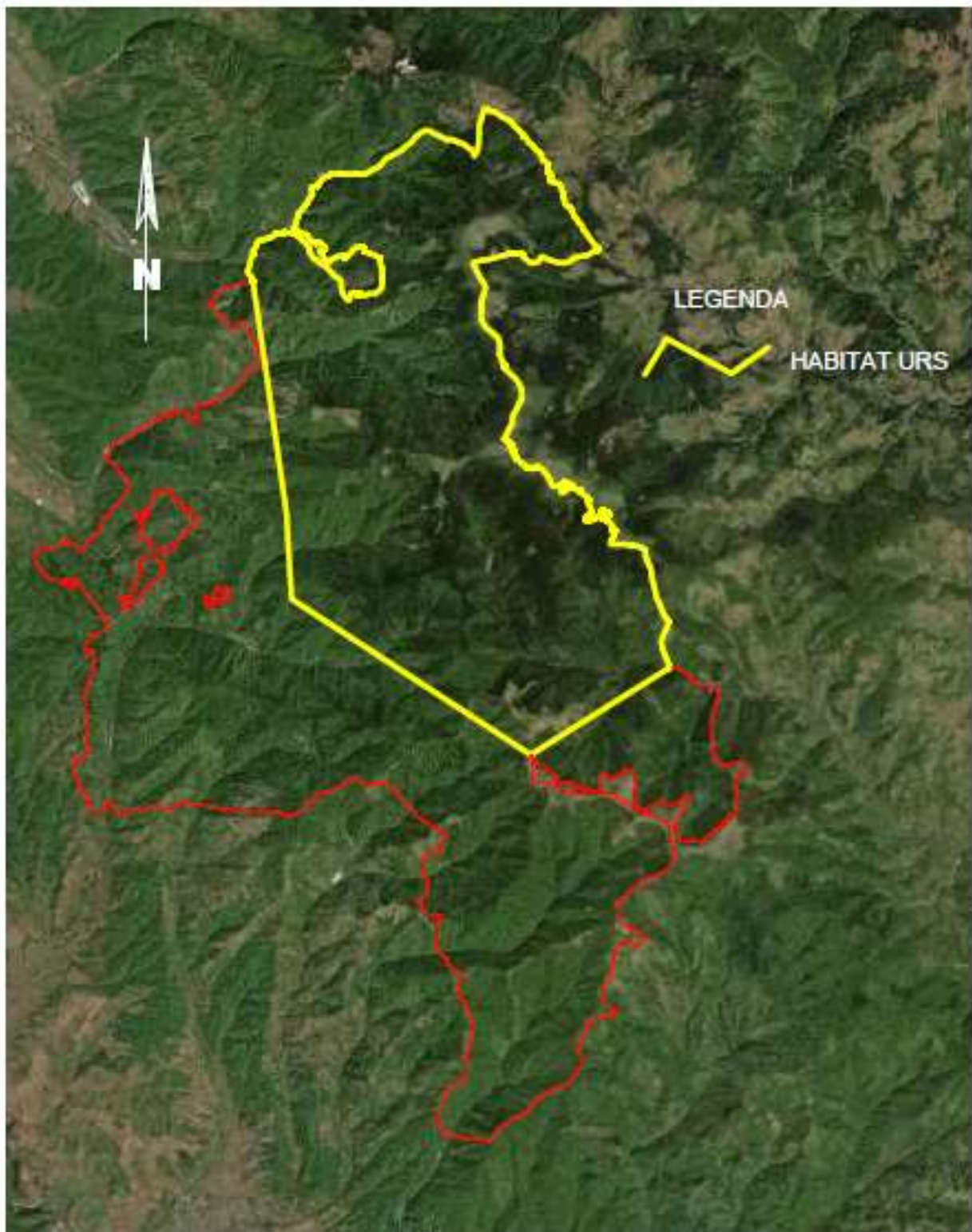
Anexa nr. 2.7. Harta distribuției habitatului 9170 Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*

Scara 1:122000

Anexa nr. 3.1. Harta distribuției *Ursus arctos* – ursul brun

Scara 1:122000

Anexa nr. 3.2. Harta distribuției *Canis lupus* - lup

Scara 1:122000

Anexa nr. 3.3. Harta distribuției *Lynx lynx* – râs

Scara 1:122000

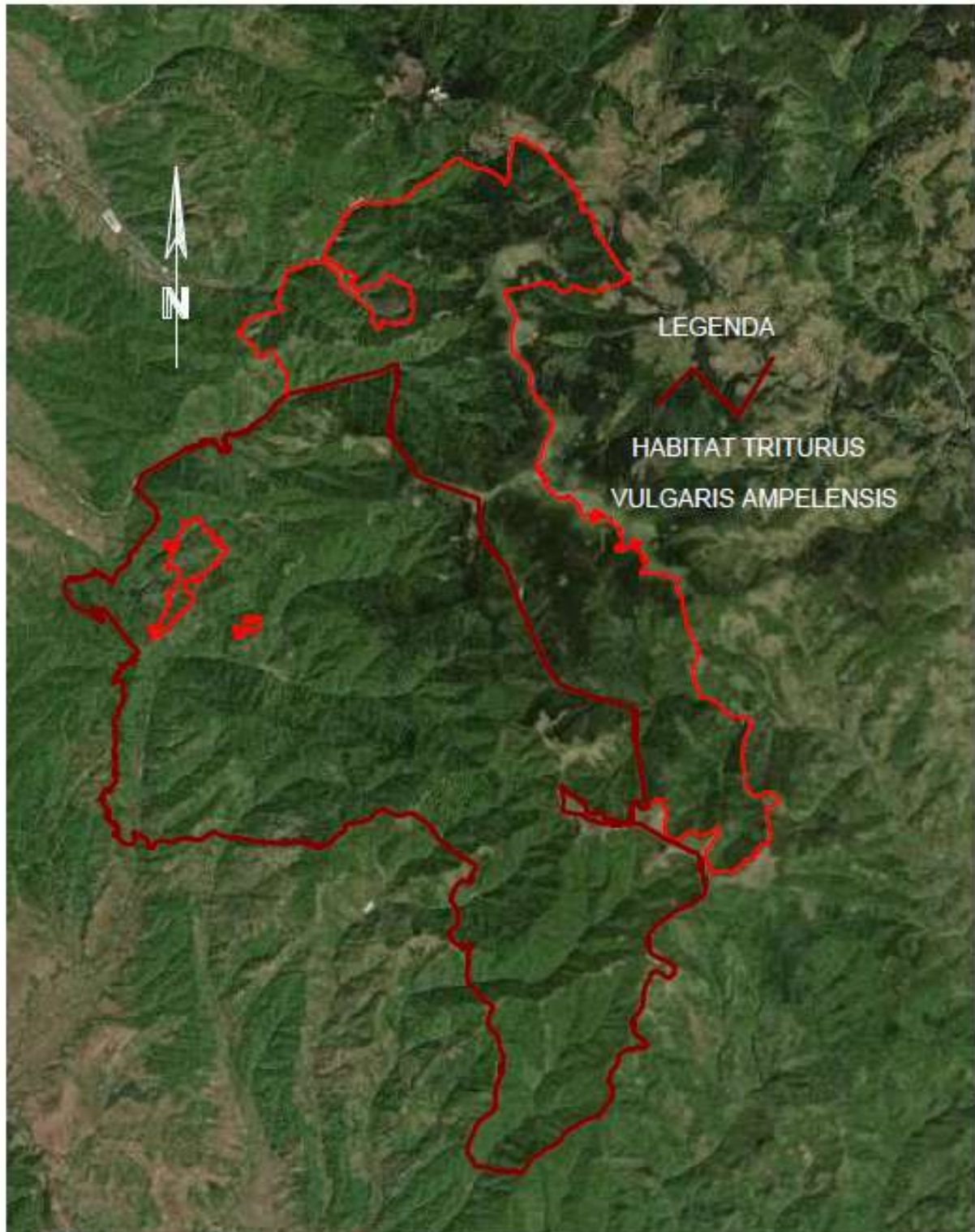
Anexa nr. 4.1. Harta distribuției *Bombina variegata*- buhaiul de baltă cu burta galbenă

Scara 1:122000

Anexa nr. 4.2. Harta distribuției Triturus vulgaris ampeleusis - triton comun transilvanean

Scara 1:122000

© 2005 GeoEye, Inc. All Rights Reserved.

Anexa nr. 4.3. Harta distribuției nevertebratelor: *Carabus variolosus* – Carabus și *Rosalia alpine* – Croitorul alpin

Scara 1:122000

